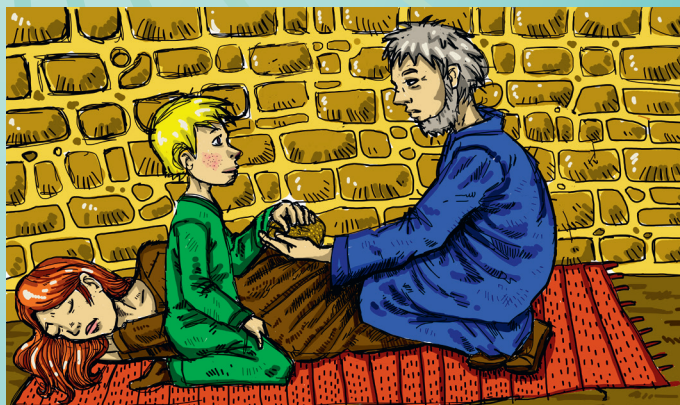

MAKS HJELP

Når det stormer

Når det stormer

Copyright: Norsk Luthersk Misjonssamband
Sinsenveien 25, 0572 Oslo, Norway

www.nlmung.no

Redaktører: Gunhild Førreisdahl-Johansen og
Inger Melbø Strangstad

Grafisk design: Ni Zeng

Illustrasjon: Yvonne Jørgensen
(Maks figurene er tegnet av O. Jansen)

Trykk: Nr. 1 Trykk Grefslie

Innledning

Maks Hjelp - Når det stormer har vi gått svanger med i flere år. Nå er det endelig her og vi tror det er et viktig hefte. Noe av det største vi kan være med på, er å formidle evangeliet til barna. Samtidig er det krevende og utfordrende. Vi ønsker med dette opplegget å gi en hjelp til alle dere som forteller barna om Jesus i barnelag, kor, søndagsskole eller lignende.

I **Maks Hjelp - Når det stormer** ønsker vi å tale sant om livet. Livet er ikke alltid like enkelt. Også for oss som tror på Jesus er noen dager vonde og vanskelige. Alle vil vi en eller annen gang i livet oppleve at det stormer rundt oss, - og i oss. Slik var det også for personene vi leser om i Bibelen, og vi har plukket ut ulike fortellinger som hver på sin måte forteller oss noe om de vanskelige sidene ved det å leve. I **Maks Hjelp - Når det stormer** ønsker vi også å tale sant om Gud. Når livet utfordrer, betyr det ikke at Gud har forlatt oss. Gud ønsker å være nær oss og gå sammen med oss også i de vonde og vanskelige dagene. Vi tror barna kan bli bedre utrustet til å leve som kristne alle dager, gjennom å bli kjent med disse fortellingene.

Fortellingene er spennende. Vi ønsker å la dem stå i sentrum og la barna oppleve selve fortellingen. Guds ord er levende, og derfor skiller Bibelen seg fra alle andre bøker.

Heftet har opplegg for ni samlinger. I åtte av samlingene tar vi for oss ulike Bibelfortellinger fra GT og NT. Dette skjer gjennom fortellingen, aktivitetene, sangen og bønner.

Den niende samlingen er et forslag til en storfamiliesamling der unge og eldre sammen kan grunne litt på de vanskelige spørsmålene i livet, men samtidig glede seg over at Jesus ønsker å være nær oss og gå med oss alle dager inntil verdens ende. Det gjelder også for de dagene som kan være vonde. I denne samlingen finnes det også forslag til en bønnevandring. Denne samlingen krever noe mer planlegging og ressurser enn de åtte andre samlingene, men vi anbefaler at dere gjennomfører den. Det å ha samlinger der unge og eldre er sammen tror vi er verdifullt. Det kan også være en hjelp til at unge og eldre kan fortsette å prate om de vanskelige tingene med hverandre.

Sang, bønn, visualisering av stoffet og det å skape nysgjerrighet, er viktige elementer i samlingene, og vi anbefaler dere å lese kapittel 1, "Tråden i opplegget", nøye.

Hver samling inneholder mange tips, men det er ikke meningen at alle må gjøre alt. Størrelsen på lagene, ressursene i forhold til rom, personer og økonomi varierer, og derfor har vi ønsket å lage et lite "koldtbord" til dere, slik at dere kan plukke det dere har lyst til, og det som vil passe i deres sammenheng.

Oppleggene kan brukes separat, men inngår i "Maks Hjelp," en serie andakts- og aktivitetsopplegg for barnegrupper.

Vårt mål med å lage dette opplegget er å medvirke til å gi barna et helt Guds bilde og lære dem å holde seg nær til Gud gjennom livet, både i de gode dagene og de som kan være vanskelige å komme gjennom, for «Enten vi da lever eller dør, hører vi Herren til.» Rom 14,8.

Forsyn dere av "koldtbordet" vårt, og lykke til med å gi barna det aller beste vi kan gi dem: Guds ord.

Gunhild og Inger
NLM Ung avdeling, 2015

Når det stormer

Innholdsliste

Innledning	3	Kapittel 3 Storforsamlingsmøte	75
Kapittel 1 Tråden i opplegget	7	Kapittel 4 Levendegjøring	83
Start tråden	7	Jesus stiller stormen	83
Minneord	8	I pottemakerens hånd	85
Tråden	9	Mefibosjet	86
Den røde tråden	9	De tre i ildovnen	88
Fortell tråden	10	Stefanus	89
Vis tråden	11	Jesus og Lasarus	90
Undringstråden	12	Jesus på forklarelsens berg	91
Bønn og takk	12	Filip	93
Syng tråden	13	Kapittel 5 Maxfortellinger	97
Lek tråden	13	Kapittel 6 Barn og sorg	101
Kapittel 2 Bibelfortellinger	15	Kapittel 7 Sanger	105
Jesus stiller stormen	15	Kapittel 8 Kopieringsoriginaler	107
I pottemakerens hånd	23		
Mefibosjet	31		
De tre i ildovnen	37		
Stefanus	45		
Jesus og Lasarus	51		
Jesus på forklarelsens berg	59		
Filip	67		

Når det stormer

Kapittel 1

Tråden i opplegget

Her kommer bruksanvisningen til "Maks Hjelp". Vi vil vise hvorfor vi har valgt å bygge opp opplegget etter denne disposisjonen, og hvordan du som andaktsholder kan benytte den best mulig. Vi tar for oss hvert hjelpepunkt som andaktsopplegget er bygd opp rundt. En del av de universelle ideene som er gitt i tidligere "Maks Hjelp" - hefter finner du også her, i tillegg til noen nye. Dette er ideer som kan benyttes på alle samlingene.

Dette heftet kan brukes som et vanlig andaktsopplegg der målet er å formidle til barna at alle opplever vanskeligheter, men at vi aldri er alene. Jesus ønsker å være med oss og hjelpe oss gjennom det vanskelige. Hvis barna skal få kjennskap til at disse historiene finnes, kan man ta dem i den rekkefølgen de er satt opp, og samlingene kan for eksempel legges opp etter denne malen:

- Velkommen
- La barna bli nysgjerrige på dagens person. Bruk tips fra "Den røde tråden".
- Syng en sang. Bruk tips fra "Syng tråden".
- Repeter og sett dagens tema inn i en sammenheng. Hvor er vi, og når skjer det? Bruk tips fra "Tråden videre" og "Den røde tråden".
- Ha andakt. Bruk tips fra "Fortell tråden" og "Vis tråden".
- Syng en sang. Bruk tips fra "Syng tråden".
- Lær minneord.
- Undre dere sammen med barna. Bruk tips fra "Undringstråden".
- Be. Bruk tips fra "Bønn og takk".
- Aktivitet. Bruk tips fra "Lek tråden".

Dette heftet kan også brukes hvis man trenger en andakt inn i en bestemt situasjon, for eksempel at barnegruppen er berørt av sykdom, død, ulykker eller andre vanskelige situasjoner, vil kanskje ikke repetisjonen i fra sist, lektråden og aktivitetstråden være så aktuelle. Mer om dette har vi skrevet i kapittel 6.

1.1 Start tråden

Det er viktig å sette bibelhistoriene inn i en ramme. Fortellingene er historiske hendelser som har skjedd i et land som finnes i dag. Derfor begynner vi med å vise "Start tråden" når vi begynner på en ny bibeltekst. Her skal du hjelpe barna til å sette bibelhistoriene sammen. Hvor er vi, og når skjer det? Bruk kart og tidslinje som hjelpemidler i denne bolken. Kartet viser landet i dag, og barna kan se Norge på det samme verdenskartet. Tidslinjen hjelper

1. Tråden i opplegget

dem til å se når de ulike hendelsene skjedde både i forhold til hverandre og til oss i dag. Denne informasjonen bør knyttes opp mot avsnittet "Den røde tråden". Bruk et enkelt verdenskart som kan kjøpes i en bokhandel. Tidslinjen kan kjøpes hos NLM på telefon 22 00 72 00 eller på nettet: <http://www.nlm.no/nlm-ung/barn/ressurser/maks-hjelp>

1.2 Minneord

Guds ord er levende og vender ikke tomt tilbake.

Jes 55,10-11: For lik regn og snø som faller fra himmelen og ikke vender tilbake dit før de har vannet jorden, gjort den fruktbar og fått den til å spire, gitt såkorn til den som skal så, og brød til den som skal spise, slik er mitt ord som går ut av min munn: Det vender ikke tomt tilbake til meg, men gjør det jeg vil og fullfører det jeg sender det til.

I det perspektivet blir det stort å få barna til å lære Guds ord utenat. Det som de lærer som unge vil de ha med seg siden. På denne måten kan barna bære med seg Guds ord i hjerte og sinn. Vi har derfor plukket ut forslag til minneord som vi anbefaler dere å bruke. Så kan vi håpe og be om at de vil fungere som veiledning og påminnelse for barna gjennom hele livet. For at minneordene skal huskes, må det brukes litt tid på møtet til å lære dem, og de bør repeteres med jevne mellomrom. La det bli lønnsomt for barna å huske minneordet, for eksempel med premie til dem som husker minneordet i fra forrige gang. Kanskje kan de få et klistremerke for hvert minneord de lærer. Når de kan alle, får de en større premie, som for eksempel en bok med en bibelhistorie.

Lag et førstehjelsskrin for troen og livet som dere kan samle minneordene i. Ideen finner dere under hobbyaktiviteter side 71. Minneordene finnes som fargeleggingstegninger i kapittel 8.

Både i "Maks Hjelp" 3 & 4 og i "Maks Hjelp" 5 & 6 har vi samlet mange ideer til innøving, repetisjon og bruk av minneord. Bruk gjerne ideene derfra i tillegg til de forslagene som kommer her:

- Bygg opp bibelversene med legoklosser. Skriv bibelverset og klipp det opp til ett og ett ord, eller la noen ord henge sammen, avhengig av alder på barna. Lim lappene på siden av legoklosser og strø klossene utover. La barna bygge et tårn av klossene slik at de etterpå kan lese bibelverset fra toppen og ned. Bruk gjerne Duploklosser. Da blir tårnet høyere, og du kan bruke større skrift.
- Lag minneordspill. Lag små lapper med ordene som tilhører minneverset. Bruk gjerne stiv kartong eller laminér dem så varer de lenger. Legg lappene utover bordet med teksten ned. La en deltager få begynne å snu et kort. Hvis han snur det første ordet i bibelverset, får han snu et ord til, og hvis dette er ord nummer to i minneverset, får han snu enda ett. Deltageren fortsetter å snu helt til han kommer til et ord som ikke hører inn i rekkefølgen. Da snus alle ordene igjen, og neste deltager får prøve seg. Det gjelder å huske hvor ordene er slik at man til slutt klarer å snu og lese alle ordene i rett rek-

kefølge. Er det et vers man driver og øver inn, kan man ha en lapp liggende fremme for å vise hvilke ord man er på leting etter. Brukes det som repetisjon, kan man prøve uten lapp. Er det mange deltagere, kan det være lurt å ha flere sett slik at gruppene ikke blir så store.

- Si minneordet sammen en rekke ganger. Lag lapper med ord som: raskt, sakte, opera-sanger, babystemme og lignende. La barna få trekke en lapp og si minneordet i henhold til lappen de trekker. La barna få velge selv om de vil si det alene, eller om alle skal si det sammen.
- Lag en rund pappskive med hull i midten. Del den opp i «kakestykker» og skriv en instruksjon i hvert. Det kan for eksempel være: Slå opp i Bibelen og les bibelverset der. Lukk det ene øyet og les verset. Les verset sammen med den som sitter til høyre for deg. Velg en person som skal si verset. Så trer du pappskiven inn på en blyant. Sjekk at det går greit å spinne pappskiven rundt. Tre en binders på blyanten og spinn pappskiven. Det «kakestykket» binderser peker på når pappskiven stopper, bestemmer hvordan minneverset skal sies.
- Skriv minneverset med ett og ett ord på post-it lapper og klistre det opp på veggen. Les minneordet sammen. Ta bort en lapp og les det sammen igjen. Fortsett å ta bort lapper etter hvert som det leses.
- Lag et puslespill av minneordet og gjem rundt omkring i rommet. La barna finne bitene og pusle det sammen.

1.3 Tråden

Hver andakt er bygd opp rundt en fortelling. Alle fortellingene kan formidle flere sannheter. Vi har prioritert slik at det gjennom opplegget blir bredde i forkynnelsen. Tråden viser hva barna bør sitte igjen med etter akkurat denne samlingen. Vi tror at det er viktig å formidle ikke bare et sant bilde av Gud til barna, men også et sant bilde av livet. Gjennom dette heftet ønsker vi å formidle at livet ikke bare er lett og at kristentroen ikke gir noen beskyttelse mot vonde og vanskelige dager. Men, og det ønsker vi på ulike måter skal formidles gjennom disse andaktene: Vi er aldri alene, Gud er sammen med oss, Gud er glad i oss, Gud er nådig, og han kan bruke også det som er vondt og vanskelig.

1.4 Den røde tråden

Den røde tråden gir tips til hvordan dere kan starte samlingene. I starten er det viktig å skape en nysgjerrighet i barna om hva de kommer til å få høre. I tillegg til det som står under hvert emne kan dere for eksempel:

- Bruke en av lekene i "Lek tråden" under det avsnittet som heter "Lek og moro". Lek og la barna gjette hvem og hva de skal få høre mer om.
- Ha med en kurv full av saker som illustrerer dagens tema, men som samtidig gjør barna interesserte og undrende. I en slik kurv hører alltid Bibelen hjemme. Det er mulig å bruke en skattkiste i stedet for en kurv. Dette er spesielt viktig i lag med mange gutter. Da kan dere for eksempel gjemme kisten hver gang og lage skattekart som de må bruke for å finne skatten. Husk at Bibelen er den største skatten på jord!

1. Tråden i opplegget

- Gjem en gjenstand som har noe med dagens tema å gjøre. La barna lete og etterpå gjette hvem de skal få høre om.

For å finne igjen tråden fra forrige gang kan man:

- Blåse opp ballonger med tegninger eller ord fra forrige samling. Gjem ballongene i huset. La barna lete etter ballongene, smelle dem og finne lappene inne i ballongene. La barna fortelle hva tegningene eller ordene forteller fra forrige samling.
- Ha med gjenstander som hører til forrige samlings bibelhistorie. Ta også med noen ting som ikke hører med. La barna ta vekk de som ikke passer inn, plukke ut de som hører hjemme og fortelle hvorfor.

1.5 Fortell tråden

Her er det bibelfortellingen som skal frem. Vi tror Bibelen er en levende bok og ønsker at bibelteksen skal få stå mest mulig på egne ben. Den er selve hjertet i opplegget og utgangspunkt for all annen aktivitet. Husk, - vi skal ikke gjennomføre en bibelutlegging, men la barna høre fortellingene og hjelpe dem til å få tak i det budskapet vi ønsker å formidle. Som vi har gjort i tidligere "Maks Hjelp"-hefter, henviser vi også her til boka "Guds hemmelige plan", der det er aktuelt. Annen hjelp til å fortelle historien, finner dere under punktet "Vis tråden".

1.5.1 Fortelling

Fortell barna historien. I hvert andaktsopplegg er skjelettet i fortellingen tatt ut og delt i flere hjelpepunkter. Dette for å gi dere hjelp til å huske fortellingen. Her kommer noen gode tips for hvordan du kan bli en bedre forteller.

Alle kan fortelle! Vi gjør det hver dag - rundt bordet, på jobben og på skolen, når vi kommer hjem osv. Samtidig er det mulig å utvikle denne evnen. Ta sjansen - prøv ut!

Fortelling er ikke det samme som høytlesing. Det er mange måter å fortelle på. Du vil finne din måte. Du kan lære av andre, men prøv ikke å kopiere dem.

I starten er det lurt å finne historier du liker godt selv. Velg gjerne korte historier. Det er fint å starte med personlige hverdagshistorier eller barndomsminner. Vis tilhørerne at du liker det du driver på med!

Gjør fortellingen til din egen. Målet er ikke å kunne den utenat ordrett, men å ha fått den på innsiden av deg selv. Først da klarer du virkelig å formidle den videre.

Fortellingen blir til mellom forteller og lytter. Du kan hjelpe lytteren ved ikke å ha for mange forstyrrende elementer nær deg når du forteller. Lag gjerne en fortellerkrok med en nøytral bakgrunn/bakteppe. Organiser rommet slik at lytterne sitter/ligger godt og ser deg godt når de skal lytte.

Når du øver, så fortell høyt til deg selv. Det er viktig å høre sin egen stemme, kjenne ordene i munnen og eksperimentere med stemmen.

Ulike teknikker du kan bruke for å huske fortellingen:

- Lag et skjelett av fortellingen ved å beskrive fortellingens hovedhandling i 7-12 punkter. Fortell deretter historien bare ved hjelp av disse hovedpunktene.
- Tegn et kart over handlingen i fortellingen. Hva foregår hvor? Etterpå bruker du bare kartet for å beskrive miljøet fortellingen foregår i. Forestill deg at du er en guide som viser folk rundt i historien. Denne oppgaven er for å lage indre bilder i deg, slik at du kan formidle levende bilder videre til lytterne når du forteller historien.
- Se for deg hver scene i fortellingen. Bruk tid til å lage et indre bilde. Til slutt har du en indre film som begynner å gå når du starter å fortelle. Den leder deg fra hendelse til hendelse.
- Du kan bruke objekter for å hjelpe lytteren til å være med i historien. En tom kurv, som utover i fortellingen fylles med to fisker og fem brød eller sparebøssa du fikk fra mor da du var åtte år, kan være slike objekter. Du kan også lage en fortellerpose, der du trekker opp en etter en ting utover i historien. Dette kan være til hjelp både for deg og lytteren.
- Selv om du ikke skal kunne fortellingen ordrett, er det lurt å vite hvordan du vil starte og avslutte. Det gir form på fortellingen og trygghet for deg.

Den beste måten å bli en god forteller på - er å fortelle!

Her er tips på noen gode bøker for å bli en bedre forteller:

Eskild, Hilde og Hambro, Benedicte (2005): Snikk, snakk, snute. En praktisk bok om muntlig fortelling av Ganesa Forlag AS, og Haugli Sandnes (2002):

Den magiske posen der forteljingane bur. I:Mjør (red) Kulturbarnehagen. Det Norske Samlaget s. 82-92.

1.6 Vis tråden

Siden det er lettere å huske hvis man samtidig ser det man hører, har vi med noen forslag til hvordan dere kan visualisere fortellingene. Dere må ikke bruke alle forslagene, men velge ut det dere ønsker å benytte.

Her kan du også finne forslag til hvordan vi kan anvende bibelteksten, få mer bakgrunnskunnskap og finne forklaringer på ord eller uttrykk som er brukt i teksten.

I dette heftet bruker vi et førstehjelpsskrin for å visualisere teksten. I skrinet finnes det ting som hjelper oss i vanskelige situasjoner. Alle mennesker opplever vanskeligheter i livet. Bibelfortellingene kan være som et førstehjelpsskrin. Historiene i dette heftet håper vi kan være til hjelp for barna når de møter utfordringer.

Hver samling inneholder kreative forslag til hvordan teksten kan formidles. Denne hjelpen er samlet under kapittel 4, "Levendegjøring".

1. Tråden i opplegget

1.7 Undringstråden

Her kan du sammen med barna stoppe opp og undre deg over hva dere nettopp har hørt fra Bibelen. Vi trenger ikke gi dem alle svar. Svar man finner selv, huskes bedre!

Denne delen vil hjelpe oss ledere til å vite hva barna tenker om temaet og hva de har fått med seg av vår formidling. Vær varsom med å kommentere feil. Eventuelle korrigeringer kan komme på neste samling eller i samtale om hva aktivitetene minner oss om. Barn svarer sjelden feil, men de kan ha andre tanker rundt det enn det du tenker selv, og de legger annet innhold i ordene du sier. Vær ærlig, og still oppfølgings spørsmål om det kommer en "undring" du undrer deg over. Det er utrolig hvor logiske barn kan være. Vær åpen, lytt og lær.

1.8 Bønn og takk

Bønn er viktig, og det er store løfter knyttet til bønn.

Jer 29,12: Når dere kaller på meg og kommer for å be til meg, vil jeg høre på dere.

Fil 4,6: Vær ikke bekymret for noe! Men legg alt dere har på hjertet, fram for Gud. Be og kall på ham med takk.

Vi ønsker at barna skal ta i bruk den gaven Gud har gitt oss: at vi kan få be til Ham om alt. Bønn er en måte å være sammen med Jesus på. Når vi ber sammen med barna, tar vi dem med inn i bønnens verden. Vi må ikke forvente at alle barna vet hva bønn er og hvordan vi ber. Derfor er det fint om vi hver gang forteller kort om bønn før vi ber. Vi kan for eksempel si at bønn er å snakke med Jesus. Vi kan be om alt. Jesus vil at vi skal være oss selv når vi ber. Vi kan be overalt og når som helst. Vi kan be høyt eller stille inne i oss. Hvis vi i hver samling sier litt om bønn når vi skal be, blir det god lærdom for barna.

Her kommer noen forslag på hvordan vi kan be sammen med barna:

- La barna gjenta etter deg når du ber.
- La barna selv komme med takke- og forbønnsemner. Forvent at det kan komme mange ulike emner, men legg alt som kommer fram for Gud.
- Lær barna en fast bønn, for eksempel "Vår Far", som dere starter eller avslutter samlingen med. En annen fast bønn som kan brukes er: *Kjære Gud, ta hånden min, slipp den aldri ut av din. Led meg på min vei i dag, gjør meg trygg og god og glad.*
- Sitt i ring og hold hverandres hender. La de barna som vil, be høyt. Begynn et sted i ringen. Barnet ber høyt eller stille. Når det er ferdig, klemmer det sidemannen i hånden slik at det er neste mann sin tur. Gi barna eksempler på hva vi kan be om og sett gjerne grense for en setning hver. Dette vil være til hjelp, slik at flere tør å prøve.
- En sang kan også være en bønn. For eksempel kan "Jeg folder mine hender små" være en fin avslutningsbønn. Brukes sangen som bønn, anbefaler vi at du for eksempel sier: "Nå ber vi" og folder hendene før dere synger. På den måten økes bevisstheten rundt at sangen er mer enn en sang.

- La barna skrive bønne- og takkeemner på egne lapper. Legg lappene i en krukke og be høyt til slutt for det som er oppe i krukken.
- Lag deres egne bønner og skriv dem ned på papiret. De ferdige bønnene kan "gis til Jesus". Dette kan synliggjøres ved å henge en stor konvolutt ved siden av et Jesusbilde. Bønnene kan legges i konvolutten.
- Lær barna å be med fingrene. La hver finger representere en gruppe mennesker de ønsker å be for.
Tommeltotten- tommelen peker mot hjertet når du holder opp hånda: Be for dem som er nær deg.
Pekefinger- peker bort fra deg: Be for dem som er langt borte.
Langfinger- den høyeste av fingrene: Be for ledere.
Ringfinger- den eneste fingeren som er for svak til å stå rett opp: Be for de svake.
Lillefinger - bokstaven "I" for det engelske «jeg» i tegnspråket: Til slutt ber du for deg selv.

1.9 Syng tråden

De fleste sangforslagene er hentet fra Barnesangboka (Bs) og Barnesalmeboka (Bslm). Sangen «Finns det trøst?» synes vi passer godt til temaet og har foreslått den som en gjen-nomgangssang. Du finner noter på den i kapittel 7.

1.10 Lek tråden

Det er fint når aktivitetene har sammenheng med dagens budskap og bibelhistorie. Da vil barna også huske alt mye bedre. Vårt mål er at hele samlingen skal henge sammen. Mat og lek er ikke bare enkeltposter for moro skyld, men er med på å peke mot dagens person og tema.

Her er forslag til lek og moro, uteaktiviteter, hobbyaktiviteter og matoppskrifter. Bruk det som passer hos deg.

Det er dere voksne som må hjelpe barna til å forstå sammenhengen mellom lek og bibel-historie. Eksempel: Hvis dere snakker om at Jesus tilgir synd, kan dere leke "boksen går". Når leken er lekt og før dere gjør neste ting, forteller du barna at denne leken minner deg om bibelhistorien vi nettopp hørte. Synden gjør at vi alle er tatt, og vi kan ikke klare å frigi oss selv. Jesus kom som en frigiver som sonet alles synder og satte oss fri. Den redningen bør vi si takk for og ta i mot. Akkurat som vi ikke blir stående på plassen etter at en person har kommet og sparket boksen og frigitt oss i leken "boksen går".

Samtidig vet vi at læringsmuligheten øker når vi bruker flere sanser. Når vi kan høre, gjøre, se, føle og smake, husker vi bedre.

Alle matforslagene er ikke ment til aktivitet på samlingene. Noen ganger bør de lages i for-kant slik at barna bare spiser på samlingen. Andre ganger er det fint å lage maten sammen.

1. Tråden i opplegget

1.10.1 Repetisjonsøvelser

Bibelfortellingen er det sentrale i hele opplegget vårt. Det er den vi vil formidle, og det er den vi vil at barna skal huske. Det kan derfor være lurt med noen leker for å repetere dagens fortelling før barna går hjem. Her er noen ideer til generelle leker som kan brukes på alle samlingene for å oppsummere dagen. De spesifikke lekene som har tema som passer dagens, finnes derimot under hver enkelt samling.

- Repetisjonsspill. Plasser 9 stoler i 3X3 formasjon. Del opp i to lag og spør deltakerne spørsmål i fra dagens samling. Korrekt svar gir mulighet for laget til å plassere en person på en av stolene. Det bør være minimum seks personer på hvert lag. Den som først får tre på rad, loddrett, vannrett eller horisontalt, vinner. Bruk gjerne røde og blå hatter eller lignende, for lettere å se hvilke lag "spillebrikkene" hører til. Er det færre deltakere på lagene kan dere bruke andre spillebrikker enn personer, for eksempel A4- ark i to forskjellige farger.
 - Repetisjonsspill. Plasser 9 stoler i 3X3 formasjon og del deltakerne inn i to lag. Lederen tenker ut et ord eller uttrykk fra dagens samling og lager en strek på tavla for hver bokstav. Lagene gjetter bokstaver annenhver gang. Hvis bokstaven hører med, skriver lederen den inn på rett plass, og laget får plassere en person på en av stolene. Når noen har fått tre på rad, loddrett, vannrett eller horisontalt, blir det poeng. Når man gjetter ordet som lederen skal frem til, blir det også poeng. Spill gjerne flere ganger. Det laget med flest poeng til slutt, vinner. Bruk gjerne røde og blå hatter eller lignende, for lettere å se hvilke lag "spillebrikkene" hører til. Er dere få deltakere, slik at det ikke er personer nok til å være spillebrikker, kan dere bruke A4ark i to forskjellige farger som spillebrikker i stedet.
 - Lederen leser opp ord eller uttrykk som deltakerne skriver inn i en valgt rute i et rute-nett (for eksempel 5X5). For å spare tid eller hvis barna er små, kan lederen lage et ferdig utfylt spillebrett på forhånd. Her er det fylt inn ord, uttrykk eller tegninger, alt ut ifra alderen til barna. Lederen må huske at spillebrettene må være ulike. Når alle rutene er fulle, trekker lederen lapper med de samme ordene eller uttrykkene. Deltakerne krysser av hvis de har dem på spillebrettet sitt. Når de har en full linje enten vannrett loddrett eller horisontalt, roper de: "Bingo!"
 - Legg ut flere ting som har relevans til dagens historie. Fra historien om Stefanus kan man for eksempel legge ut:
 - Brød – Stefanus var diakon og delte blant annet ut mat til de fattige.
 - Bibel – Stefanus holdt en tale og fortalte fra Bibelen.
 - Kors – Stefanus fortalte at jødene hadde drept Jesus.
 - Et Jesusbilde – Stefanus så himmelen åpen og Jesus som reiste seg.
 - En stein – Stefanus ble steinet.
- La barna få litt tid til å se på alle tingene, gjerne mens det spilles musikk, før du viser frem en og en ting og får barna til å fortelle hva den tingen har med historien å gjøre.

A decorative sunburst graphic with multiple rays emanating from the center, positioned behind the chapter title.

Kapittel 2

Bibelfortellinger

Start tråden

Jesus var blitt voksen mann. Her møter vi Jesus midt i den perioden han vandret rundt i Israel og fortalte om Gud, sin far. Det er et drøyt år siden han kalte disiplene til seg. Mange mennesker har hørt om han og strømmer til der han er. Aldri før har de hørt noen som snakker som han, og det skjer så mye underlig rundt Jesus. Nå har Jesus vært i Kaper-naum, og det blir bare flere og flere mennesker som følger etter ham. Han ber disiplene sine om at de skal dra over på den andre siden av Genesaretsjøen. Det er ikke den største sjøen, men når kalde og varme vinder møtes over den, kan det lett dannes uforutsette kas-tevinder. Og det var det som skjedde denne dagen.

Jesus stiller stormen

Stormen rammer alle, uansett om Jesus er om bord eller ikke.

Tekst: Markus 4,35-41

Minneord

Jeremia 29,12: Når dere kaller på meg og kommer for å be til meg, vil jeg høre på dere.

Tråden

- Jesus vil at vi skal gå til ham når vi er i vanskeligheter.
- Alle møter vanskeligheter, men Jesus er der sammen med oss. Noen ganger tar han dem bort, andre ganger hjelper han oss gjennom vanskeligheten.

Den røde tråden

- La barna lage bølger for en båt i storm. Barna får en gjennomsiktig flaske og en "båt" (for eksempel en bit av en vinkork). Før barna får flasken, har du fylt den halvfull med vann, tatt i noen dråper med blå konditorfarge, fylt den opp med vegetabilsk olje, og til slutt puttet inn "båten" og satt på korken. La flaskene ligge på siden rett før barna får dem, slik at vannet har roet seg. La barna få prøve å lage så mange ulike bølger de

2. Bibelfortellinger – Jesus stiller stormen

kan få til. Be barna late som de er i båten inne i flasken. La dem tenke seg hvor store bølger de synes er greit og la dem lage bølger så store at de hadde vært kjemperedde. I dag skal vi høre om noen som ble redde i storm. Flasken kan også lages sammen med barna. Etterpå kan barna bruke flaskene til å fortelle hverandre bibelfortellingen.

- Blås med en løvblåser på de barna som vil. Prat om uvær. Har barna opplevd storm, regn, vind, tordenvær osv? Har de opplevd uvær slik at de har vært redde? I dag skal de få høre om noen som var ute i en så stor storm at de ble skikkelig redde.
- Fortell historien om Max fra kapittel 5.

Fortell tråden

Hjelpepunkter til å fortelle bibelhistorien

- Der Jesus var, var det ofte mange folk. Slik var det denne dagen også. Det endte opp med at Jesus satte seg i en båt. Og de rodde han litt utpå Genesaretsjøen. Så kunne menneskene sitte på land og høre på at han talte. Mark 4,1-2
- Da det ble kveld, foreslo Jesus at de skulle dra over til den andre sida av vannet. Og det gjorde de. Flere andre båter ble også med i følget. Jesus var trøtt etter å ha undervist hele dagen, så han la seg bak i båten og sovnet. Mark 5,35-36,38
- Men da forandret været seg, og det ble storm. I dette området var det ikke uvanlig at det ble plutselig værromslag, for når det kommer kalde vinder i fra fjellene rundt omkring som slår ned mot vannet, kan det bli plutselige stormer med kastevinder og bølger som er flere meter høye. Mark 5,37
- Flere av disiplene til Jesus var fiskere. De hadde vært ute i båt mange ganger og var vant sjømenn, men nå hadde de ikke kontroll lenger. De ble redde. De skjønnte at dette var farlig.
- Disiplene vekket Jesus og sa: "Jesus, bryr du deg ikke om at vi går under?" Mark 5,38
- Jesus våknet. Han reiste seg i båten og sa: "STILLE, VÆR ROLIG!" – og så ble det blikk stille. "Hvorfor er dere redde?" spurte han disiplene. "Har dere så liten tro?" Disiplene måpte. "Hvem er han? Både sjø og vind adlyder han?" Mark 5,39-41

Vistråden

- Førstehjelpsskrin: Vis frem nødnumrene. Når det skjer en ulykke, skal du alltid ringe 110, 112 eller 113. Det er viktig! Der sitter det alltid folk og hører, og de sender den hjelpen vi trenger. Gud har også et nødnummer. Vi kan alltid be til ham uansett situasjon. Bruk gjerne minneordet.
- La barna være vind når du forteller om stormen: - løft armene og vink med dem frem og tilbake. Når du forteller at Jesus befalte stormen å bli stille, stopper dere og er som et blikkstill vann.
- Bruk en bretta båt som er forklart i "lek tråden", til å illustrere følgende poeng: Disiplene var alvorlig redde for at båten skulle bli ødelagt. De vekket Jesus og ba han om å hjelpe dem. Selv om vonde og triste ting skjer, selv om vi blir redde, (klipp av en bit på seilet, fremme på båten og bak) selv om båten skulle bli ødelagt, så er det en ting som er viktig: Vi kan be Gud om hjelp. Han var med disiplene i båten (brett ut et kors av det som

er igjen av båten), han vil være med deg og meg. Jesus var i båten og reddet disiplene fra døden. Han kan redde oss når vi har det vanskelig også. Og han har alt reddet oss i fra det vanskeligste av alt og gjort det slik at vi kan få komme til himmelen. Det er den aller største redningen. Den gjorde han på Golgata. Ingen av oss så korset da det var i båten, men det var der likevel. Vi kan ikke se Jesus, men han er her sammen med oss likevel.

- Vis frem en rose. Del gjerne ut en til hver. Rosen er et bilde på livet. Den er vakker og lukter godt. Men på stilken er det kvasse torner man kan stikke seg på. Slik er livet også, vakkert og godt, men alle opplever dager og hendelser som er vanskelige og vonde.
- Selv om vi tror på Jesus så lever vi i denne verden, og de naturkreftene og lovene som gjelder her i verden, de gjelder også for oss som tror på Jesus. Når vi opplever vanskelige ting som for eksempel sykdom, mobbing, ulykker og lignende, kan vi si at vi har en storm i livet vårt. Bibelen gir ingen naiv, rosenrød oppfatning om at et liv som Jesu etterfølger er uten storm og uvær. I Jes. 45,3 står det om skatter som er skjult i mørket. Kanskje er det skatter vi først ser når vi møter vanskeligheter?
- Jesus ønsker at vi skal fortelle ham om våre stormer/utfordringer. Noen ganger svarer han ved å ta dem bort, mens andre ganger hjelper han oss gjennom.
- Bruk levendegjøringen i kapittel 4 til å fortelle historien.

Undringstråden

- Hva ville du ha gjort hvis du var en av disiplene?
- Vi kan si at livet vårt er som en båtreise. Hvem styrer båten din?

Takk og be

- Takk Jesus for at han er den samme i dag som han var da han var med disiplene på båttur.
- Be for det som vi er redde for og gruer oss til.

Syngtråden

- Fins det trøst - se kapittel 7
- Når det stormer - Bs 271
- Når vi gråter og er redde - Bs 201
- Så stille, stille sjøen lå - Bs 221
- Sammen med meg bestandig - Bs 272
- Min båt er så liten - Bslm 127
- En gang ble det storm på sjøen - Bslm 225
- Båten var så liten - Bslm 226

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Hvordan du gjør det, står i de ulike beskrivelsene.

2. Bibelfortellinger – Jesus stiller stormen

Lek og moro

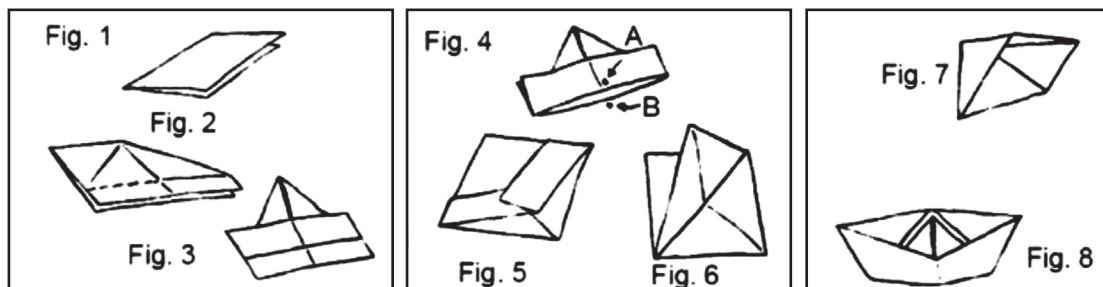
- Bruk et stort, blått laken og la barna stå i en sirkel og holde det fast slik at lakenet blir strekt ut. Plasser en lekebåt midt på og la barna lage storm ved å bevege armene opp og ned. Pass på at båten ikke faller av. Når du ber stormen være stille, må de raskt holde lakenet i ro. Gjør det gjerne flere ganger og bruk stoppeklokke og se hvor raskt de kan få sjøen til å roe seg. Du kan også bruke en ball i midten i stedet for en båt for å gjøre det litt vanskeligere. Det går også an å dele barna inn i to lag der hvert av lagene skal prøve å få båten /ballen til å falle av på det motsatte laget sin side.
Det er ikke så lett å roe stormer, men Jesus klarer det.
- Båttur i storm. Her trengs en stor balje med vann og to båter eller noe som kan brukes som båter. To personer står på hver sin siden av baljen. De skal konkurrere om å blåse hver sin båt raskest mulig over på den andre sin side. Heiagjengen oppfordres til å sitte veldig nærme. Leklederen sier : "klar-ferdig-gå" og slår armen hardt i vannet, slik at alle blir våte. Denne egner seg best på en godværsdag og der lederne kjenner barna godt.
Når man er ute i en skikkelig storm, blir man fort våt.
- Storm. Avgrens lekeområdet mellom to streker eller to vegger. Et barn er storm og står midt mellom veggene. De andre står langs en vegg. Når stormen roper: «Nå blåser det opp» skal alle løpe over til motsatt vegg. De som stormen tar, blir storm sammen med henne.
Her må du løpe til hjelpen/veggen. Jesus vil vi skal løpe til ham.
- Bruk repetisjonslekene fra kapittel 1.

Uteaktiviteter

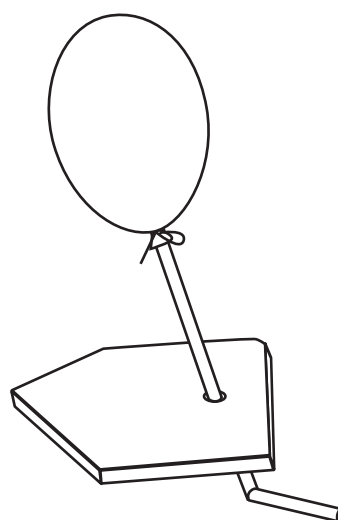
- Dra på båttur. Tenk å få høre denne historien på dekket i en båt ☺
- Bygg tilfluktssted. Om vinteren kan vi bygge snøhule, og om sommeren granbarlavvo. Opplever vi uvær ute i naturen, må vi søke ly. Opplever vi vanskeligheter i livet, vil Jesus at vi skal komme med dem til ham.
- Etter en storm kommer det mange skatter opp på stranden. Hvis det passer, kan dere gå på stranden og se hva stormen gjør. Snakk om hva stormer gjør med oss og at det også kan komme gode ting etter en storm.

Hobbyaktiviteter

- Brett en båt av et A4 ark. Brett det først over på tvers (figur 1). Så brettes papiret over en gang til andre veien, men bare for å markere midten, så det brettes straks tilbake. Deretter brettes hjørnene inn mot midtlinjen som vist på figur 2. Det som blir igjen på nedsiden, brettes opp mot spissen (figur 3). Så tar vi tak midt på de to langsiden som på figur 4 kalles A og B, og trekker dem til hver sin side, inntil papiret ser ut som figur 5. De to spissene brettes opp slik at vi får en trekant (figur 6). Deretter gjentar vi det samme som på figur 4, med å trekke ut sidene (figur 7) til vi igjen får en firkant. De to spissene som stikker i været, trekker vi til hver side, og så er båten ferdig.

- Lag en båt som kommer seg fremover ved hjelp av en ballong. Sag ut en båtform av planker. Bor et hull som er så stort som et sugerør, bakerst på båten. Stikk et sugerør gjennom, med bøyen under båten. Blås opp en ballong og fest den rundt sugerøret med tape. Du må holde for sugerøret så lufta i ballongen ikke går ut mens du gjør det. Når du setter båten på vannet, vil båten seile fremover etter hvert som lufta går ut gjennom sugerøret under båten.

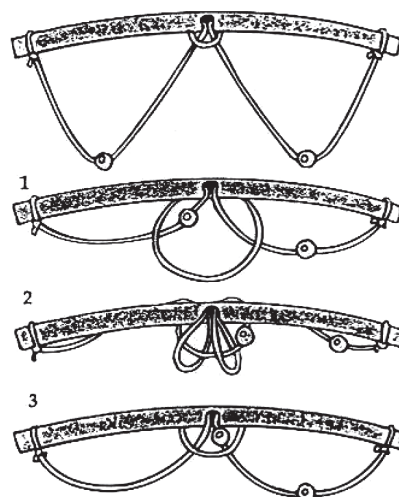
- Lag badebomber som kan lage en liten storm i badevannet. Du trenger 100 g salt, 100 g citronsyre, 200 g natron, 100 g maisstivelse, 30 ml solsikkeolje og eventuelt 15 dråper duft og/eller konditorfarge. Bland tingene sammen. Lag små kuler av massen eller dytt den ned i et isterningsbrett. Avkjøl, og de er klare til bruk.
- Boblemaling. Bland såpevann med vannmaling. Bruk et sugerør og blås ned i vannet, slik at det blir bobler på overflaten. Legg et ark forsiktig ned på boblene og løft det opp igjen med en gang. La det tørke og bruk det for eksempel til å lage kort av. Boblemalingen kan minne om avtrykk av en fargestorm.
- Bønnebok. Alle får en notisbok. Fargelegg forsiden. Skriv inn "Vår Far" og noen kveldsbønner. Du kan gjerne ha kopiert opp tekstene så barna kan lime dem inn. La barna tegne tegninger til bønnene. Ha mange sider tomme som barna kan skrive sine egne bønner på. Vi kan alltid kalle på Jesus, og han vil høre.
- Lag en utfordringspinne. Bor tre hull i en rørepinne av tre. Det kan man få i en malerbutikk, eller bruk en vanlig list. Hullene skal være på midten, og en i hver ende. Brett et langt tau eller hyssing i to og stikk brettet gjennom det midterste hullet på pinnen. Før trådene igjennom løkken og stram til. Da er tråden festet i hullet på midten. Tre en perle inn på hver trådende før du binder dem fast i hvert sitt hull i enden. Nå

2. Bibelfortellinger – Jesus stiller stormen

er utfordringen ferdig, og du kan prøve å få perlene til å henge på den samme siden av hullet i midten. Det er ikke lett. Kanskje må du få hjelp av noen som kan lede deg gjennom vanskeligheten og vise deg veien ut.

Løsningen ser du på figuren.

Matoppskrifter

- Spis båter av frukt: Eplebåter, appelsinbåter, melonbåter osv.
- Lag deres egen Genesaretsjø i blå gele: Noen seigmenn i en appelsinbåt kan være Jesus og disiplene. Lag enten en stor på et stort fat, eller porsjonssjøer i glass.

Når det stormer

Start tråden

I GT hører vi om profeten Jeremia. Han var fra byen Anatot i Juda som lå ca. 8 kilometer nord for Jerusalem. Det var en turbulent tid i Juda da Jeremia levde, rundt år 600 før Jesus ble født. Mens Jeremia virker som profet, opplever han at hele fem ulike konger styrer landet han lever i. Det er de siste kongene i Juda. Ikke alle kongene hørte på Gud og hva han sa til Jeremia. Jeremia sin periode avsluttes med at Jeremia og Judas befolkning blir bortført til Babylon. Det er i denne erobringen det første tempelet i Jerusalem ødelegges. Trolig bor Jeremia i Jerusalem når følgende skjer:

I pottemakerens hånd

Når ting ikke blir som planlagt, kan vi få en ny sjanse.

Tekst: Jeremia 18, 1-6

Minneord

Jesaja 43,4a: Fordi du er dyrebar i mine øyne, høyt aktet og jeg elsker deg,

Tråden

- Gud elsker oss og vil det aller beste for oss – derfor er det best for oss å leve etter hans vilje.
- Gud kan begynne på nytt – vi kan få en ny sjanse.

Den røde tråden

- Ha med en leirklump og gjerne en dreieskive. Lag en krukke. Blir det ikke slik du vil, begynn arbeidet på nytt. Har du mulighet, så la alle barna få en leirklump eller plastelina og få prøve selv. Dagens bibelfortelling handler om en pottemaker.
- Kle deg i noen gamle klær, – spør om barna synes du er fin. Kanskje synes de du har litt rare klær. Mote endrer seg, og hva vi synes er fint endrer seg. Vi blir påvirket og forma av venner og samfunnet vi lever i. I dag skal vi høre litt om det å bli forma.
- Fortell historien om Max fra kapittel 5.

Fortell tråden

Hjelpepunkter til å fortelle bibelhistorien:

- Gud bruker mange ting for å lære oss det han vil. Jesus fortalte lignelser. I dagens fortelling brukes en hel hendelse som et bilde på noe eller en forklaring på noe han vil lære oss.
- Gud snakket til Jeremia og ba ham gå til en håndverker, en pottemaker. Gud ville snakke til Jeremia hos pottemakeren. Jer 18,2

2. Bibelfortellinger – I pottemakerens hånd

- Jeremia gikk ned til pottemakerens hus. Han stod og så på hvordan pottemakeren arbeidet ved dreieskiven. Han så pottemakeren ta leire i hånden og arbeide med den på dreieskiven. Hvis leirklumpen ikke ble slik pottemakeren ønsket, tok han leirklumpen av skiven. Han bearbeidet leirklumpen på nytt i hendene og begynte hele arbeidet på nytt slik at leirklumpen ble akkurat slik pottemakeren syntes var riktig. Jer 18,3-4
- Gud snakket til Jeremia og sa at vi mennesker var som denne leiren i Guds hånd. Akkurat slik som pottemakeren kan starte arbeidet på nytt kan Gud begynne helt på nytt med oss mennesker også. Jer 18,5-6

Vistråden

- Førstehjelpsskrin. Ta frem fatlen. Den hjelper oss til å holde armen i ro slik at den får leget seg/begynt på nytt. Du kan også ta frem plaster. Har vi et kutt, så har Gud skapt oss slik at såret gror. Gud kan begynne på nytt.
- Bruksanvisning. Ta for eksempel med en pakke technolego. Vis barna bildet på boksen og klossene. Har vi da alt vi trenger? Vi greier ikke bygge 100% likt uten bruksanvisning. Bibelen er bruksanvisningen Gud har gitt oss for våre liv. Han vil vi skal bruke bruksanvisningen fordi han vet det er det beste for oss.
- Påvirkning. Klipp ut noen remser av kaffefilter. Fargelegg en prikk på hver remse ca 2 cm fra kanten. Bruk vanntusjer i ulike farger. En farge pr. remse. Legg remsene på kanten av en skål med vann, la remsene nå vannet, men ikke prikkene. Etter hvert vil du se at vannet trekkes opp til prikkene, og at de ulike fargene som er i hver farge skilles fra hverandre. Noen farger vil følge vannet langt oppover remsen, andre mindre. Påvirkningen vil være lik, men gi ulikt utslag.
Vi mennesker blir påvirket av dem rundt oss. Spør barna om de har eksempler selv. Slutter/begynner på trening på grunn av venner. Begynner å bruke samme ord/klær som de rundt deg. Hvordan former Gud oss? Gud former oss når vi er sammen med ham, leser i Bibelen, ber, er på steder der vi kan høre om han og lar han være en del av livene våre.
- Vis frem en marionett dukke/ sprellemann. Gud skapte oss ikke som denne dukken! Vi mennesker fikk fri vilje. Vi kan ta våre egne valg. Gud gir oss ikke opp når vi gjør dumme ting eller når livet vårt ikke blir som planlagt. Han ønsker å være nær oss og hjelpe oss med å få livet i riktig retning. Han vil gi oss en ny sjanse og la oss få begynne på nytt.– Det kan nok noen ganger være vondt når Gud former oss, for vi liker best å bestemme alt selv, og noe av det vi opplever er kanskje ikke godt, men kanskje kan det føre noe godt med seg. Gud er kjempeglad i deg og vil deg det aller beste. En gave Gud har gitt for å hjelpe oss er Den Hellige Ånd.
- Gud sammenligner oss med en leirklump. Da Gud skapte deg, så hadde han planen klar. Du er dyrebare i mine øyne, sier Gud om deg, du er aktet høyt og elsket av meg (Jes. 43,4). Gud vet hvilke tanker han har med dere, det er fredstanker og ikke ulykkestanker (Jer. 29,11), men livet blir ikke alltid slik vi har tenkt og drømt om, og heller ikke alltid slik Gud ønsker for oss.
- Bruk levendegjøringen i kapittel 4 for å aktualisere teksten inn i våre liv.

Undringstråden

- Hva er det beste for oss?
- Hvordan tror dere livet hadde vært hvis Gud fikk forme oss helt som han ville?

Takk og be

- Takk for at vi er dyrebare i Guds øyne, at vi er elsket av han og at han vil oss det beste og ikke gir oss opp når vi tar dumme valg
- Be om hjelp til å leve etter Guds gode vilje for oss

Syngtråden

- Fins det trøst - se kapittel 7
- Jeg vet ingen, ingen som - Bs 140, Bslm 121
- Jeg vil gjerne ha en venn - Bs 44/ Bslm 122
- Jesus, takk at jeg får komme - Bs160
- Skulle ønske jeg fikk se meg slik - Bs216
- Gud, du er hos meg - Bslm 138

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Hvordan du gjør det, står i de ulike beskrivelsene.

Lek og moro

- Lek "tante Knute". Send ut en person på gangen som skal være tante Knute. Hvis dere er veldig mange, kan det være lurt at det er to som er tante Knute. Hold hverandre i hendene og lag en stor ring. Gå under og over hverandre, uten å slippe hendene til hverandre, og på den måten snurr dere sammen til en kjempestor knute. Nå er det bare å rope på tante Knute som må komme og knyte opp igjen uten at dere slipper hendene til hverandre.
Når vi har rota det skikkelig til, kan det være godt å få hjelp til å begynne på nytt.
- Assosiasjonslek. Sett barna på to rekker. De som sitter overfor hverandre, konkurrerer mot hverandre. Ett og ett par får oppgave av lekelederen. Lekelederen sier et ord, for eksempel leire. Da er det om å gjøre å være raskest til å si et ord som hører sammen med leire, for eksempel pottemaker. Den som er raskest får ett poeng. Andre ord som kan brukes kan være pølse (lompe), kniv (gaffel), Bibel (bønn) osv.
Vi hører sammen med Gud, vi er elsket av han, og han er tålmodig med oss. Når vi feiler, gir han oss en ny sjanse.
- Bruk repetisjonslekene fra kapittel 1.

2. Bibelfortellinger – I pottemakerens hånd

Uteaktiviteter

- Er det vinter og kram snø kan dere øve dere på å være pottetakere og kunstnere ute i snøen.
- Gå på jakt med forstørrelsesglass. Snør det, kan du se på snøfugg. Samle dem opp på et ark, men pass på å ikke komme borti med hendene. De smelter fort. Andre tider på året kan dere for eksempel se på blomsterblad og se hvor flott mønster og hvor mange farger det kan være i et kronblad. Dere kan også studere hverandres fingermerker. Trykk fingeren mot en stempelpute og deretter på et hvitt ark.
Gud har skapt naturen vakker og mangfoldig. Ingen av oss er like. Vi er unike, dyrebare i Guds øyne og høyt elsket av ham.
- Finn et mål ved å bruke kart og kompass eller GPS. Bommer dere, må dere gå tilbake til utgangspunktet.
Gud elsker oss og vil det aller beste for oss, derfor vil han vi skal leve etter hans vilje. Bibelen er vår «veihjelp» Gud har gitt oss.
- Følg lederen på en lang rekke. Alle barna stiller seg på en lang rekke. Du som er leder skal gå først i rekka. Alle holder hverandre på skuldrene og har øynene lukket – bortsett fra du. Du går over, rundt og under hindringer, og de andre følger etter. Det er en rar og underlig opplevelse å gå slik, spesielt i ulendt terreng. Tips: lek gjerne denne leken i en park eller i skogen.
Gud elsker oss og vil det aller beste for oss – derfor vil han vi skal leve etter hans vilje og følge ham. Han har ikke lovet at veien skal bli lett og jevn.
- I naturen er det mange naturlige hjerter. Det kan være skyer, steiner, greiner som har vokst sammen ol. La barna finne dem. Er det barn som alle har mobiltelefon kan de godt ta bilde av funnet.
Hjerte er symbolet på kjærlighet, og vi er dyrebare, høyt aktet og elsket.

Hobbyaktiviteter

- Bygg lego etter oppskrift.
Følger du ikke oppskriften, må du begynne på nytt.
- Prøv deg som pottemaker. Hvis du ikke har tilgang på dreieskive, kan du trille lange pølser som kveiles rundt en bunn og videre oppå hverandre til du får en så stor krukke som du ønsker. Leiren kan gnis utover med en våt finger etterpå hvis man ønsker en glatt overflate. Har du ikke tilgang på leire, kan krukken lages av trolldieg eller plastelina.

Trolldieg lages slik:

1 kopp salt

2 koppar hvetemel

1 kopp vann

1 ss. matolje

Kna alt godt sammen. Form krukken og stek den på svak varme, rundt 80 grader! Du kan også velge å lufttørke den, men da må du i alle fall regne med 14 dager på et tørt sted før den er ferdig. Hvor lang tid det tar å steke figurene, avhenger av hvor tykke de

er. Det kan ta fra et par timer opp til flere dager. Du finner ut om figuren er ferdig ved å dunke på det tykkeste punktet.

Plastelina lages slik:

5 dl mel

2, 5 dl vann

1 dl salt

1 ss solsikkeolje

litt konditorfarge

1 ts. Sitronsyre

Alt blandes og kokes opp under omrøring til den har klumpet seg. Når den er litt avkjølt, knar du den myk og smidig. Denne kan farges med pastafarger eller konditorfarger, og den holder seg lenge i en pose i kjøleskapet.

- Krukkene kan også lages som lyslykter. Lag en kule som du klemmer flat. Dette blir bunnen i lykta. Kjevle et rektangel som er stort nok til å være vegger som rekker rundt hele bunnen. Bruk et sugerør til å stikke ut hull med, og fest rektanglet rundt bunnen. Legg litt aluminiumsfolie inni for å støtte opp mens det tørker. Mal og lakk lykta og sett i et telys. Det gjør ingenting om det blir litt skjevt. Både fimoleire, annen leire og trolldeig kan brukes.
- Lag flotte glassmalerier av avdanka fargestifter. Du trenger fettstifter, rivjern, lamine-ringsfolie, strykejern og bånd. Rasp fargestiftene på rivjern og legg fargerasset inni en lamineringslomme. Du kan velge om det legges tilfeldig eller om du vil prøve å lage et motiv. Stryk over med et varmt strykejern slik at raspet smelter og limer folien sammen. Lag hull og heng opp bildet i vinduet.
I deres hender kan fargestifter uten fremtid få begynne på nytt.
- Lag krukker av nabbiperler. Pensle en ildfast glass- eller porselensskål med matolje og sett perlene tett i tett inni skålen slik at de dekker den. Begynn med bunnen og bygg deg oppover. Det kan være lurt å bruke en stor nål eller lignende som arbeidsredskap. Sett skåla inn i ovnen på 200 grader i ca 10-12 minutter. Følg med og se når perlene har smeltet sammen. Det er best å bruke store perler, men små perler kan også brukes. Da kan varmen i ovnen være litt lavere. La perlekrukken bli kald før du tar den ut av ovnen. Vask den i såpe og lunkent vann slik at oljerestene forsvinner. Hvis man ønsker mønster i krukkene, kan man lage perleblomster av en perle med 6 perler tett i tett rundt. Smelt dem i ovnen på en plate med bakepapir. Nå kan du lage krukker av perleblomstene med enkeltperler rundt. Da vil resultatet bli blomstermønster på krukkene.
- Redesign gamle klær. På den måten kan de få et nytt liv. Det kan enkelt gjøres ved å sy på knapper eller lignende til pynt. Av en gammel T-skjorte kan man lage en veske ved å sy igjen hullene til hals og armer og sy på bærestropper.

Matoppskrifter

- Lag en krukke av gjærdeig. Lag vanlig gjærdeig av 750 g hvetemel, 50 g gjær, 1 ts salt, 1 ss sukker, 1 dl vann, 75 g smør, 3 dl melk eller fløte og 2 egg. Del deigen i 18 emner og trill hvert emne til en lang pølse som du vikler rundt en kjegle laget av aluminiumsfolie.

2. Bibelfortellinger – I pottemakerens hånd

Hev dem og stek dem på 220 grader i ca 10 min. Når de er stekt og avkjølt litt, kan aluminiumsfolien fjernes, og krukkene kan fylles med for eksempel salat og skinke.

- Lag cacepops. Bruk sjokoladekaker som ikke blir vellykket, gamle kaker eller rester du har igjen og gi dem et nytt liv som cakepops. Del kaken i småbiter. Er kaken veldig klinete, er det fint å ha oppi melis til du får en tørrere deig som kan formes til kuler og stikkes inn på en pinne. Hvis kaken er veldig tørr, er det godt å røre inn litt kremost, for eksempel Philadelphiaost, og melis til den blir god å forme. Er deigen for tørr, henger den ikke sammen, og er den for klinete, vil den ikke sitte på pinnene, så her må man bare prøve seg frem. Har man tid, er det godt å la kulene stivne litt i kjøleskap før man dypper dem i smeltet sjokolade og pynter dem for eksempel med kakestrø i ulike farger. Det kan være fint å ha noe å stikke pinnene nedi etter hvert som de er ferdige, for eksempel en isoporplate kledd med aluminiumsfolie. Men det går også an å legge dem rett på fat.

Dette er en fin måte å gi nytt liv til kaker som ikke ble som man hadde tenkt.

Når det stormer

Start tråden

David var den andre kongen i Israel. Han levde ca. 1000 år før Jesus ble født. Gud ville at David skulle bli konge. Saul, som var konge i Israel, mente ikke det samme, derfor ble det kamp mellom dem. Saul sin sønn Jonatan var bestevenn med David. De to vennene inngikk en pakt og lovet hverandre alltid å stille opp for hverandre. Jonatan dør sammen med sin far kong Saul i kamp, og David blir kronet til konge. De tror at alle menn i Saul sin ætt er døde, men ute i ødemarken (Lo Dabar) bor det en som har holdt seg i skjul siden de måtte rømme da hans far Jonatan døde. Nå skal vi få høre hva som skjedde da kongen fant ham.

Mefibosjet

Ufortjent på grunn av nåde.

Tekst: 2. Samulesbok 9

Minneord

Johannes 1, 12: Men alle som tok imot ham, dem ga han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn.

Tråden

- Guds nåde - Guds godhet vi ufortjent kan ta i mot.
- På grunn av det Jesus en gang gjorde, skal vi vise godhet overfor mennesker som ikke har fått de samme forutsetninger i livet som vi gjerne har fått.

Den røde tråden:

- Blås opp mange ballonger. I en del av dem legger du inn et bilde av noe knyttet til historien om David, hvis du anser dette som kjent stoff. For eksempel en stein, en slynge, en sau, en harpe, en kjempe (Goliat). Gjem ballongene i hele huset før barna kommer. La barna finne ballongene og sprekke dem. Klarer barna å finne ut hvem som er med i dagens bibelfortelling? Spør om de vet hvordan det gikk med David, - Ble han konge?
- Ta med kongekroner og fillete og skitne klær. Fortell at begge deler hører til på oss. - Vi er både kongebarn og syndere.
- Fortell Max historien fra kapittel 5.

Fortell tråden

Fortell barna bibelhistorien. Her er forslag til hjelpestoff:

- Fortell historien
- Les "Den lamme prinsen" fra boka "Guds hemmelige plan" av Jennifer Rees Larcombe, Lunde Forlag.

2. Bibelfortellinger – Mefibosjet

Hjelpepunkter til å fortelle bibelhistorien:

- David har vært konge i mange år. Det er en rolig tid i landet med få kriger. En dag går David og tenker på Jonatan, den gode vennen han hadde, paktens de hadde inngått, og løftet de hadde gitt hverandre. 2. Sam 9,1, 1. Sam 18,3, 1. Sam 20,42
- David spør om det er igjen noen av slekten til Saul som han kan vise godhet mot. Han får høre at Mefibosjet, sønn til Jonatan, lever. 2. Sam 9,1-4
- Mefibosjet var bare fem år da faren hans, Jonatan, døde i krig. Da de fikk høre det på slottet, ble de reddet for at kongens etterkommere var i fare. Barnepiken, tok med seg Mefibosjet og løp av gårde for å få han i sikkerhet, men Mefibosjet falt og ble lam i føttene sine. 2. Sam 4,4
- Nå var Mefibosjet blitt en voksen mann.
- Mefibosjet var barnebarnet til Kong Saul. Han var i arverekka. Hvis kong David fryktet at han ville gjøre opprør og prøve å bli konge i landet, kunne det bli farlig å være Mefibosjet.
- David sendte noen til å hente Mefibosjet til slottet. Mefibosjet var redd. 2. Sam 9,5
- David valgte å invitere Mefibosjet til slottet, selv om han var lam. Mefibosjet fikk oppleve en konge han ikke trengte å være redd for. Kong David gav tilbake all den jorden som tilhørte Saul og sa at Mefibosjet alltid skulle få spise ved kongens bord. 2. Sam 9,6-12
- David var god mot Mefibosjet. Ikke på grunn av hva han selv hadde gjort eller hvem han selv var, men på grunn av Jonatan.
- Mefibosjet ble sett på som en av kongens sønner. Han ble boende i Jerusalem og spiste alltid ved kongens bord. 2. Sam 9,13

Vistråden

- Førstehjelpsskrinet: Alle som kommer (først) til en ulykke er pliktig å hjelpe/melde fra til noen som kan hjelpe. (Veitrafikkloven § 12) Dette gjør vi helt gratis, helt uavhengig av hvem som trenger hjelp og hva den personen har gjort. Guds godhet får vi samme hvem vi er og hva vi har gjort. Jesus døde på korset for alle.
- Øv gjerne inn dialogene i vers 1-4 og vers 6-11 med hjelpeledere/store barn. Da kan de dramatisere denne delen når historien blir fortalt.
- La barna få eller få lov til noe som de vil bli overrasket over, selv om ingen ting er så stort som nåde. Mefibosjet ligner litt på alle mennesker i verden. Det skjedde noe dumt med ham. Han trodde kongen ville ta ham og holdt seg derfor borte fra kongen. Da han kom til kongen, viste David nåde mot ham på grunn av Jonatan. Helt ufortjent fikk han være sønn av kongen og spise ved hans bord.
Alle vi mennesker gjør dumme ting mot hverandre. Dette er en konsekvens av syndefallet. Mange mennesker er redd for Gud og tror han vil ta dem, derfor holder de seg unna ham. Gud viser nåde mot oss. Det ser vi i det Jesus gjorde på korset. Helt ufortjent får vi være sammen med Gud, være Guds barn og komme til himmelen, selv om vi ikke klarer å la være å synde.
- Vis dominoeffekten ved å sette opp salmebøker/sangbøker. Når Jesus gir oss nåden, påvirker det oss til å gjøre noe godt/inkludere alle mennesker rundt oss.
- David holdt løftet han gav til Jonatan. Gud har også gitt løfter, og de holder han. Det står i Bibelen at Gud ikke kan lyve. (Heb 6, 18). Han har lovet at alle som tror på Jesus skal

få være hans barn. (Minneordet, Johannes 1, 12)

- Bruk levendegjøringen i kapittel 4 til å fortelle historien om Mefibosjet og hva det betyr for oss.

Undringstråden

- Mefibosjet hadde ikke gjort seg fortjent til den godheten David viste ham. Har vi gjort oss fortjent til godheten Gud viser oss?
- Synes dere Mefibosjet skulle takket nei til tilbudet fra kongen? Kan man takke ja eller nei til tilbudet fra Gud?

Takk og be

- Takk for at Gud er god mot oss og lar oss være hans barn, selv om vi ikke fortjener det eller kan gjøre gjengjeld.
- Be om hjelp til å vise godhet mot andre.

Syngtråden

- Fins det trøst - se kapittel 7
- Guds nåde, at han sende sin sønn - Bs 79
- Skulle ønske jeg fikk se meg slik - Bs 216
- Jeg vil gjerne ha en venn - Bslm 122
- Jesus er kongen min - Bslm 123/ Bs 149

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Hvordan du gjør det, står i de ulike beskrivelsene.

Lek og moro

- Doktorsisten. Når du blir tatt må du holde hånden på det stedet, dvs. du må løpe med et handikap.
- Boksen går. Dette er en variant av gjemsel, men den som står, må løpe til boksen og rope navnet til den som blir oppdaget, for eksempel: "Gunhild på boksen". De som blir fanget, kan befris ved at en som ikke er tatt løper bort til boksen, sparker den og roper: «Boksen går». Da blir alle frigitt, og den som står må begynne å telle på nytt igjen. De som er tatt kan ikke frigi seg selv, men er avhengig av at en kommer og frigir dem. Vi kan heller ikke frigi oss selv, men Jesus «sparket boksen» på korset og frigjorde oss en gang for alle. Det er ufortjent og kalles nåde.
- Forskjellsbehandling. Ha med kortstokk og tape. Alle barna får et tilfeldig kort og en tapebit. De skal ikke se på kortet sitt, eller fortelle noen andre hva de fikk. Barna skal tape kortet i panna, slik at andre kan se kortet. På signal begynner barna å mingle. De skal behandle hverandre basert på «ansiktets verdi». Lave kort (2-5) blir unngått og

2. Bibelfortellinger – Mefibosjet

oversett, middels kort (6-10) blir behandlet med respekt og normal oppførsel. Knekt, dronning, konge og ess er de beste kortene, og skal bli behandlet som de «superkule», de som alle ønsker å være sammen med. La barna mingle i flere minutter før du ber dem samle seg i grupper etter hvordan de opplever at de har blitt behandlet – som regel gjetter barna fort riktig gruppe! La barna snakke om hvordan de opplevde det. Ble de forskjellsbehandlet?

På grunn av det Jesus gjorde for oss alle, vil han at vi skal behandle alle mennesker vi møter likt.

- Bruk repetisjonslekene fra kapittel 1.

Uteaktiviteter

- Kan dere vise godhet mot noen? Kanskje har dere unge, friske bein og armer som gjør at dere kan vise godhet mot noen som ikke lenger er så unge og friske. For eksempel kan dere rake løv eller måke snø alt ut i fra årstid og behov.
- Lag en «kongekrone» av naturmateriale. Du kan for eksempel bruke løvetannblomster eller store lønneblad. Bruker du blomster, begynner du med to. Legg blomst nummer to på fremsiden av startblomsten og snurr den rundt stilken til startblomsten. Stilken skal legges i mellom de to blomsterhodene og ned langs startstilken. Fortsett slik med de neste blomstene. Når den er lang nok fester, du de to endene sammen. Dette kan du gjøre ved å bruke blomster eller litt hyssing/tråd. Vil du lage en krone av blad, begynner du også med to. Stikk stilken på den ene gjennom bladet på den andre. Fortsett rundt til du har en stor løvkrans. Ønsker man den tykk, kan man ta flere runder.
Mefibosjet fikk være barn av kongen. Vi får være barn av kongenes konge.
- Spikk en kakestikke. Spikk en pinne som du kan bruke for å sjekke om kaker er ferdig stekt. Lag den tynn og fin i den ene enden. I den andre enden viser du hvor flink du er til å spikke. Lag fine V-hakk, kuler ol. Mal gjerne denne delen i friske farger.
Kakestikkene vil sikkert bli veldig forskjellige og variere etter hvor godt spikket de er, men de vil allikevel fungere perfekt for å sjekke om kaken er ferdig stekt.

Hobbyaktiviteter

- Lag sjongleringsball av ballonger og ris. Til én sjongleringsball trenger du: 30-60 g ukokt ris, 3 ballonger, og "Glad Pack» Legg en neve med ris på et stykke plastfolie, lukk igjen og form som en ball. Klipp av "halsen" på tre ballonger. Tre ballong 1 utenpå risen og plastfolien for å låse inne risen. Tre ballong 2 på i motsatt retning, slik at du "forsegler" ballen. Tre så ballong 3 på, i samme retning som ballong 1. Da er ballen ordentlig forseglet. Når du har laget flere baller, kan du prøve å sjonglere uten å miste en ball. Heldigvis vil ikke ballen bli lam, om du mister den, slik som Mefibosjet ble da han falt.
- Lag et serveringsfat. Du trenger en finerplate så stort som brettet skal være. Lim på buede hjørnelister på alle 4 kantene. Mal det og lakk det. Brettet kan også pyntes med decopage. Mefibosjet fikk alt servert ufortjent, akkurat som vi får Guds nåde ufortjent.
- Lag et armbånd. Bruk perler eller flett tråder. Det skal ende som en ring.
En ring er et symbol på evighet. Den slutter aldri. Guds nåde varer evig.

- Lag hoppetau. Bruk tykt bomullsstoffgarn som for eksempel Zpagetti. Kutt 3 tråder 6 meter lange, gjerne i to eller tre farger. Tvin dem sammen. Tvin dem sammen. Her er det godt å få hjelp av en venn. Når de er tvinnet stramt, føres endene mot hverandre mens trådene tvinnes sammen til et tau. Knyt en knute både i enden med de løse endene og i bretten. Nå er hoppetauet klart til bruk.

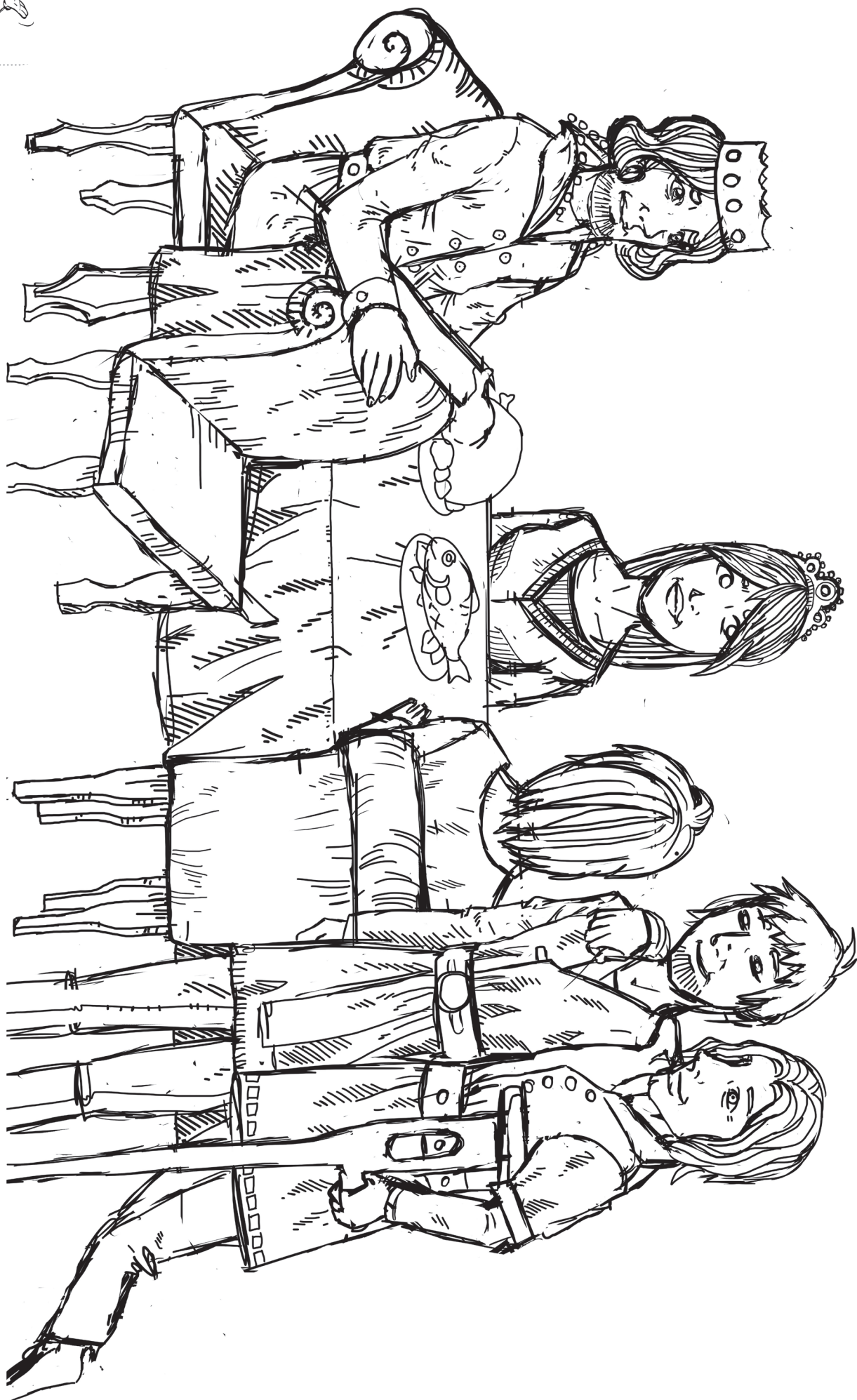
Mens dere hopper, kan dere glede dere over at dere ikke er lamme i bena slik som Mefibosjet var.

- Vennskapsbånd. Du trenger bomullstråd i mange farger. Ta bomullstråd i tre ulike farger og kutt opp i lengder på ca 1,60 m. Legg hver tråd dobbelt. Knyt dem sammen i den doble enden slik at du får en liten løkke. Fest løkken i en sikkerhetsnål for eksempel på buksen. Del trådene slik at de ligger parvis, og flett et stykke på 3 - 5 cm. Slå en knute på fletta. Fordel tråden parvis. Nå er du klar til å begynne med den første knuten! Du begynner med tråden ytterst til venstre. Den skal du knyte på neste tråd. Deretter fortsetter du med å knyte to knuter rundt hver av de andre trådene slik at tråden du startet med til slutt blir liggende ytterst til høyre. Nå skal du fortsette med tråden som ligger lengst til venstre - knyt to knuter på hver av de neste trådene, slik at den til slutt ender ytterst til høyre. Hver gang du har kommet til endes, starter du på ny med tråden ytterst til venstre. Fortsett til båndet er passe langt. Slå en knute rundt tråden og flett et tilsvarende stykke som i starten. Stram til! Husk: Alltid to knuter før du fortsetter på neste tråd.

Når vennskapsbåndet er ferdig kan du gi det bort. På grunn av det Jesus en gang gjorde, skal vi vise godhet overfor mennesker som ikke har fått de samme forutsetninger i livet som vi gjerne har fått.

Matoppskrifter

- Himmelsk lapskaus. Vi vet ikke hva slags mat det er i himmelen eller om vi trenger å spise der, men en dag skal alle som tror på Jesus få sitte ved Kongenes konges bord i himmelen, og hvis det er mat der, så kommer den til å smake helt himmelsk!
- Spis kveldsmat sammen, men bruk stettglass, gul(l)-farga papptallerkener ol. Mefibosjet spiste alltid ved kongens bord. Det var nok både finere og bedre enn han var vant til.

Start tråden

Dagens fortelling foregår nesten 600 år før Jesus ble født. Flere unge menn var hentet til Babylon fra Juda som krigsfanger. De unge mennene var av kongeætt eller av fornem familie. De skulle være uten feil på kroppen, vakre å se til, kyndige i all slags visdom, kunnskapsrike og lærenemme, skikket til å gjøre tjeneste i kongens slott. Fangene skulle bli lært opp i kaldeernes skrifter og språk. 3 av disse het Sjadrak, Mesjak og Abed Nego. Dagens fortelling begynner ca. 25 år etter at de unge guttene kom til landet. De har blitt voksne og etter hvert fått lederjobber. Troen på Gud bar de med seg i fra barndommen, og den var viktig for dem. I dagens historie ser vi at troen på Gud også kunne skape utfordringer for dem.

De tre i ildovnen

Når troen koster

Tekst: Daniel 3

Minneord

Romerne 14, 8b «Enten vi da lever eller dør, hører vi Herren til.»

Tråden

- Det kan koste å følge Jesus / være kristen
- Jesus er nær, også i vanskelige situasjoner og selv om vi ikke kan se han.

Røde tråden

- Tenn et lys og fortell at flammen er varm. Du har ikke lyst til å holde fingeren lenge inne i flammen. I dag skal vi høre om noen som hadde mer enn en finger inne i flammen.
- Ta bort et Jesusbilde som bruker å henge oppe der dere samles (eller vis frem et Jesusbilde gangen før) Fortell at Jesusbilde er blitt borte. Dere kan ikke se det og barna må hjelpe til med å finne det. Jesusbilde var der selv om dere ikke så det. Jesus er nær oss selv om vi ikke kan se ham.
- Fortell historien om Max fra kapittel 5.

Fortell tråden

Fortell barna bibelhistorien. Her er forslag til hjelpestoff:

- Fortell historien.
- Les "Marerittet" og «Skriften på veggen» fra boka "Guds hemmelige plan" av Jennifer Rees Larcombe, Lunde Forlag.

2. Bibelfortellinger – De tre i ildovnen

Hjelpepunkter til å fortelle bibelhistorien:

- Tre venner var blitt tatt som krigsfanger da de var tenåringer. De het Sjadrak, Mesjak og Abed Nego. Nå var det gått nesten 25 år. De var så flinke at de hadde blitt ledere i landet som hadde tatt dem til fange. Dan 1, 3-7
- Kongen i Babylon, Nebukadnesar, lagde en stor og høy statue av gull. Han ba alle lederne i landet til fest for den nye statuen. De tre vennene ble også bedt. Dan 3,1-3
- På festen fikk alle høre en befaling fra kongen. Hvis man hører lyden av horn, fløyte, sitar, harpe, lutt, sekkepipe og alle andre slags instrumenter, skal alle i landet falle ned og tilbe gullbildet som kong Nebukadnesar har reist. De som ikke gjør det skal kastes i ildovnen. Dan 3,4-6
- De tre vennene hadde lært noe hjemme før de ble satt i fangenskap og måtte reise vekk fra familien sin: at det finnes bare en Gud. Derfor ville de ikke tilbe statuen.
- Noen så dem og sladret. Dermed ble de innkalt til kongen som spurte om det var sant at de ikke hadde tilbedt statuen, og som ønsket å gi dem en ny sjanse. Dan 3,10- 15
- De svarte at den Gud de trodde på var mektig nok til å redde dem, og om han valgte å ikke gjøre det, ville de uansett ikke tilbe gullbildet til kongen. Dan 3, 16-18
- Kongen ble sint og forlangte at ovnen skulle gjøres sju ganger varmere enn vanlig. De tre vennene ble bundet og kastet i ovnen. Dan 3,19-23
- Nebukadnesar stod i betryggende avstand fra ovnen og så ikke tre, men fire menn som gikk rundt inni ovnen, og den fjerde lignet en gudesønn. Dermed ropte han at Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego skulle komme ut, og det gjorde de. Håret på hodene var ikke svidd, kappene var ikke skadet, og det luktet ikke en gang brent av dem! Dan 3,24-27
- Gud hadde reddet dem, og kongen laget en ny regel. Ingen fikk lov til å si noe stygt om Gud i himmelen, for: «Det finnes ingen annen gud som kan redde på denne måten». Dan 3,28-29

Vistråden

- Førstehjelpsskrinet. Vis frem brannsalven. Fortell at denne salven kan lindre smerte når man brenner seg. Selv om man bare brenner seg på et lite område, kan det gjøre veldig vondt. Når man er kristen, hender det at man for eksempel kan få leie kommentarer fra andre. Dette kan oppleves vondt og vanskelig, selv om det bare er en liten kommentar.
- Lag papirfly. Send dem rundt i rommet. Gjerne konkurrer om hvem som kan sende fly lengst. Vi kan ikke se oppdriften som gjør at de kan fly gjennom rommet. Allikevel er den der, ellers hadde flyet styrtet. Jesus (Den Hellige Ånd) er der selv om vi ikke ser ham.
- Skriv minneordet med usynelig blekk. Usynelig blekk lages med saften fra en sitron. Mal minneordet på et ark. Fortell barna at selv om vi ikke ser det, står det noe på arket. Jesus er alltid her, selv om vi ikke kan se ham. Noen ganger, slik som i dagens fortelling, viser han seg. Bruk et strykejern og stryk noen ganger over arket. Da vil skriften komme frem.
- Ha med en ballong med vann. Spør om et barn tør å komme frem og stille seg under ballongen mens du stikker en knappenål inn i ballongen. På forhånd har du satt på en

tapebit der du skal stikke, og hvis du ikke tar nålen ut igjen, vil ikke ballongen sprekke eller vannet renne ut.

Her vet ikke den som kommer frem hvordan det går. Kanskje blir hun våt, kanskje ikke. Hun må velge om hun vil ta sjansen og stå der uansett. De tre mennene i historien hadde gjort et valg. De ville stole på Gud uansett og ikke svikte han. De visste ikke om han kom til å redde dem eller ikke. Tryggheten lå ikke i vissheten om å bli reddet, men i vissheten om at Gud *kunne* redde dem.

- Kle deg ut som Sjadrak, Mesjak eller Abed Nego og fortell historien i «Jeg-form».
- Bruk et enkelt telt og ha noen pledd i bunnen litt hulter til bulter. På forhånd legger en person seg ned inni teltet med pledd over seg, slik at det ikke synes at det er en person der. Når man kommer dit i fortellingen at de tre mennene blir kastet i ildovnen, settes et sterkt lys mot teltet, og tre personer går inn. Disse vil sees som skygger, og hvis teltet er gult, orange eller rødt, vil det ligne enda mere på en ildovn. Når personen inni teltet reiser seg opp, vil vi se 4 personer inni ildovnen, enda det kun var 3 som gikk inn. Når Sjadrak, Mesjak og Abed Nego blir ropt ut av ildovnen, graver den fjerde personen seg ned i teppene igjen, og ildovnen er igjen tom.
- Sjadrak, Mesjak og Abed Nego ble kastet i ildovnen pga. sin tro. Bruk dette som utgangspunkt til å snakke om kristne i dag som blir forfulgt for sin tro. Du finner mer informasjon om dette tema på hjemmesiden til organisasjonen "Åpne dører". (www.opendoors.no)
- Kongen ville tvinge og skremme Sjadrak, Mesjak og Abed Nego til å gjøre noe de ikke ville. – Gjennom livet kommer vi i mange slike situasjoner der vi blir stilt på valg og kan føle at alle andre velger annerledes enn oss selv og mener at vi bør gjøre som dem. Det kalles gruppepress. Samtal om situasjoner hvor det kan oppstå. – For eksempel i forhold til mobbing, å tørre å bekjenne seg som kristen, og i spørsmål om alkohol og rusmidler. Be Gud hjelpe dere til å velge rett og ikke la mengden bestemme hvilke valg dere skal ta.
- 1 alen = ca 50 cm.
- Bruk levedegjoringen i kapittel 4 for å snakke om at livet som kristen ikke alltid er lett.

Undringstråden

- Hva kan grunnen være til at vennene var så trygge?
- Hvorfor redder Gud noen kristne, mens andre lar han dø? Passer han ikke like mye på alle?

Takk og be

- Takk for at vi aldri er alene, heller ikke i de vonde situasjonene.
- Be for alle de som blir forfulgt for sin tro.

Syngtråden

- Fins det trøst - se kapittel 7.
- Det beste her i verden er ikke det å eie å ha så mange penger - "Maks Hjelp" hefte nr. 5

2. Bibelfortellinger – De tre i ildovnen

- Jesus spør om du er tøff nok - Bs 158
- Led oss, vår hyrde - Bs 178
- Ingen er så trygg i fare - Bs127/Bslm143
- Jeg er med dere alle dager - Bs 35/ Bslm 151
- Jeg løfter mine øyne opp til fjellene - Bs 137/ Bslm 214

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Hvordan du gjør det, står i de ulike beskrivelsene.

Lek og moro

- Lag en ildovn av et tau som legges i en ring på gulvet. En utnevnes til å være fanger, som skal prøve å ta de andre. Inn i ovnen vil ikke fangeren, så der er det fritt, men der kan det være maks 4 personer om gangen. Hvis en femte person kommer inni ovnen, må den som kom inn først, løpe ut. Når en person blir fanget, byttes rollene, og han blir den som må fange.
- Kua flyr. Lekelederen står og vifter med armene og flyr mens han sier forskjellige ting som flyr. For eksempel: Ugler flyr, kua flyr, stoler flyr, dompaper flyr osv. De andre står foran og skal kun vifte med armene og fly hver gang lekelederen sier noe som faktisk kan fly. Hvis noen «flyr» på feil sted eller lar være å «fly» når lekelederen sier noe som faktisk flyr, går de ut. Lekelederen vifter med armene hele tiden og prøver å lure de andre til å gjøre feil.
Her gjelder det som ellers i livet, å ikke kopiere blindt det lederen gjør, men faktisk tenke selv om det er riktig eller ikke.
- Kongen befaler. En er Kongen og står foran de andre. Kongen befaler at de andre skal gjøre noe, for eksempel sette seg. Hvis kongen sier «Kongen befaler sitt ned!», må alle gjøre som han sier, men sier han «Sitt ned!», skal de andre ikke sette seg ned. Man utfører kun de ordrene hvor kongen først sier «Kongen befaler». De som utfører ordren uten at kongen har sagt «Kongen befaler», går ut av leken. Den som står igjen til slutt vinner og blir konge neste gang.
Hvis vi i livet skal gjøre som kongen befaler, må vi ha en god konge som er verdt å følge. Det hadde ikke Sjadrak, Mesjak og Abed Nego.
- Bruk repetisjonslekene fra kapittel 1.

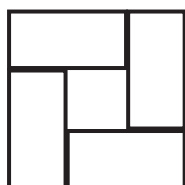
Uteaktiviteter

- Lag bål. Snakk om hvor skremmende det måtte være for dem som ble kastet i ildovnen. Likevel var lysten til å lyde Gud større enn redselen for ildovnen.
- Lag en ildovn. Bruk en tørr, rund vedkubbe, ca 50-60 cm høy. Skjær med motorsag, to dype skår i kryss, ca 40cm lange, i treets lengderetning nedover i stubben. Ha litt motorsagolje eller annet brennbart materiale ned i skåret og tenn på. Etter hvert vil flammene få tak i trevirket og brenne seg nedover, og de utskårne sporene vil utvide seg og se ut som en ildovn. På toppen av ildovnen er det fint å koke kakao eller noe annet i en kjele.

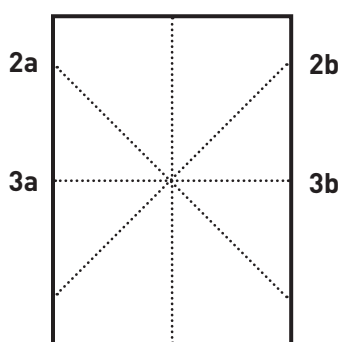
Hobbyaktiviteter

- Pynt fyrstikkesker. Dekk lokket med papp eller filt og lim på skjell, perler, filtfigurer ol. til pynt, eller du kan tegne på lokket. Kanskje kongen brukte fyrstikkesker når de skulle tenne opp i ildovnen?
- Lag grytekluter. De kan strikkes, hekles ellers sys.
Vi bruker grytekluter for å skåne oss mot varmen fra ovnen. De tre mennene brukte Gud, de stolte på at Gud ville beskytte dem og ta vare på dem.
- Lag flotte fyrstikkesker. Klipp ut to kvadrater i papp, 9,5cm X 9,5 cm. Lim en fin serviett på den ene, eller pynt med stempler eller tegning. Laminer begge firkantene slik at de blir stive. Lim 4 fyrstikkesker mellom de to papplatene. Eskene limes liggende i formasjonen på figuren.

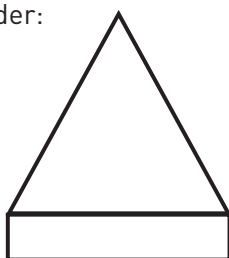

For at fyrstikkeskene skal være lettere å få opp, kan man lime litt silkebånd nedi hver eske, slik at man har noe å dra i.

- Brett en bilderamme og sett inn et bilde. Det er nok bedre å være «i en bilderamme» enn i en ildovn. Det beste er å bruke A4 ark på 100 g.
 - 1) Brett et A4 ark først på langs og brett ut igjen og deretter på tvers.
 - 2) La arket være brettet på tvers med åpningen ned og brett hvert hjørne innover og nedover så det blir en trekantform. Brett ut igjen. Nå vil du ha fått et ark med følgende bretter:

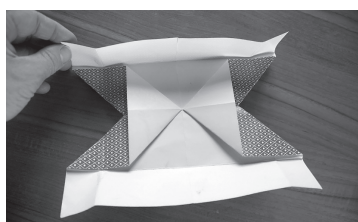
- 3) Brett først linja kalt 2 a og ut igjen, deretter linja kalt 2 b og ut igjen.
- 4) Fold punktene 3 a og 3 b mot hverandre og press sammen slik at du får en dobbelt trekant med et rektangel under:

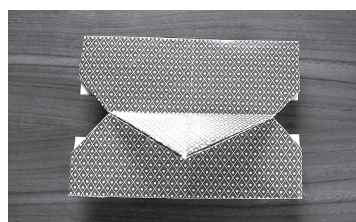

2. Bibelfortellinger – De tre i ildovnen

- 5) Brett rektanglet opp på hver sin side, og ned igjen.
- 6) Brett spissen av trekanten ned til starten av bretten av rektanglet. Og opp igjen.
- 7) Ta tak i hvert av rektanglene og dra litt utover, samtidig som du klemmer det hele litt flatt (Bilde 1). Da vil du få en trekantflipp på den ene siden. Den blir bildestøtte når rammen er ferdig (Bilde 2).

(Bilde 1)

(Bilde 2)

- 8) Brett inn rektanglene på den siden uten trekantflipp. Legg bildet oppå for å se hvor stor plass du trenger. Brett inn begge endene på de to langsgående rektanglene. Nå har du fått fire hjørner med hver sine hulrom som bildehjørnene kan smettes inn i. (Bilde 3).

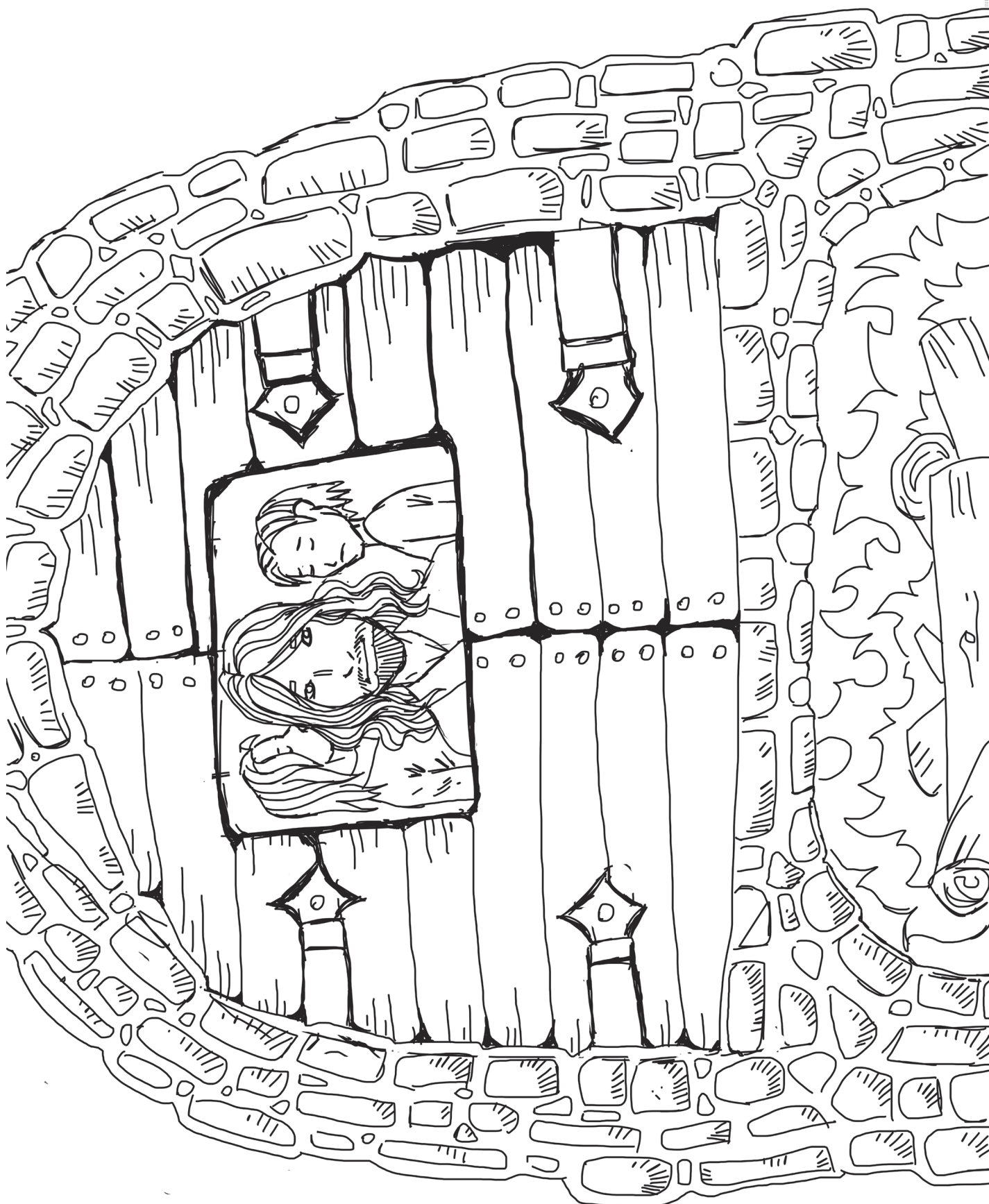

(Bilde 3)

- Ildfargestifter. Bruk rester av røde-, gule- og oransjefargestifter. Ta av papiret og brekk dem opp. Fyll muffinsformer halvfulle med fargestiftbitene. Smelt de i ovnen ved 130 grader. Ta dem ut av ovnen når de er smeltet og bruk en grillpinne til å blande fargene. Når de er avkjølt tas de ut av formene og er klare til og brukes. Fargestiftene minner oss om den glovarme ildovnen som de tre vennene måtte være i og hvordan Gud beskyttet dem.

Matoppskrifter

- Lag ildovn-gele. Lag lagvis gul, orange og rød gele i glass. Dette kan ligne på en ildovn. La geleen stivne mellom hvert lag. Avkjøl geleen før du heller den i glassene. Ved å la det siste laget være nesten stivt når du heller det i glassene, vil du få ildtunger på toppen.
- Stek pølser i ildovn. Se uteaktiviteter. Når stubben har brent en stund, er det fint å grille pølser inni ovnen ved å stikke grillspydet inn mellom bjelkene på sida.

Når det stormer

Start tråden

I tiden etter Jesu himmelfart sprer budskapet om Jesus seg. Mange kommer til tro, men det er ikke bare enkelt. Da Jesus døde og reiste opp til himmelen, sendte Gud Den Hellige Ånd til jorden. Dette er pinsefortellingen, og etter dette vokser det frem en stor menighet i Jerusalem. Det er i denne menigheten Jesu bror, Jakob, var en av lederne sammen med disippelen Peter. Det er mange som ikke vil tro på Jesus og at han er Guds sønn. De gjør det vanskelig for dem som er kristne, spesielt de som snakker høyt om det. Flere blir beskyldt for gudsbespottelse, og da må de frem for "Det høye råd" som hadde dømmende myndighet på denne tiden. Stefanus, en av de sju menn som ble valgt til å sørge for den daglige utdelingen til de fattige i den kristne menigheten i Jerusalem, opplever denne forfølgelsen på kroppen.

Stefanus

Når troen koster livet.

Tekst: Apostlenes gjerninger 6 og 7

Minneord

5. Mosebok 33, 25b: Som dine dager er, skal din styrke være.

Tråden

- Jesus bryr seg når vi har det vondt og vanskelig, og den dagen vi dør, tar han oss hjem til seg.
- Gud gir oss de kreftene vi trenger på veien hjem.

Den røde tråden

- Ha med en stor stein og vis frem. Fortell at vi ikke må kaste steiner, for de kan ødelegge, for eksempel knuse glass. I dag skal vi få høre om noen som brukte steiner på en veldig gal måte.
- Vis et himmelbilde. Snakk med barna om hvordan de tror himmelen er. I dag skal vi høre en trist historie som likevel er litt fin.
- Fortell historien om Max fra kapittel 5.

Fortell tråden

Hjelpepunkter til å fortelle bibelhistorien:

- Stefanus var en som ble valgt til å være diakon i den første kristne menighet. Det var helt i starten etter at Jesus hadde fart opp til himmelen. Det står at han var fylt av tro og av Den Hellige Ånd. Han var full av nåde og kraft og gjorde store under og tegn blant

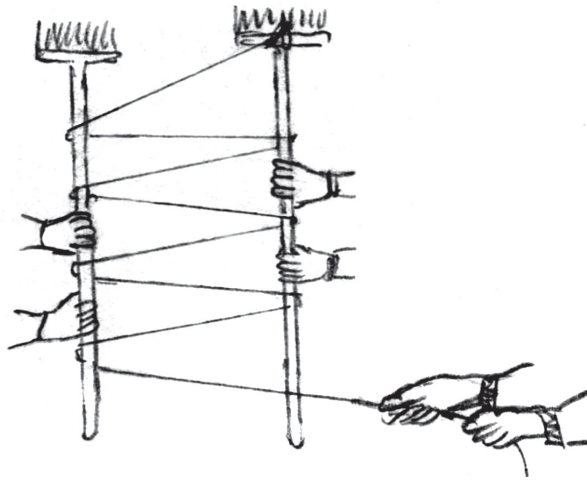

2. Bibelfortellinger – Stefanus

- folk. Mange ble kristne, og Stefanus var en god og viktig arbeider i Guds rike. Apg 6,3-4,8
- Ikke alle likte det han fortalte om Jesus, og noen satte til og med ut falske rykter om ham. Apg 6,9-11
 - Stefanus ble tatt med til Rådet. Der fortalte Stefanus om Israelsfolkets historie, om Abraham, Isak og Jakob, hvordan Josef og etterhvert resten av familien havnet i Egypt, om Moses og ørkenvandringen, om Josva som førte dem inn i landet Gud hadde lovet dem, om kong David som ønsket å bygge et tempel for Gud, i stedet for at han skulle bo i telt (tabernaklet) og om Salomo som bygde templet. Det var en lang tale, og Stefanus avsluttet med å si at Rådet kjempet mot Gud, og at de hadde drept døperen Johannes og Jesus, og at de ikke holdt loven. Apg 6.13-7,53
 - De som hørte på ble sinte på han, og de skar tenner i mot ham. Apg 7,54
 - Stefanus var fylt av Den Hellige ånd, og han løftet blikket mot himmelen og fortalte hva han så. Jeg ser at himmelen er åpen, og Jesus står ved Guds høyre hånd. Apg 7,55-56
 - Da skrek de høyt, holdt seg for ørene og stormet mot han. De jaget han utenfor byen og begynte å kaste steiner på han. Apg 7,57-59
 - Stefanus var sikker på at Jesus var hos han, for han hadde jo sett Jesus stå ved Guds høyre hånd. Likevel var steinene harde og vonde, og Stefanus ble drept av steinene som ble kastet på han.
 - Før han døde, kunne de som stod rundt høre han si to ting: "Herre, Jesus ta i mot min ånd" og "Herre, tilregn dem ikke denne synd". Apg. 7,59-60

Vistråden

- Førstehjelpsskrinet. Noen ganger har vi ikke det vi trenger i førstehjelpsskrinet. Ingen ting i skrinet kan lege/være til hjelp.
- Snakk med barna om døden. Det er vondt når noen dør. Det er lov å gråte. Det er lov å glede seg over gode minner. Barna har ulike forkunnskaper og erfaring med døden. Dette må vi som voksne være forberedt på. Kanskje vil det på dette temaet være mer behov for ettertanke aktivitetene enn de morsomme lekene. Se kapittel 6 for emnet barn og sorg.
- Himmelhjemmet. Himmelen er Guds bolig. Vi skal få komme hjem og bo hos Gud. Her er det plass til alle. Her er det ikke tårer, sykdom, smerte, ulykker, mobbing eller noe vondt. Ingen skal dø i himmelen. (Se Åpenbaringen 21, 3-4). Hjelp til samtalen kan være å benytte stor gullfarget papp. Her kan du skrive opp det barna vet om himmelen. Du kan også benytte gullfarget papp (Himmel) og hvit papp (Jorden). Heng opp en trekant med øye som symbol på Gud, og hjerter, glade mennesker på gullpappen. På den andre henger du opp bilde av en rullestol, gravstein, sykehus, mennesker som gråter ol.
- Demonstrer minneordet. Du trenger to kisteskaft og et langt tau. La to sterke holde hvert sitt kisteskaft. Fest et tau på det ene skaftet. Surr tauet noen ganger mellom skaftene. Flere surringer krever mindre styrke fra den som drar i tauet. La et lite barn holde enden på tauet. Barnet skal dra de to kisteskaftene sammen, mens de to sterke skal holde kostene fra hverandre. Tauet vil gi det minste barnet stor styrke, slik Gud gir oss den styrken vi trenger.

- Både denne historien og den om de tre i ildovnen handler om personer som vil være kristne å tro på Gud. Begge historiene handler om at det ikke er lett, - de møter motstand. I historien om Sjadrak, Mesjak og Abed Nego griper Gud inn, gjør et under og redder dem. I historien om Stefanus så skjer det ikke noe under. Stefanus dør. Det lærer oss det som Sjadrak, Mesjak og Abed Nego sa: Gud har makt til å gripe inn. Det er det som er viktig, men noen ganger velger han å ikke gjøre det. Gud var hos Stefanus også, men han valgte å ikke gripe inn med et under som reddet livet til Stefanus. Slik ser vi det også i dag. Gud kan gripe inn på underfullt vis. Noen ganger gjør han det, men ikke alltid. Hovedsaken er at Guds barn alltid er trygge i Guds hånd.
- Bruk levendegjøringen i kapittel 4 til å fortelle fortellingen

Undringstråden

- Hvorfor kan man bli mobbet fordi man er kristen?
- Fikk Stefanus krefter av Gud når han ble mobbet?

Takk og be

- Takk for at Gud er nær oss hele tiden, også når vi har det vondt.
- Be om at Jesus må bevare oss alle på veien til himmelen.

Syngtråden

- Fins det trøst - se kapittel 7
- Himmelen for meg det er Jesus - Bs 113
- Ingtet kan meg skille fra Guds kjærlighet - Bs 128
- Ingen er så trygg i fare - Bs 127/Bslm 143
- Led oss, vår hyrde - Bs 178
- I himmelen, i himmelen - Bslm 82
- Jeg er i herrens hender - Bslm 144
- Vær meg nær, å Gud - Bslm 146

2. Bibelfortellinger – Stefanus

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Hvordan du gjør det står i de ulike beskrivelsene.

Lek og moro

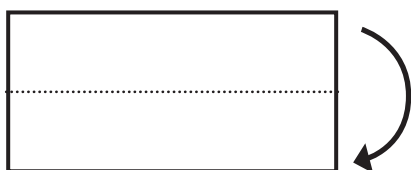
- Flytt hverandre. Finn den enkleste måten å bære en person fra A til B på. Kan et barn ved god hjelp, flytte en voksen? For eksempel ved hjelp av en bære/teppe.
I livet møter vi ulike utfordringer. Gud har sagt at vi skal få krefter utfra hvilke oppgaver vi står overfor.
- Lagforflytning. Ha noen kasser og planker. Ved hjelp av planker og kasser må laget samarbeide for raskest å komme fra A til B. Det er ikke lov til å røre gulvet.
I livet møter vi ulike utfordringer. Noen ser uoverkommelige ut. Ved Guds hjelp kommer vi til målet.
- Bruk repetisjonslekene fra kapittel 1.

Uteaktiviteter

- Gå en tur på en kirkegård og se på gravsteinene. På noen av steinene kan vi se håp om et liv etter døden.
- Gå på jakt i naturen etter tegn på oppstandelse. Denne oppgaven er nok lettest om våren.

Hobbyaktiviteter

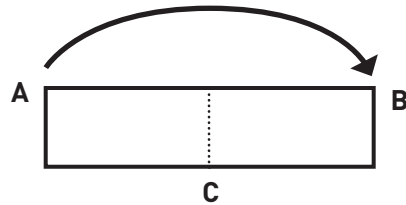
- Lag et fellesmaleri sammen der dere i stedet for å kaste stein, kaster egg fylt med maling, mot et stort lerret. Lag hull i begge ender av egget og blås ut innholdet. Tape over det ene hullet og fyll egget med maling. Ha mange egg og ulike farger.
- Bruk steiner til noe bra i stedet for å kaste dem. Finn steiner med en glatt side og mal dem. De kan males med ord vi trenger å ha fokus på, slike som HÅP, KJÆRLIGHET, JESUS ER FRELSER ol. Lakk steinene til slutt for å gjøre dem mere holdbare og gi dem ekstra glans.
- Lag himmelbilder. Vi vet ikke hvordan himmelen ser ut. Vi vet bare at der er det godt. La barna bruke sine tanker om hvordan det er der. Lag bildet ved å bruke maling, stoff eller filt, alt utfra hva som passer dere.
- Lag kort. Gi til noen som trenger trøst.
- Lag bokmerker av papir. Du trenger $\frac{1}{4}$ A4 ark, gjerne i et pent mønster. Brett rektanglet i to, med langsidene mot hverandre.

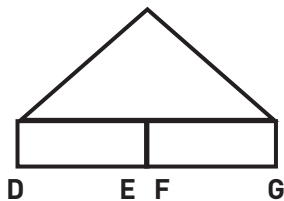

Brett i to en gang til med kortsidene mot hverandre, det vil si A mot B.

Brett opp igjen den siste bretten.

Brett A og B ned mot C slik at det blir en spiss.

Vend arbeidet og brett inn hjørnene D, E, F og G, slik at det blir en hjerteform. Nå er bokmerket ferdig, og «hjertelommen» kan tres inn på et boksidehjørne. Akkurat som bokmerket flyttes med utover i boken ettersom du leser, følger Gud oss gjennom livet og helt hjem til himmelen.

Matoppskrifter

- Enkle brødskeer og melk, eller enkel middag som f.eks lapskaus. Stefanus var diakon. Han gikk med mat til dem som ikke hadde noen mat. Da kom de med helt vanlig mat som metter.
- Kok havregrøt eller havresuppe. Dette er næringsrik og sunn mat som gir oss krefter. Akkurat som grøten kan gi oss krefter til dagens aktiviteter, gir Gud oss de kreftene vi trenger på veien hjem til himmelen.

Fargelegg tegningen

Tegnet av Yvonne Jørgensen

Start tråden

Jesus hadde mange venner. Vi hører mest om disiplene som fulgte ham rundt. I Betania bodde det tre søsken: Maria, Marta og Lasarus, som Jesus møter flere ganger. Nå treffer vi Jesus ikke så lenge før hans siste påske. Han er i området der Johannes pleide å døpe. Johannes oppholdt seg i de øde fjelltraktene i det østlige Judea, mellom det sentrale fjellmassivet hvor Jerusalem ligger og Jordandalen med Dødehavet, og han døpte i Jordanelven. Det skjer noe med Lasarus, og søsknene trenger Jesu hjelp.

Jesus og Lasarus

Vi kjenner ikke alle Guds tanker.

Tekst: Johannes 11, 1-47

Minneord

Johannes 11, 25: Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør.

Tråden

- Vi kjenner ikke alle Guds tanker.
- Jesu makt over døden gir oss håp om evig liv.

Røde tråden

- Ha med en viss blomst. Prøv å overbevise barna om at denne skal du få levende igjen med hjelp av sol og vann. Bli enig med barna om at det er umulig. I dag skal vi høre om at det bare er Jesus som kan gjøre det umulige mulig.
- Vi er ikke tankelesere. Tenk på noe konkret, og be barna finne ut hva du tenker. Gi dem noen hint. Etterpå får barna fortelle hva de tror du tenker på. La hintene være så generelle at alle har tenkt på ulike ting. Vi kan ikke vite hverandres tanker, heller ikke kjenne alle Guds tanker. Det skal vi høre om i dag.
- Spør om noen har kommet for sent noen gang. Vi mennesker kommer noen ganger for sent. I dag skal vi finne ut om Jesus kommer for sent.
- Fortell historien om Max fra kapittel 5.

Fortell tråden

Hjelpepunkter til å fortelle bibelhistorien:

- Jesus var glad i Lasarus, Marta og Maria, 3 søsken som bodde i byen Betania. Joh 11,1 og 5
- Da Lasarus ble syk, sendte søstrene bud på Jesus. Joh 11,3
- Da Jesus fikk beskjedene fra Marta og Maria, valgte han å bli 2 dager til der han var. Joh 11,6

2. Bibelfortellinger – Jesus og Lasarus

- Rett etter at søstrene hadde sendt melding til Jesus, døde Lasarus. Slik skikken var ble han gravlagt samme dag. Da svøpte de et klede rundt ham, la han i en hule i fjellet og trillet en stein foran. Joh 11, 32-35
- Selv om Jesus ikke hadde hørt mer fra Marta og Maria, visste han at Lasarus var død. Men han sa at sykdommen ikke skulle føre til døden, men at den var til Guds ære. Joh 11,4
- Marta og Maria var lei seg, og da Jesus endelig kom, hadde først Marta en samtale med Jesus. Hun fortalte at hvis Jesus hadde vært der, ville ikke broren vært død. Jesus svarte: «Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør». Marta forteller at hun tror at Jesus er Messias, Guds sønn. Joh 11,21-27
- Når Maria kommer og kaster seg ned for Jesu føtter, gråter Jesus. Joh 11,32-25
- Alle går til graven, og Jesus ber dem ta bort steinen foran den. Det er 4 dager siden begravelsen. Likevel løfter Jesus blikket mot himmelen og ber. Deretter roper han på Lasarus. Joh 11,39-43
- Lasarus kommer gående ut av graven med likkledet rundt seg. Joh 11,44
- Mange begynte å tro på Jesus etter dette, men fariseerne holdt krisemøte for hvordan de skulle få han bort. Joh 11,45-47

Vistråden

- Førstehjelpsskrin. Noen ganger er den skadede så dårlig eller har besvimt slik at hun ikke kan fortelle oss noe. Da må vi skaffe oss kunnskap på andre måter, for vi kan ikke lese andres tanker. Vi må se på dem, har de sår? Hvordan er situasjonen rundt? Hva har skjedd? Ut fra den vurderingen kan vi gi dem den beste hjelpen. Vi kjenner ikke alle Guds tanker. Vi kan lese i Bibelen og andre mennesker som kjenner Gud, kan forklare oss ut fra hva de har erfart, og på den måten kan vi tilegne oss noe kunnskap om Guds vilje for vårt liv.
- Kle ut 5 barn med laken eller lignende i ulike farger og la dem være Jesus, sendebud, Lasarus, Marta og Maria. Etter hvert som du forteller historien, fører du barna rundt omkring i rommet.
- Vår verden er preget av syndefallet. Ta med to lykter, en med hvitt, klart lys, en med rødt, og noen legofigurer. La det røde lyset lyse på legofigurene. Alt som er der det røde lyset lyser, vil ha et rødskjær i seg. Først når du flytter legofigurene fra det røde lyset og over i det hvite, vil rødskjæret på legofigurene forsvinne.
Her på jorden møter alle sykdom, død og andre vanskeligheter. Det er fordi vi lever i en verden preget av syndefallet. Vi lever på en måte under «syndefall-lykta» der syndefallet preger alt. Først den dagen vi kommer hjem til himmelen, flyttes vi bort fra syndefall-lyset og dit alt er godt og ingenting lengre er preget av syndefallet.
- Når vi har det vondt, gråter Jesus sammen med oss. Han deler vår sorg, og han ønsker å trøste. Vi må ikke gjennom det vonde alene, Jesus vil være der sammen med oss. Først i himmelen skal vi få leve uten sykdom, sorg og smerte. I denne fortellingen om Marta, Maria og Lasarus, gir Jesus oss en liten smakebit av himmelen her på jorden.
- Vi trenger ikke sendebud for å få kontakt med Jesus. Vi kan be.

- Kom Jesus for sent? Jesus kom ikke for sent. Det kan virke som at hans plan var å komme frem etter at Lasarus var død. Derfor ventet han i 2 dager. Hadde han kommet før, mens Lasarus var i live, og gjort han frisk igjen da, så ville det passet inn i søstrenes plan, men Jesus hadde jo noe mye større og bedre han ville vise dem. Han ville vise dem at han hadde makt over døden.
- Bruk levedegjøringen i kapittel 4 for å fortelle bibelhistorien med hjelp av trylling.

Undringstråden

- Hvorfor gråt Jesus?
- Hva ville vi ha gjort hvis vi hadde makt over døden?

Takk og be

- Takk for håpet om evig liv.
- Be om visdom til å trøste dem rundt oss som har det vondt.

Syngtråden

- Fins det trøst - se kapittel 7
- Deg være ære - Bs 7/Bslm 63
- Det er Gud som har satt mot i oss - Bs 15
- Alle har hast - Bslm 135

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Hvordan du gjør det, står i de ulike beskrivelsene.

Lek og moro

- Del inn i to eller flere lag. Gi hvert lag en dorull og se hvilket lag som raskest klarer å lage en mumie av en på laget. Det er viktig at de som skal surres inn i dopapir er omtrent like høye. Da Lasarus var død, ble det viklet klede rundt ham. Det var vanlig på denne tiden.
- Henteleken: Del barnegruppa i to lag. La hvert lag finne sitt sendebud. Gi lagene en og en oppgave med en gjenstand som skal bringes frem til lekelederen. For eksempel en hårstrikk, sko i størrelse 36 osv. La sendebudene hente tingene i salen og bringe de frem til lekelederen. Den som først klarer det får poeng. Her blir sendebudet et mellomledd mellom deltagere og lekeleder.
Marta og Maria brukte et sendebud for å gi beskjed til Jesus. Vi trenger ikke noe sendebud når vi vil fortelle noe til Jesus. Vi kan ta direkte kontakt selv.
- Lag en strek på gulvet ved hjelp av for eksempel et tau. Definer den ene siden som «inni graven» og den andre som «utenfor graven». La barna stille seg på den siden av streken de selv ønsker, og leken kan begynne. Når du roper: "Lasarus, gå ut", skal alle raskt

2. Bibelfortellinger – Jesus og Lasarus

over til siden som er «utenfor». Når du roper: "Lasarus, gå inn", skal alle raskt over til siden som er innenfor. Roper du Lasarus gå ut eller inn, skal alle over på den motsatte siden av der de står. De barna som sist stiller seg på rett side, eller gjør feil, går ut. Den som står igjen til slutt er vinner av leken.

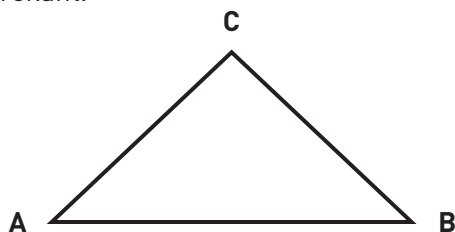
- Bruk repetisjonslekene fra kapittel 1.

Uteaktiviteter

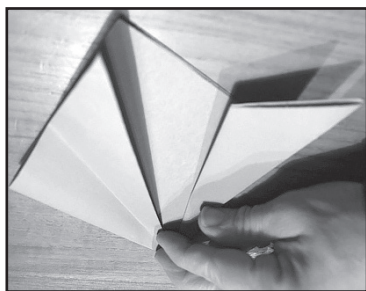
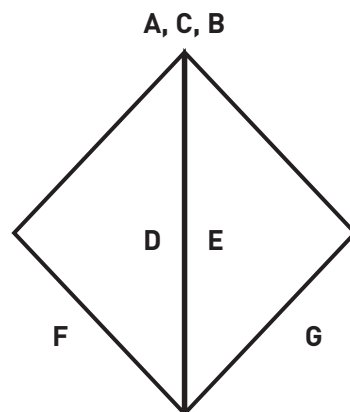
- Sporjakt. Gå og se om dere finner spor av dyr. Ved hjelp av spor kan vi se hvor de har vært. Hvilke spor har Jesus satt? Hans spor finner vi i Bibelen og i menneskers erfaringer.
- Gå på sommerfugljakt med hov. Sommerfugler symboliserer oppstandelsen

Hobbyaktiviteter

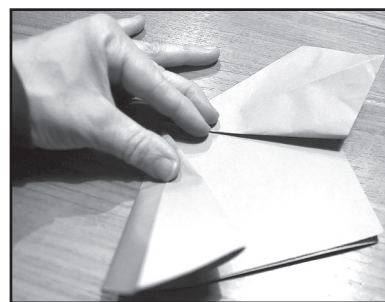
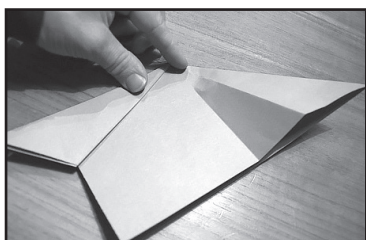
- Lag oppmuntringsblomster til noen som er lei seg. Til en blomst trenger du 5 kvadrater av papir i samme farge. Begynn med det første kvadratet. Brett spiss mot spiss til du får en trekant.

Brett spiss A og B mot C slik at du får en firkant.
Brett kanten D mot kanten F og kanten E mot kanten G

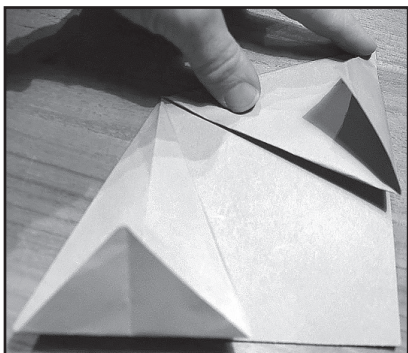

Brett ut den ene «sidevingen»

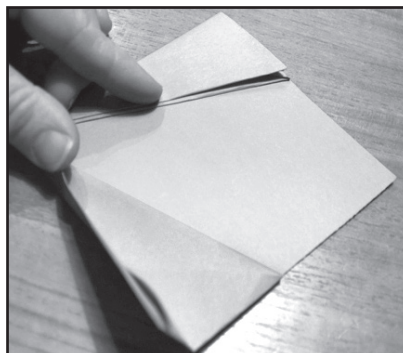

og legg den inntil igjen slik at du får en «trompetform»
Gjør det samme på den andre siden.

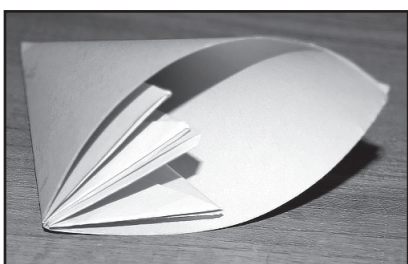
2. Bibelfortellinger – Jesus og Lasarus

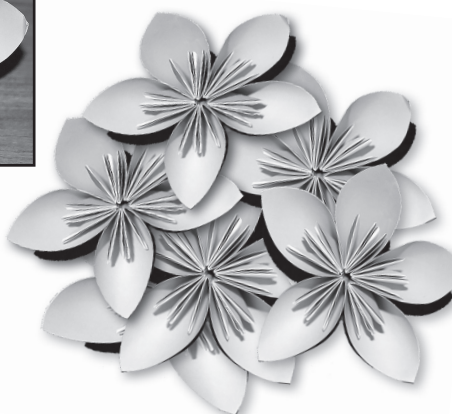
Brett inn trekanten som stikker utenfor

og brett sammen den løse trekanten på hver side.

Lim sammen de to trekantene på sidene.

Lag 4 til og lim alle 5 sammen til en blomst. Ekstra fint blir det hvis du lager en hel bukkett med blomster i ulike farger.

- Lag et puslespill. Du trenger store ispinner, gjerne 2X20 cm, tape og tusjer, fargeblyanter eller maling. Legg dem tett inntil hverandre slik at det blir en firkant. Tape over, så ispinnene henger sammen. Snu bildet og mal eller tegn et motiv som dekker hele flaten. Ta av tapen slik at pinnene ikke henger sammen lenger, og du har et puslespill. Ønskes et vanskeligere puslespill, kan man sage pinnene i to.

Ser du bare en puslespillbit, vet du ikke hvordan bildet er. Jo flere du har, jo mer kan du se av bildet. Vi kan ikke kjenne Guds tanke, men jo mere vi hører, jo mere vil vi kunne forstå av hvem han er. Først i himmelen vil vi ha alle bitene og forstå fullt ut hvem Jesus er.

- Lag en leke av pappkrus og en ispinne. Del en ispinne i to. I den runde enden tegner du et smilefjes. På baksiden tegner du et «lei-seg ansikt». I den "brekte" enden surrer du rundt en remse kvitt stoff og limer fast. Dette er Lasarus. Ta 3 pappkrus, legg Lasarus i den ene av dem og sett dem opp ned. Tegn en åpning på alle boksene. Dette skal være graver. Flytt på boksene frem og tilbake og bytt rekkefølge på dem uten å løfte dem fra

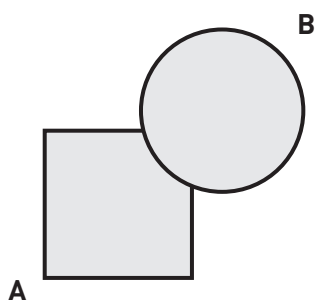

2. Bibelfortellinger – Jesus og Lasarus

bordet. Sett dem på rekke igjen. Nå kan et barn peke på en av gravene og si: «Lasarus, kom ut!» Lett på boksen og se om det var den rette graven. Hvis ikke kan gravene blandes igjen, og barnet kan få prøve på nytt.

- Lag en blomsterbukett som ikke visner. Du trenger et litt stort lerret, maling, eggekartong, piperenser, silkesløyfe og knapper. Mal et lerret i en frisk farge. Mal gjerne to strøk så tetter malingen bedre. Klipp ut for eksempel åtte «eggbeholdere» i eggekartongen. Disse blir blomstene, og du må gjerne spisse kronbladene med saksa. Mal dem i friske farger og lim en knapp i midten på hver blomst. Klipp grønne piperensere i passe lengde til å være stilker og bind dem sammen med en sløyfe. Lim eggekartongblomstene på lerretet sammen med stilkene. La noen av stilkene stå ut i luften. La bildet av blomstene som ikke visner minne deg om det evige livet.

- Pynt eggeglass. Kjøp eggeglass barna kan dekorere med tusjpenner. Eller lag eggeglass av små terrakottapotter. Dekor dem med tusjpenner og filt. Med fjær og filtnebb kan de ligne kyllinger. Egg er symbol på oppstandelsen. Han som seiret over døden.
- Lag sommerfugler. Bruk litt stivt og mønstret papir. Klipp ut et kvadrat 17cm X 17cm og en sirkel med diameter ca 15 cm. Legg/lim sirkelen slik at den overlapper hjørnet av kvadraten. Brett trekkspill fra hjørne A helt til punkt B. Surr en piperenser i midten og form til antenner av endene. Brett vingene litt ut. Sommerfugler symboliserer oppstandelsen.

Matoppskrifter

- Spis egg.
Egg er et symbol på oppstandelsen. Han som seiret over døden.
- Bak vanlige boller, men legg en marshmallow inni hver bolle. Pass på at den blir godt gjemt av deigen.
Marshmallows vil smelte under steking og etterlate seg et tomrom inni bollen. Akkurat som Lasarus etterlot seg en tom grav.

Når det stormer

Start tråden

Jesu venner opplevde mye fantastisk da de gikk sammen med Guds sønn her nede på jorden. Alle hørte Jesus fortelle om Gud, sin far, på en måte ingen mennesker tidligere hadde gjort. De så Jesus gjøre under. På slutten av Jesu vandring på jorden tar han bare med seg 3 av disiplene opp på fjellet for å vise dem sin storhet. Dette skjer 6 dager etter han har vært i Cæsarea Filippi (Baniyas) som ligger 25 km fra den nordlige enden av Galilea-sjøen. Fjellet de gikk opp var trolig Tabor eller Hermon.

Jesus på forklarelsens berg

Mangel på åndelige opplevelser og åndelige opplevelser som tar slutt.

Tekst: Matteus 17, 1-9

Minneord

Matteus 16, 16: Du er Messias, den levende Guds sønn.

Tråden

- Vi kan få oppleve gode åndelige opplevelser, men de kan ta/tar slutt.
- Jesus er hos oss også når den store åndelige følelsen er borte.

Røde tråden

- Lapp på ryggen, merker du ikke, men den er der likevel.
- La et barn få bind for øynene og før den ene hånda nedi ei bønne med varmt vann, den andre med kaldt. La barnet ha hendene i vannet minst 30 sekunder. La barnet få si hvor det er varmt og kaldt. Etterpå fører du begge hendene oppi ei bønne med lunket vann. Nå vil barnet si at den ene hånda er i varmt vann, den andre i kaldt, selv om hendene er i det samme vannet. Det er ikke alltid vi kan stole på følelsene våre. Det er derfor viktigere å holde seg til fakta enn følelser
- Fortell historien om Max fra kapittel 5.

Fortell tråden

Fortell barna bibelhistorien. Her er forslag til hjelpestoff:

- Fortell historien.
- Les "Frykt på fjellet" fra boka "Guds hemmelige plan" av Jennifer Rees Larcombe, Lunde Forlag.

Hjelpepunkter til å fortelle bibelhistorien:

- Det var mange meninger om hvem Jesus var. En gang spurte han disiplene sine om hva folk sa, og hva de selv mente. Da svarte Peter: "Du er Messias, den levende Guds sønn."

2. Bibelfortellinger – Jesus på forklarelsens berg

Matt 16,13-16

- Seks dager senere tok Jesus med seg Peter, Jakob og hans bror Johannes og førte dem opp på et høyt fjell, hvor de var alene. Matt 17,1
- De gikk opp på fjellet for å be. Lukas 9,28
- Jesus ble forvandlet foran øynene på dem. Ansiktet hans skinte som solen, og klærne ble hvite som lyset. Matt 17,2
- Moses og Elia, som er to personer som vi hører om i GT og var døde lenge før Jesus ble født, viste seg for dem som var på fjellet og snakket med Jesus. Matt 17,3
- De snakket om at Jesus skulle bli korsfesta og dø på korset og at det var viktig for å fullføre frelsesplanen. Lukas 9,31
- Peter ville bygge hytter til dem alle tre. Matt 17,4
- Da Peter snakket om hyttebygging, hørte de plutselig Guds stemme som sa: «Dette er min Sønn, den elskede, i ham har jeg min glede. Hør ham!» Matt 17,5
- Disiplene ble redde da de hørte Guds stemme. De kastet seg til jorden. Matt 17,6
- Jesus sa de ikke skulle være redde. Da de reiste seg opp, var det ingen andre der. Matt 17,7-8
- Jesus sa de ikke måtte fortelle dette til noen før han hadde stått opp fra de døde. Matt 17,9

Vistråden

- Førstehjelp: Når vi blir utsatt for en ulykke, kan ulike mennesker oppleve den samme skaden forskjellig. Noen som brekker en arm har store smerter, mens andre ikke har så store smerter. Noen får vondt med en gang, mens andre får smerter etter noen timer. Slik er det når vi opplever noe med Jesus også. Ingen kjenner det likt.
- Hva føler vi? Gjør i stand noen bøtter/esker på forhånd med innhold: For eksempel gele, vann, ris, pelsstoff (la det gjerne være luftehull på denne esken). La alle som vil, få bind for øynene og stikke hendene nedi og kjenne. Her kan barna ha ulik opplevelse av hva som er ekkelt osv.. Selv om vi ikke ser innholdet, er det tilstede i bøtta. Gud er her selv om vi ikke ser han, og følelsen av hans nærvær kan være forskjellig.
- Opplevelser tar slutt. Gi alle en nonstop hver eller noe annet godt som barna får å spise, eller lek en morsom lek sammen. Nonstoppen vil etter hvert forsvinne. En morsom lek tar slutt. Etterpå er det bare minnet igjen. Vi kan også ha gode opplevelser med Gud, opplevelser som kan være vanskelige å forklare, men de betyr noe for oss. Det kan være et øyeblikk under et møte, en sang, samtale med noen, et bibelvers du leste, og plutselig så du det på en måte du aldri har gjort før, kanskje har det vært en følelse du har kjent... Guds nærvær og åndelige opplevelser kan være så veldig forskjellige, men de varer sjelden i lengden. Men etterpå kan det være fint å tenke tilbake på dem.
- Jesus var med dem ned fra fjellet tilbake til hverdagen. Jesus var hos dem når den åndelige opplevelsen var slutt. Jesus er med oss i hverdagen også.
- Bare 3 av Jesu sine 12 disipler fikk være med på den store opplevelsen på fjellet. Det betyr ikke at de 8 som var igjen, var noen dårligere venner. I dag er det heller ikke alle som har store åndelige opplevelser, men det er ikke de store åndelige opplevelsene som er

viktige og som vi skal bygge kristenlivet vårt på, men å vite at Jesus døde og oppstod for meg og at han lever i dag og er nær meg i hverdagen.

- Gud oppfordret oss til å høre på Jesus. Det betyr at vi skal være sammen med Jesus. Det kan vi være gjennom de 4 B-ene: i bønnene, brødsbrytelsen, bibelordet og brorskapet.
- Bruk levendegjøringen i kapittel 4 til å fortelle historien for barna.

Undringstråden

- Hva ville dere svart hvis Jesus spurte dere: Hvem tror dere at jeg er?
- Hvorfor føler vi så forskjellig selv om vi opplever det samme?

Takk og be

- Takk for at Jesus er hos oss, også når vi ikke føler det.
- Be om at vi alle må bli bevart hos Jesus.

Syngtråden

- Fins det trøst - se kapitel 7
- Han er Herre - Bs 88
- Hellig, hellig, - Bs 98
- Mitt liv vil jeg leve - Bs 192
- Hamba nathi/ Gå du med oss - Bslm 169
- Skriv deg Jesus på mitt hjerte - Bslm 181

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Hvordan du gjør det, står i de ulike beskrivelsene.

Lek og moro

- Blindebukk. En er blindebukk. Denne personen får bind foran øynene og stiller seg i midten av området dere leker på. De andre deltakerne beveger seg rundt blindebukken. Varier leken med om det er helt musestille eller om det kan lages lyd. Blindebukken skal forsøke å "fange" eller "ta" de andre deltakerne kun ved å orientere seg etter lyden fra dem. Når blindebukken tar en person, skal hun gjette hvem hun har tatt. Hvis hun gjetter riktig, blir personen som ble tatt den nye blindebukken. Hvis hun gjetter feil, fortsetter vedkommende som blindebukk.

Den som er blindebukk ser ingen ting, og selv om hun ikke føler eller hører noen deltagere rundt seg, er de der. Akkurat slik Jesus er sammen med oss, enten vi føler ham eller ikke.

- Korthus. Del barna inn i lag. La hvert lag få hver sin kortstokk. Hvem lager det høyeste korthuset?
Peter ville bygge hytter/hus, da han så hvem som var sammen med ham på fjellet.

2. Bibelfortellinger – Jesus på forklarelsens berg

- Hattелеken. Ha nok hatter til nesten alle barna. Barna sitter i en ring. Alle utenom en har hatt på hodet. Når musikken spilles, skal du ta av hatten på hodet til den foran deg hvis du selv ikke har hatt. Når musikken stopper, går den uten hatt ut. Leder må ta ut en hatt for hver runde. Musikken starter igjen, og kampen om hattene fortsetter. Ingen har lov til å holde på hatten mens musikken spilles.

Plutselig har du en hatt på hodet, og like raskt er den borte. Slik kan det noen ganger være med opplevelser Gud gir oss. Følelser vil alltid variere.

- Sisten. En blir plukket ut til å ha sisten. I stedet for fristed, kan ingen blir tatt hvis de ligger flatt med ansiktet ned mot bakken/ kaster seg på bakken. De som ligger på bakken kan ikke reise seg igjen før noen tar dem på skulderen. Den som blir tatt, har sisten videre.

Da disiplene til Jesus hørte Guds stemme, ble de redde og kastet seg til bakken. Jesus sa de ikke skulle være redde, og fikk dem opp igjen.

- Hvem er jeg? En går på gangen mens de andre skal finne på en kjent person/figur som personen på gangen kan være. Når de er enige kommer personen inn og begynner å stille ja- og nei- spørsmål. Eksempler er: - Er jeg mann? Svar: Ja. - Er jeg popstjerne? Svar: Nei, og så fortsetter leken videre helt til hun finner ut hvem hun er.

Jesus spurte sine venner om hvem de trodde han var. Svaret han fikk er dagens minneord

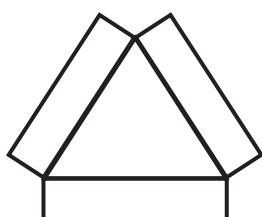
- Bruk repetisjonslekene fra kapittel 1.

Uteaktiviteter

- Bygg ei hytte av planker, eller ei enklere ei av for eksempel granbar eller snø. Peter tenkte å bygge hytter, men kom aldri så langt. Kanskje dere gjør det?
- Gå på fjelltur sammen. Jesus var nok glad i fjellturen. I hvert fall står det flere ganger at han gikk opp i fjellene.

Hobbyaktiviteter

- Dagligdagse ting kan gi fine øyeblikk. Lag et kaleidoskop og se hvordan det kan stråle og glinse. Du trenger et blankt postkort, lim, 1 ark, sterk og gjennomsiktig plastfolie, for eksempel overheadark eller lamineringsark kjørt gjennom lamineringsmaskinen, folie i flere farger, vanlig hvitt kopipapir og tape. Brett kortet på langs i 4 like store deler. Bruk en strikkepinne eller lignende til å lage god brettekant. Brett, lim og tape kortet sammen til et trekantet rør med bildesiden inn. Det kan være lurt å på forhånd lime på speilfolie på kortet. Det blir en bra effekt. Lim gjennomsiktig plastfolie over begge åpningene. Plastfolien bør ha denne formen for at den enklest skal sitte:

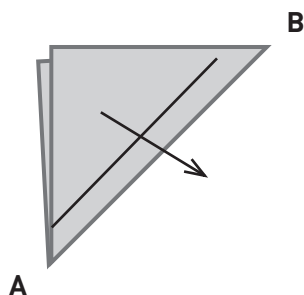

Klipp den fargerike folien i mange små biter og i ulike former: runde, firkanta, trekanta, lange, smale osv. Klipp det hvite papiret i samme form som den blanke plastfolien og lim det fast med tape i enden av det hvite røret. Før du limer helt til, plasserer du de fargerike småbitene mellom papiret og den blanke folien i enden av det ene røret. Når du nå kikker inn i det mens du snur på det, vil du se at du har laget et kaleidoskop. De fargerike bitene lager stadig nye mønster etter som du vrir, og den blanke overflaten på kortet forsterker dette.

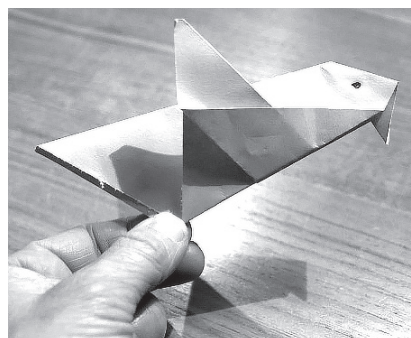
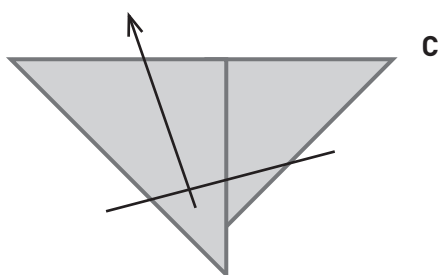
- Lag Fuglekasse. Det kan gjøres på mange måter, men en enkel oppskrift er å bruke et uhøvla bord, 12-15 cm bredt. Bordene til taket og de fire veggene skal alle være 25 cm lange. I tillegg trengs bunn: 12-15 cm x 8 cm og en 12-15 cm x 7 cm stor kloss til å holde taket på plass. Bestem deg for hvem du ønsker skal bo der og bor hull til inngang. Kjøttmeis og svart-hvit fluesnapper foretrekker et hull med diameter 3,2 cm, mens blåmeisen gjerne ønsker en diameter på 2,8 cm. Plasser front og bakstykke utenpå sideveggene og spikre eller skru sammen de 4 veggene. Bor et par små hull i bunnen slik at eventuelt vann kan renne ut og spikre eller skru bunnen på plass. La veggene gå 1 cm nedenfor. Den lille takklossen spikres fast i takplanken slik at taket ligger stødig. Spikre taket på plass. Det kan være en idé å bore litt tykkere spikerhull i kassen på forhånd. Spikrene sitter da løst, og taket kan løftes rett opp. Du kan gjerne male eller beise kassen. Da holder den seg bedre, men husk å gjøre det kun på utsiden.

Peter ville lage hytte. Dem han skulle lage den til trengte den ikke, men ute i naturen er det ulike arter som godt kan få hjelp til å bygge hus.

- Brett duer av et kvadrat. Begynn med å brette hjørnespiss mot hjørnespiss Brett den ene spissen ut igjen, men la det være igjen en liten kant. (Se fig. 1). Brett deretter spiss A mot spiss B

Brett det nederste hjørnet oppover, ett på hver side. Brett først hjørne C litt ut, deretter bretter du spissen ned. Dette blir nebb.

2. Bibelfortellinger – Jesus på forklarelsens berg

Vi opplever Guds nærvær og Guds hellige ånd ulikt. Men når vi skal symbolisere Den Hellige Ånd, kan vi gjøre det i form av en due.

- Lag et kors av perler. Du trenger ståltråd og perler.
Korset er et symbol på Jesus. Når vi bærer korset som smykke, kan vi huske på at Jesus alltid er sammen med oss.

Matoppskrifter

- Spis niste. Pakk inn nisten i matpapir til hvert barn og del ut. Kanskje disiplene og Jesus også hadde med seg niste når de var på fjelltur?
- La barna få smaksprøver på mat som er søt, sur, sterk ol.
Snakk sammen om hvordan vi kan smake forskjellig selv om vi spiser det samme. Akkurat slik vi kan oppleve møter med Gud forskjellig.

Når det stormer

Start tråden

Urmenigheten i Jerusalem vokser. Flere og flere kommer til tro. Stefanus er steinet til døde og det bryter løs forfølgelse. Allikevel preges menigheten av de kristnes frimodige vitnesbyrd, som ble ledsaget av under og tegn. Dessuten viste de kristne stor omsorg for de fattige, også de utenfor egne rekker. Mange kristne flykter ut av Jerusalem på grunn av forfølgelsen. Evangeliet brer seg gjennom Syria, Persia og helt til India. Filip, som hadde arbeidet sammen med Stefanus som diakonen i menigheten i Jerusalem, var en av dem som måtte flykte. Det kan virke som hans virksomhet fortsatte i området rundt Cæsarea, som var en halvt jødisk, halvt gresk by. Han fortsatte å forkynne evangeliet i ord og gjerninger, og han fikk oppleve forunderlige ting.

Filip

Gud styrker og sender.

Tekst: Apostlenes gjerninger 8, 1-14 og 26 - 40

Minneord

1. Timoteus 2,4: han som vil at alle mennesker skal bli frelst og lære sannheten å kjenne.

Tråden

- Gud kan bruke det som er vondt til noe godt.
- Å leve etter Guds vilje kan føre til at andre blir kristne.

Røde tråden

- Ha med et hardkokt egg. Vær ren på hendene og hold egget over en stearinlysflamme slik at det blir helt dekket av sot. Deretter legges egget i en vannbolle. På grunn av lyset og en luftlomme, vil egget som er blitt svart, se sølvfarget ut. I dag skal vi høre at det som er vanskelig og vondt likevel kan føre til noe fint.
- Ta med tog, buss, bil, fly, båt eller andre fremkomstmidler i leker og snakk om hvordan vi kan reise. I dag skal vi høre om en spennende måte å reise på, som kun Gud kan ordne.
- Fortell historien om Max fra kapittel 5.

Fortell tråden

Fortell barna bibelhistorien. Her er forslag til hjelpestoff:

- Fortell historien.
- Les "Mannen fra Afrika" fra boka "Guds hemmelige plan" av Jennifer Rees Larcombe, Lunde Forlag.

2. Bibelfortellinger – Filip

Hjelpepunkter til å fortelle bibelhistorien:

- Filip var diakon i menigheten Jerusalem. Han tok seg av de gamle og enkene, gav mat til de fattige og var rett og slett en tjener i menigheten.
- Fillip jobbet sammen med Stefanus. Den dagen de drepte Stefanus begynte de å forfølge de kristene. Apg 8,1
- De gikk inn i hjemmene til de kristne og tok med seg både menn og kvinner og fikk satt dem i fengsel. De kristene flyktet ut av Jerusalem. Alle unntatt apostlene ble spredt. Apg. 8,1 og 3
- Alle som flyktet fortsatte å fortelle om Jesus dit de kom. Apg. 8,4
- Filip flyktet til Samaria. Der talte han om Gud og Jesus. Han helbredet lamme og halte og fikk onde ånder til å forsvinne fra folk. Apg 8, 5-8
- Menneskene Filip møtte fikk tiltro til ham og lot seg døpe, både menn og kvinner. Apg 8, 12
- Til og med en trollmann med navnet Simon lot seg døpe. Han hadde drevet med trolldom så menneskene hadde vært helt overveldet, men nå var det han som ble bergtatt. Apg 8, 9– 11 og 13
- Peter og Johannes kommer til området Filip flyktet til når de hører at så mange blir kristne. Apg 8, 14
- Selv om han står i et stort og viktig arbeid, drar han videre når han får beskjed av en engel om å dra til et øde sted langs veien til Gasa. Apg 8,26
- Samtidig er det en annen på reise samme sted. En etiopisk hoffmann er på vei hjem fra Jerusalem etter å ha vært der for å tilbe Gud. Han var en slags finansminister for dronningen i Etiopia og hadde en høyt betrodd stilling. Han satt og leste høyt fra Jesaja. Apg 8,27-28
- Den Hellige Ånd ba Filip holde seg nær vognen, og da Filip hørte hva hoffmannen leste, spurte han om han forstod hva han leste. Hvordan skal jeg forstå når ingen forklarer det for meg, svarte hoffmannen og inviterte Filip opp i vognen. Apg.8,29-31
- Filip fortalte at teksten handlet om Jesus og fortalte om ham. Da de kom til et vann, ønsket den etiopiske hoffmannen å bli døpt. Da de steg opp av vannet, rykket Herrens Ånd Filip bort, og hoffmannen så ham ikke lenger. Hoffmannen reiste videre til Etiopia, og han er kanskje årsak til at det ganske tidlig var en kristen kirke i Etiopia. Apg.8,32-39
- Filip viste seg senere i Asjdod, og han forkynte evangeliet i alle byene han reiste gjennom. Apg 8,40
- Senere ble han boende i Cæsarea sammen med familien sin. Han hadde 4 døtre, og hjemmet deres ble antagelig et samlingssted for de kristne. Vi vet i hvert fall at hjemmet tok imot omreisende predikanter. Apg. 21, 8-9

Vistråden

- Førstehjelpsskrin. Noen ganger ber legen oss ta medisin som smaker vondt. Men til tross for at den ikke smaker godt, kan den føre til at vi blir friske. Forfølgerne ønsket å få satt en stopper for kristentroen. Forfølgelsen førte til at fortellingen om Jesus ble spredt i Judea, Samaria og videre like til "jordens ende", akkurat som Jesus hadde gitt oppdrag om blant annet i Apg 1,8. Gud brukte det som var vondt til noe bra.

- Vis noe som må gå i stykker, ha motstand for at det skal bli noe av: - et egg må knuses for at kyllingen skal komme ut. En larve må først bli puppe før den kan bli en sommerfugl. Det som i utgangspunktet kan se ut som noe som ikke er bra, kan føre til noe godt. I dette tilfelle førte forfølgelse til at historien om Jesus ble spredt.
- Bruk samtalen til å repetere minneordene de har lært dette semesteret. Det står ikke hva Filip sa til den etiopiske hoffmannen, men kanskje var det omtrent det samme som våre minneord: «*Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve selv om han dør*» at «*alle som tok imot ham, dem ga han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn*» og at «*Enten vi da lever eller dør, hører vi Herren til*» for vi er skapt av Gud og «*Du er Guds øyenstein, aktet høyt og elsket av meg*». Kanskje fortalte han at vi kan be til Gud og han har lovet at «*Når dere kaller på meg og kommer for å be til meg, vil jeg høre på dere,*» at Gud vil gi oss det vi trenger ut fra hvordan dagen vi møter er, for «*Som dine dager er, skal din styrke være*» og at «*Jesus er Messias, den levende Guds sønn*».
- Ordet er et navn på Jesus (Joh. 1, 1). Når de forkynte Ordet, fortalte de om Jesus.
- Datidens Etiopia var det enorme landområdet syd for Egypt der Sudan nå ligger.
- Bruk levendegjøringen i kapittel 4 til å snakke om livet som kristen.

Undringstråden

- Kan noe vondt bli til noe godt?
- Hva kan skje med folk når de leser i Bibelen?

Takk og be

- Takk for at ting kan bli bra selv om det en stund ser mørkt ut.
- Be om hjelp til å gå dit Gud vil, slik Filip gjorde.

Syng tråden

- Fins det trøst - se kapittel 7
- Det er en som spør etter deg - Bs.nr 254
- Det er Gud som har satt mot i oss - Bs 15
- Jeg er med dere alle dager - Bs 35 / Bslm 151
- Glade går vi ut - Bs 61
- Gud kan gjøre under - Bs72
- Jeg vil være med å si det høyt til alle - Bslm 152

Lek tråden

Hjelp barna til å koble aktivitet og bibelhistorie. Hvordan du gjør det, står i de ulike beskrivelsene.

2. Bibelfortellinger – Filip

Lek og moro

- **Kjedesisten.** En person har sisten. Når hun fanger en til, blir de to som holder hverandre i hendene og har sisten. Videre fanger de nye. Det er kun de ytterste på rekka som kan fange. Til slutt er alle barna fanget, og da har vi fått en lang rekke.
Å leve etter Guds vilje kan føre til at andre blir med. .
- **Edderkopp og fluer.** En er edderkopp, og de andre er fluer. Edderkoppen løper rundt og sier: «Jeg tar fluer i nettet mitt!» og prøver å fange så mange fluer som mulig. Når en flue er fanget, må den stå stille med bena fra hverandre. Fluene kan bli befridd av en som ikke er fanget, ved at denne krabber mellom bena til den fangede.
De som var kristne i Jerusalem måtte flykte fra dem som ville fange dem.
- **Parasitten.** Én person er parasitt og "smitter" resten av deltagerne ved å berøre dem. De må da legge seg ned, og må bæres bort til sykehuset som kan være en matte eller tjukkas. Når de kommer dit blir de friske og er dermed med i leken igjen. Parasitten kan ikke smitte de som er i ferd med å bære noen bort til tjukkassen. Dersom det er mindre enn fire stk som bærer en person, kan disse likevel bli smittet.
Troen er smittsom. Da Filip forkynte videre det han hadde hørt om Gud, smittet det over på dem som hørte, og mange ville la seg døpe.
- **Kaosknote som blir en ring.** Leken passer for mellom 10 og 20 personer. Deltagerne går inntil hverandre i en klynge med hendene over hodet. Alle finner hver sine hender og holder fast i dem. Når alle har funnet to hender å holde i, gjelder det å løse opp floken og lage en ring ut av dette. Ved å gå over, under, mellom hverandre er dette mulig. Ingen kan på noen måte slippe taket underveis for å hjelpe til. Leder tar tiden, eller en kan ha flere lag.
Det ser veldig mørkt ut i begynnelsen, men så blir det allikevel en flott ring.
- **Bruk repetisjonslekene fra kapittel 1.**

Uteaktiviteter

- **Balanser på line.** Sett opp en line mellom to trær. Bruk gjerne jekkestropp som line. For å gjøre det enklere kan du henge opp et tau barna når med løftede hender.
Filip brukte nok ikke line når han gikk fra plass til plass, men han ble rykket opp fra jorden på en mirakuløs måte, for ingen kunne se hverken han eller fotsporene hans.
- **Ugress.** Luk blomsterbed og/eller se på rotsystemet til ugress som brer seg i blomsterbed. Skvallerkål er et eksempel som har rotsystem som er vanskelig å bekjempe.
Det var mange som ikke ønsket kristendommen spredt, og derfor begynte de å forfølge de kristne. De kristne var vanskelige å bekjempe og spredte seg overalt.
- **Spill frisbeegolf.** Del barna inn i lag med 3-5 på hvert lag. Hvert lag får en freesbee. Lekelederen plasserer en bøtte et godt stykke unna startstreken. Denne bøtta skal de prøve å få frisbeen nedi. La en på hvert lag begynne å kaste. I den første omgangen kaster lagene i tur og orden. Når alle lagene har kastet, stiller lagene seg der deres frisbee landet. Resten av omgangen er det laget som er lengst unna målet/bøtta som får kaste, selv om det fører til at et lag kaster mange ganger på rad. Det rulleres innad

på laget hvem som skal kaste. Lekeleder noterer hvert kast. Når alle frisbeene er kommet i bøtta, er omgangen slutt. Bøtta flyttes et stykke unna, og neste omgang begynner. Etter et visst antall omganger summeres antall kast fra hvert lag. Laget med færrest kast vinner.

Her er målet klart hele veien, men det er ikke alltid så lett å nå det. Ofte kan det bli noen omveier. I livet er målet klart: vi skal hjem til himmelen. Men ting skjer, og ofte blir det en omvei på oss også.

Hobbyaktiviteter

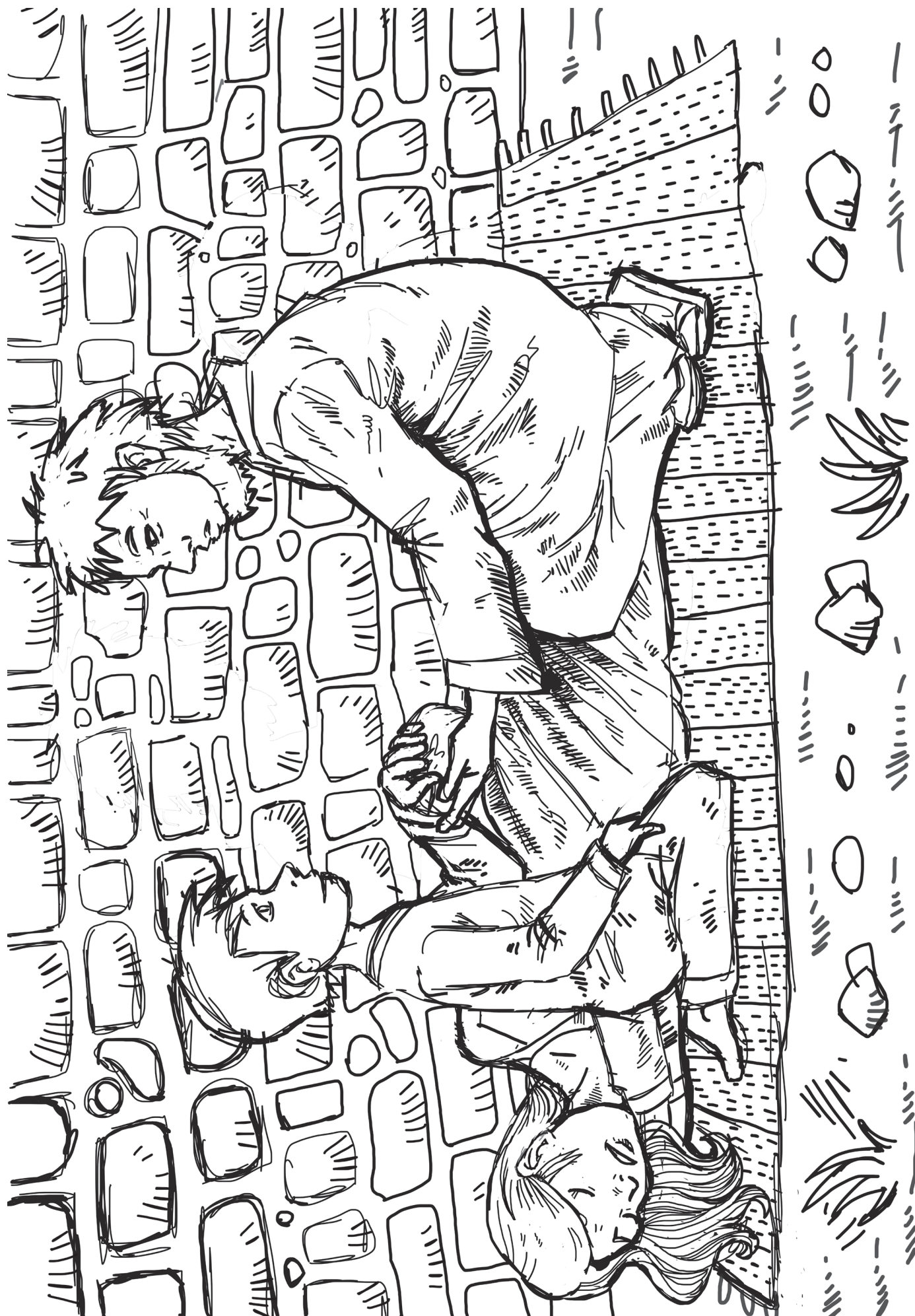
- Lag en bokrull. Det var antagelig det den etiopiske hoffmannen leste i. Er dere heldige, kan dere få skinnprøver fra møbelbutikker. Del den opp i ca 20 X 30 cm og lim på en 25 cm lang X 1,2 cm rundpinne i hver kortside. La barna skrive dagens minnevers: Salme 119,105 eller Joh. 3,16 med tusj på skinnen før pinnene rulles sammen fra hver kant. Lim midten av et snøre midt på baksiden av bokrullen og knyt bokrullen sammen med snøre. Om ønskelig kan man lime en trekule i hver ende av de to rundstokkene. Får man ikke tak i skinn, kan man også bruke litt kraftig papir.
Snakk om at det ikke alltid er så enkelt å forstå det man leser i Bibelen. Da kan det være godt å få hjelp fra noen som kan forklare det.
- Lag et førstehjelpsskrin for troen og livet. Skrinet kan lages enten av en konvolutt, en kortstokkeske, eller den kan brettes. Lim på et rødt kors, og under skrives «Førstehjelpsskrin for troen». Fyll «førstehjelpsskrinet» med førstehjelpskort. Kortene lages i stiv papp, eller man kan klippe ut papir og lime på kortstokkskort. Dere kan kopiere opp minneordene fra kapittel 7 eller finne andre bibelord som kan være til trøst, oppmunt-ring og hjelp gjennom livet.
- Lag et kulespill av finerplate og trefliser. Bruk en finerplate som er så stor som du ønsker spillet skal være. Bor noen hull rundt omkring på platen som er så store at en klinkekule vil falle igjennom. Bruk trefliser, (kanskje kan du få gratis de som ligger mellom materialene hos en treforhandler) eller ispinner og lim et gjerde langs kanten av finerplaten. Tegn opp en rute som kula kan trille fra det ene hjørnet, over plata og til det andre. Lim på noen trefliser rundt omkring på brettet som vegger i labyrinten. Mal og lakk spillet til slutt.
Veien for kula kan være kronglete. Men målet er klart. Veien vår gjennom livet kan være kronglete, men målet, himmelen, er klar.
- Lag en globus. Du trenger 1 ballong, aviser, lim, tapetlim, hobbymaling, sprittusj og et verdenskart. Bland tapetlim etter bruksanvisningen på pakken. Blås opp ballongen. Riv strimler av avisepapiret. Dypp strimlene i limet. Dekk ballongen med avisepapir i 4-5 lag til ballongen kjennes fast. Pass på at det ikke blir for vått, for da blir det klissete og vanskelig å få en jevn overflate. La ballongen tørke til neste samling. Mal ballongen som et verdenskart. Bruk et enkelt kart med bare konturene av kontinentene. Så har vi et verdenskart.

Jesus har bedt oss gå ut til alle verdens ender.

Matoppskrifter

- Lag speilegg.
Egget må knuses for at vi skal kunne nyte et godt speilegg.
- Lag bokruller av pølser og gjærdeig. Kjevle ut et lite rektangulært stykke, del en pølse på langs og legg hver pølsebit i hver sin ende. Rull samme deigen fra sidene slik at det ser ut som en bokrull. Om ønskelig kan det strøs på pizzakrydder eller smøres på ketsjup før man ruller deigen sammen.
Filip hjalp den etiopiske hoffmannen som leste i Bibelen.

Når det stormer

Kapittel 3

Storforsamlingsmøte

«Når det stormer» er et tema som berører både barn og voksne. Vi ønsker derfor å legge til rette for at små og store kan tenke over emnet sammen. Her kommer et forslag til et møte for alle aldersgrupper der vi setter søkelyset på dette temaet. Møtet kan brukes i sin helhet, men det er også mulig å plukke ut og kun bruke enkeltdeler.

Denne samlingen krever:

- En møteleder.
- To hjelpere.
- To tekstlesere.
- Gjerne en musiker til å spille et klassisk musikkstykke og til allsang.
- 4 Skuespillere til dramastykke.

Hvis det er ønskelig kan tekstleseren være bare en person. Tekstleserfunksjonen kan også kombineres med en av de andre rollene. Det kan også være fint å bruke barn som tekstlesere.

Av rekvisitter kreves:

- En stor Bibel.
- En Aftenposten- avis eller en annen avis med mange dødsannonser.
- Gjerne et førstehjelpsskrin med nødnummer påklistret eller en plakat med nødnummerne.
- Ulikt utstyr til bønnepostene, ut i fra hvilke man velger (se s. 80).
- Utstyr for å vise «Syndefallet», filmen fra www.superblink.no. Denne kan lastes ned fra www.vimeo.com/75865153. Hvis man ikke har tilgang til å vise film, kan man bruke flanellograf for å fortelle om syndefallet, eller man kan ha med seg et eple og en lekeslange.
- Sangen «Se, denne mann» kan lastes ned med musikk og bilder fra www.makshjelp.no eller www.vimeo.com
- En stor lampe som blinker.

Gjennomføring

Møteleder: Velkommen til møte! Flott å kunne samles og at du er her. Og når vi møtes, er det ei bok som er veldig viktig. Det er Bibelen. Det er i denne boka vi lærer om

3. Storforsamlingsmøte

Gud og hva som er hans vilje, og vi kan lese om Jesus og alt det han gjorde. Derfor er det denne boka vi skal høre fra og prate om i dag. Jeg tror vi faktisk bare åpner boka med en gang, jeg, og blir kjent med en fortelling som står der. *(Viser en stor Bibel. Når Bibelen åpnes, begynner sangen, enten som felles-sang eller solosang. Vises sangen på storskjerm, kan det være fint med noen bilder av Jesus som stiller stormen som bakgrunn).*

Sang: Så stille, stille sjøen lå – Bs 221

Møteleder: *(til hjelper 1)* Nå må du komme, du kan ikke sitte der og lese avisa nå, møtet har jo begynt.

Hjelper 1: *(sitter bak/ på kanten av scena og leser Aftenposten. Begynner å snakke sittende, men reiser seg og går bort til møteleder etter hvert som han snakker og viser frem avisen, mens han står og undrer seg).*

Ja, jeg hørte sangen, men jeg er ikke helt klar enda. Jeg begynte å lese avisa og kom til dødsannonseene. Har du sett hvor mange det er eller? Det er kjempemange! Tenk på alle de som har kjent dem som døde. Det er mange som nå sørger. Se på alle navnene som står under. Det er både barn og voksne som er lei seg. Her står det navnene på noen som sikkert er barnebarn, og her står det oldebarn. Noen av de døde har hatt en stor familie som nå gråter og har det vondt.

Men så er det andre annonser der det bare står «vår kjære» og underskrevet med «venner». Det står ingen navn. Var han helt alene, tror du? Bodde han alene? Var det noen som besøkte han, hadde han ingen familie, hadde han egentlig noen venner?

Her står det om en som døde etter et langt sykeleie. Hvor lenge har det vart da? Og hvordan har det vært for familien? Kanskje han har vært syk hele livet? Og flere av de som er døde er ikke gamle en gang. Jeg vet jo at vi alle skal dø, men jeg synes det er så uforståelig når noen dør så alt for tidlig. Jeg får så mange spørsmål av å se disse annonsene.

Møteleder: Ja, det skjønner jeg. Og alt det du tar frem der er kjempevanskelig. Jeg har ikke noe klart svar. Det tror jeg ingen av oss har. Men det kan også være litt fint å lese dødsannonser. Se her står det: «han døde i troen på Jesus.» Og her står det at en «ble forfremmet til herligheten.» Jeg har ingen klare svar på spørsmålene dine, men jeg tror at mange som sitter her spør seg om akkurat det samme. Det er heller ikke noen nye spørsmål. Slike spørsmål tror jeg vi mennesker alltid har hatt.

Ser du i Bibelen også, så står det jo til og med der at folk lurer. I salmene i Bibelen er det mange eksempler på at mennesker spør: Hvorfor Gud? Hvorfor skjer det, og hvor er du egentlig?

3. Storforsamlingsmøte

Lytt: *(De setter seg ned og lytter til klassisk musikk. Enten ved en musiker som spiller eller spill av en CD for å gi rom for ettertanke).*

Møteleder: *(Viser førstehjelpsskrinet som har vært med på samlingene).*

Når noe vondt skjer, så trenger vi hjelp. Blir det brann, så ringer vi 110. Skjer det en ulykke, eller kanskje et tyveri, så ringer vi 112. Blir vi syke, så er det 113 som gjelder. Dette er viktige telefonnummer som jeg håper alle husker og kan å bruke.

Vi har mange som kan hjelpe oss. Gud har gitt oss mennesker visdom og kunnskap så vi kan slukke en brann, gipse et ben, gi cellegift når det trengs, etterforske lovbrudd osv., men i tillegg ønsker jo også Gud å hjelpe oss. Det er klart vi skal benytte oss av både helsearbeidere, politi og brannmenn, men Gud vil ikke bare hjelpe oss gjennom andre mennesker. Han ønsker også at vi kommer til han direkte. Fikk du med deg den første sangen i dag? Da vennene til Jesus satt i båten og var redde og det var storm, hva skjedde egentlig da?

Tekstleser 1: Mark 4, 35 -41 leses eller fortelles.

Hjelper 1: Disiplene ble redde, og det hadde de virkelig grunn til også. Når hardbarka fiskere blir redde i båt, da er det stor storm, men de ba Jesus om hjelp, og med en gang så var han der og hjalp dem.

Hjelper 2: *(har sittet i salen og hørt, men reiser seg nå og tar ordet.)*

Dette er en flott historie. Jeg skjønner ikke hvordan han kunne stille stormen, men de ba om hjelp, og de fikk det. Men du har jo andre historier i Bibelen som er vanskeligere. Jeg tenker for eksempel på fortellingen om Lasarus. Søstrene Marta og Maria gjorde jo det rette. Da Lasarus ble syk, sendte de bud på Jesus og ba han komme og hjelpe, men Jesus ventet med å komme. Han kom ikke løpende med en gang. Han var langt unna, men likevel ventet han der i to dager før han begynte på veien til Betania der søsknene bodde, og da han kom fram, var Lasarus død. Det synes jeg er skikkelig vanskelig. Tenk, at han ventet med å komme.

Tekstleser 2: Joh 11, 1-44 fortelles eller leses. Eventuelt kan man korte ned teksten ved kun å lese Joh 11, 1-7 og 17-44 eller bruke en barnebibel.

Hjelper 1: Det var mye gråt i denne fortellingen. Maria og Marta sørget og var lei seg, men heldigvis var de ikke alene i sorgen. Mange hadde møtt opp for å trøste dem og sørge sammen med dem, og alle gråt. Men tenk, at til og med Jesus gråt. Hvorfor gjorde han det?

3. Storforsamlingsmøte

Møteleder: Det kan være mange grunner til at vi gråter, og det kan ha vært flere grunner som gjorde at Jesus gråt denne dagen. Gråt han fordi han var lei seg, fordi Lasarus var død? Gråt han fordi han syntes det var vondt å se alle som var lei seg? Vi vet ikke, men vi vet at Jesus gråt, og vi vet at det kan være godt å gråte sammen.

Sang: Får jeg gråte med deg - se kapittel 7.

Møteleder: Denne sangen kan vi synge til hverandre, og på den måten kan vi si at vi bryr oss om hverandre og vil stille opp når en har det vondt, men vi klarer ikke alltid å følge opp det gode ønsket vårt. Jesus spør oss også om han får gråte med oss når vi gråter. Han vil også være nær oss når vi er redde, han vil være en venn som ser oss og fra han er det mere enn bare et godt ønske. Han klarer å følge opp. Han klarer å være helt nær oss, og ønsker å være nær oss samme hvor vondt vi har det.

Nå skal vi ta en stund og fortelle Jesus hvordan vi har det. Vi kan fortelle han om det som er vanskelig og gi han mulighet til å høre på oss og trøste oss,. Det skal vi gjøre i form av en liten vandring rundt til ulike poster. Så kan hver enkelt av dere gå til de postene dere ønsker. I mens spilles det litt musikk, og når den stilner, samles vi her igjen.

(Møteleder må presentere postene som er valgt ut, før forsamlingen starter vandringen. Hvor lang tid man bruker på dette, vil være opp til hver enkelt og variere ut i fra hvor langt møte man ønsker, hvor mange mennesker som er med, hvor ivrig forsamlingen bruker postene osv.

Etter at musikken har stilnet og forsamlingen samlet seg igjen, fortsetter møtet).

Møteleder: I dag har vi både fysisk og tankemessig vandret i det som er vondt og vanskelig her i livet. De spørsmålene vi har balet med er store og vonde og har ingen klare svar. Likevel så tror vi at den store boka her, Bibelen, gir oss noen svar, i hvert fall en retning for svarene også på det som er uforståelig og vanskelig.

Hjelper 1: Vi lever i en verden som er preget av synden, og derfor kan den aldri bli helt god. Gud skapte en verden der alt var fint, men vi mennesker, representert ved Adam og Eva i Edens hage, valgte å være ulydige mot Gud og gå sin egen vei, og den dagen sier vi at synden kom inn i verden. "Superblink", medieklubben for barn, har laget en liten film om dette:

Vis film: «Syndefallet» fra superblink.no.

Hjelper 1: Synden gjør at verden ikke lenger bare er god. Her er det sykdom, død, ulykker

og katastrofer. Men Gud har lovet at han skal skape en ny himmel og en ny jord, og alle som tror på han skal få være med han dit, til himmelen. Og der skal alt være godt. Men så lenge vi er i verden, vil syndefallet prege både oss og omgivelsene rundt oss.

Hjelper 2: Gjennom alle evangeliene kan vi lese historier om Jesus, og vi ser hvordan han var mot andre og møtte menneskene rundt seg. Jesus så dem som hadde det vondt, de som ble utestengt, de som sørget og de som andre så ned på. Han brydde seg om dem og ønsket å være sammen med dem. Jesus hadde alltid kontrollen. Den dagen han og disiplene kom ut i storm, så kom nok ikke den overraskende på Jesus. Det var hans forslag at de skulle ut i båt akkurat da, og gjennom opplevelsen i stormen lærte disiplene noe om hvem han var. Jesus var heller ikke overrasket over at Lasarus døde. Hans plan var jo å komme frem etter begravelsen. Søstrene håpet på et helbredelsesunder, men Jesus ville gi dem noe større, et oppstandelsesunder. Derfor *måtte* han komme etter at søstrene trodde det var for sent.

Møteleder: Det var ikke alle som fikk oppleve at Jesus grep inn på overnaturlig vis. Stefanus ble steinet i hjel fordi han trodde på Jesus. Men heller ikke han var alene og overlatt til seg selv. Han så Jesus reise seg i himmelen. Vi leser mange steder, og vi sier det i trosbekjennelsen, at «Jesus sitter ved Guds den allmektige faders høyre hånd,» men da Stefanus led, leser vi at Jesus reiste seg, så engasjert og tilstede var han. Og det kan vi få tro han er i dag også. Når vi har det vondt, så er han der. Han ser oss, gråter med oss, heier på oss og står klar til å ta i mot oss eller hjelpe oss gjennom det vanskelige.

Hjelper 1: Det er godt når noen bryr seg når vi har det vondt, og ekstra godt kan det være å få hjelp i fra noen som vet hva vi gjennomgår, som har opplevd noe lignende selv. De forstår oss kanskje enda bedre enn andre.

Drama: Fremfør dramatykket på side 115.

Lytt: *"Se, denne mann" spilles av.*

Hjelper 2: Jesus vet hva det vil si å ha det vondt. Det står i Bibelen, i Hebreerbrevet 4,15, at Jesus er prøvd i alt på samme måte som vi, men uten synd. Har du tenkt på at Jesus faktisk har prøvd hva det vil si å ha fysisk vondt, bli svikta, erta, mistrodd..

I Jesus har vi en venn som alltid vil være sammen med oss og som forstår oss.

Sang: Finns det trøst - se kapittel 7.

Hjelper 1: Jesus sier i Matteus 28,20 Jeg er med dere alle dager inntil verdens ende. Alle dager. Da gjelder det både de gode dagene, men også de vanskelige dagene.

3. Storforsamlingsmøte

Møteleder: Når man er ute i båt og det blir mørkt, kan det være vanskelig å finne veiene. Derfor finnes det fyrlys. Disse er satt opp på strategiske plasser og sender ut et enormt stort lys. Bare langs norskekysten finnes det nesten 2000 fyrlys. Disse gir lys som båtene kan navigere etter.

Til slutt nå skal vi synge "Navnet Jesus", og i den sangen synger vi at Jesu navn er som et fyrlys. Det er nesten som om livet vårt er som en båtreise. Noen ganger kommer vi ut i vanskelige farvann. Da trenger vi hjelp for å finne den rette veien.

Så har vi ikke funnet alle svarene på livets vanskelige spørsmål i løpet av dette møtet her, men vi har en som er med oss og ønsker at vi skal komme til han både på de gode dagene og de vonde. Han tar alltid i mot oss. Hans navn er Jesus.

Sang: Navnet Jesus - Bs 194 / Bslm 156. *(Under 2. vers slokkes lyset mens en stor lampe står og blinker og kaster lysstrålene sine utover).*

Forslag til poster under vandringen

Post 1 Legge byrdene av seg ved korset

Lag et stort kors, for eksempel av staur, og sett det i en juletrefot, eller bruk et kors som allerede finnes i lokalet. Et stykke unna legges en steinrøys, for eksempel av murstein eller andre store steiner. La hver enkelt få finne seg sin stein og definere for seg selv hva slags byrde, bekymring eller vanskelighet i sitt liv som den skal få representere. Steinen kan man bære med seg til korset og legge fra seg der som et symbol på at man kan gi byrdene til Jesus.

Post 2 Det store øret

Jesus ønsker å høre på det vi har å si. Her kan man sette seg ned ved øret og be. Har man tilgang på en modell av et stort øre, for eksempel fra en skole eller helsestasjon, er det flott å bruke. Hvis ikke kan man tegne et selv eller skrive ut et bilde fra nettet.

Post 3 Skrive et brev eller tegne en tegning til Jesus

Han er interessert i hva vi er opptatt av. Fortell ham det i form av et brev eller en tegning. Heng opp en stor konvolutt på korset der det utenpå står: «Til Jesus». Det som tegnes og skrives kan legges i konvolutten på korset. Dette er brev og tegninger til Jesus og ingen andre, så derfor må hele konvolutten brennes etterpå.

Post 4 **Salmebønn**

Noen ganger kan det være vanskelig å finne ordene når man skal be. Da kan man få hjelp fra Bibelen. I Salmenes bok finnes ord som har vært brukt til bønn gjennom flere tusen år. Skriv ned noen av dem og trykk dem opp. Legg dem utover og la deltagerne både få finne seg en salme å be der og da, og ta med lappen (e) hjem.

Aktuelle salmer kan være: Salme 13; Salme 19, 8-15; Salme 22, 2-3, Salme 25; Salme 28; Salme 31, 1-18; Salme 51; Salme 71, Salme 73, 1-5 og 21-28, Salme 86; Salme 121; Salme 139.

Post 5 **Klagemur**

Vi kan få komme til Gud med alt, også skuffelser, sorger, vanskelige ting, bekymringer og klager. Alt tåler han å høre. Her kan deltagerne skrive ned klager på et lite papir, brette det sammen og sette det fast med en knappenål på en korktavle.

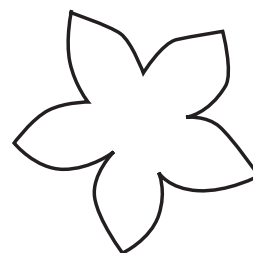
Post 6 **Trøsteord**

Her trengs det et stort kar med vann og mange papirblomster som er brettet på forhånd. Inni blomstene er det skrevet ulike ord til trøst. Her kan deltagerne få plukke seg en blomst og legge på vannet. Der vil de se at den sakte folder seg ut, og trøsteordene kommer til syne.

Forslag til trøsteord kan være: Jes 41,10; Jes 43,1b; Jes 43,25; Jes 46,4; Jes 59,1; Jer 29,11; Jer 29,12; Klag 3, 22-23; Sef 3,17; Matt 11,28; Luk 1,37; Joh 14,1; Rom 8,1; 2. Tess 3,3; Heb 8,12.

Blomstene lages slik:

Klipp ut en blomst, gjerne i farget papir. Skriv på trøsteordet i midten av blomsten. Brett så hvert kronblad innover. De vil overlappe hverandre litt, men det er helt greit. Nå er de klare til å legges på vannet.

Post 7 **Tenne Lys**

Her kan man tenne et lys for en man vet sliter, sørger, er syk eller har det vondt på annen måte. La det være et brett med masse t-lys. Hver enkelt kan ta et lys fra brettet og tenne det fra et stort lys og sette det på et annet brett.

Post 8 **Forbønn**

Det kan være godt at andre ber for deg. Hvis det er naturlig, ha en plass hvor noen tar i mot til forbønn. Husk stoler, tørkepapir og taushetsplikt.

Post 9 **Takketre**

Selv om dagens tema er å komme til Gud med det som er vanskelig kan det

3. Storforsamlingsmøte

også være godt å ha et sted for takk og lovprisning. Sett noen store kvister i en vase og legg frem papir og blyant. Her kan hver enkelt få skrive det man ønsker å takke for og henge opp på treet ved hjelp av tråd, eller man kan tape fast lap-pene. Det kan også være godt og oppbyggelig å lese hva de andre har takket for.

Kapittel 4

Levendegjøring

Det budskapet vi ønsker å formidle, kan vi visualisere på mange måter. Vi har utfordret noen som pleier å forkynne for barn. De har fått i oppdrag å skrive en ide som kan være til hjelp når du skal formidle teksten. Det er stor variasjon i forslagene. Liker du en idé godt, er det fullt mulig å overføre den til noen av de andre tekstene.

De ulike levendegjøringene blir presentert i tre deler. Først kommer en innledning. Her beskrives det hvordan du best kan bruke stykket. Så kommer en del vi har kalt "Personer og utstyr". Her fortelles hva som trengs av utstyr og hvor mange mennesker det er behov for. Til slutt kommer selve opptrinnet og hvordan du kan gjennomføre det.

Jesus stiller stormen

Av Monica Volle

Innledning

Denne fremføringen finner sted i et "tv-studio". Ved enkle hjelpemidler flyttes historien inn i en setting som barna er fortrolige med – TV'n. Dette korte lille skuespillet kan brukes alene eller som innledning til en samtale med barna om hvordan de tror disiplene eller de i de andre båtene opplevde det og hva det kan bety for oss.

Personer og utstyr

En reporter korrekt antrukket som et nyhetsanker, for eksempel blazer med slips eller lignende.

Peter, antrukket som fisker, for eksempel flytevest eller fiskevest, eventuelt bare en fiskestang.

Sett frem et bord med to stoler. Gjør så mye du vil ut av det for å få det til å se ut som et TV-studio. Bruk eventuelt et bilde av for eksempel en nyhetslogo på skjerm med prosjektor i bakgrunnen.

Gjennomføring

Reporter: Vi er da direkte inne fra Nasaret hvor vi i dag har en høyst uvanlig nyhetssak å melde! Vitner forteller om et skikkelig uvær ved Genesaretsjøen i går ettermiddag.

4. Levendegjøring

dag. Det var sterk vind i storm styrke og flere meter høye bølger. Det kan også bekreftes at flere båter var ute på sjøen på dette tidspunktet. Vitner forteller at på et øyeblikk lå sjøen plutselig helt rolig, og vinden hadde stilnet. Fra å være full storm, folkens, ble det stille sjø på et øyeblikk!! (*Ivrig og entusiastisk!*) Hvordan kan dette være mulig?!! Jeg har aldri i min lange reporterkarriere hørt noe lignende!! Med oss her i dag i studio har vi Peter, som er fisker og øyenvitne til denne spesielle hendelsen. Peter, fortell oss, stemmer virkelig dette vi hører??

Peter: Jajaja! Nå skal du høre!! (*Frimodig og stolt*). Det stemmer det som er sagt! Det VAR virkelig et forferdelig uvær! Vennene mine og jeg er jo fiskere, så vi har opplevd uvær før, men dette var virkelig saker! Det var faktisk så voldsomt at vi ble... ehh...redde (*litt flau*). Jesus var med oss i båten, men utrolig nok lå han og sov!!

Reporter: Jesus, sier du? Denne snekkersønnen vi hører så mye om nå om dagen? Han som gjør syke friske, og hjelper de fattige og sier han er Guds sønn??

Peter: Ja, nettopp! Det er Jesus... (*ivrig og vil fortelle videre*) Altså, vi trodde vi kom til å synke...

Reporter: Synke!?? Nei, hjelpes! Tenk, å være ute på sjøen i slikt vær! Men Jesus da? Vekket dere han?

Peter: Ja, tilslutt måtte vi jo det! Vi trengte hjelp! I det minste burde han jo være våken når vi skulle synke! Men så skjedde altså det utrolige! Jesus reiste seg opp i båten, rakk ut hånden... (*Peter reiser seg og demonstrerer*) «Bli stille!», sa han til sjøen.

Reporter: Han sa hva for noe??

Peter: «Bli stille!» Ja, så ble det... stille. Merkelige saker, merkelige og mektige. Jeg har jo gått sammen med Jesus en stund, så jeg vet jo at han kan gjøre de merkeligste ting, men han slutter altså aldri å overraske meg! Jesu sine ord er mektige, kraftige saker. Både vind og sjø hører på ham.

Reporter: (*Betenkt*) Jammen flaks at Jesus var med i båten da...

Peter: Det er alltid fint å ha Jesus med i båten sin, og på land... ja, alltid. Bare det å være sammen med han enten ting er greit eller vanskelig...

Reporter: Hmm, er det plass til flere i gjengen hans mon tro... Kanskje noen av våre seere..?

Peter: (Avbryter) Hos Jesus er det ALLTID plass til flere! Det er det fine med Jesus! Men du nå må jeg stikke. Jeg må tross alt holde følge med Jesus og de andre.

Reporter: Ok, takk for at du kom, og kom gjerne tilbake og fortell om mer av det spennende Jesus gjør.

I pottemakerens hånd

Av Inger M. Strangstad

Innledning

Dette er en samtale mellom andaktsholder og en leirkrukke for å hjelpe til med å aktualisere teksten inn i eget liv. Samtalen kan for eksempel gjøres midt i andakta, eller på slutten.

Personer og utstyr

Siden dette er en samtale mellom en andaktsholder og en leirkrukke, trenger man to personer. Den ene må være utkledd som en leirkrukke. Utkledningen kan gjøres enkel som å surre vedkommende inn i et brunt laken, eller litt mere avansert med å sy et kostyme. Dette kan for eksempel gjøres ved å ha to ringer i ulik størrelse. Disse kan lages av litt stiv ståltråd, eller være rockering. Brett et brunt laken rundt begge ringene og sy fast som en løpestreng. Den største ringen øverst og den minste ringen nederst. Tvinn to litt tykke tråder av brunt garn og fest tvers over på den største ringen. Nå kan kostymet tres på med et bånd på hver skulder.

Gjennomføring

La leirkrukken (L) komme vandrende inn og andaktsholderen (A) plutselig oppdage den.

A: Oj, er det en leirkrukke som kommer der?
Du, leirkrukke kom hit!
Nå vet jeg at det ikke er så vanlig at leirkrukker kan gå, men siden du kan det, så har du kanskje følelser, og du kan kanskje snakke også?

L: Ja, det kan jeg vel.

A: Da må jeg bare benytte sjansen, for jeg lurar på en ting: Er det skummelt å bli formet til en leirkrukke?

L: Nei, det er ikke skummelt, mere spennende. Dreieskiva går jo rundt og rundt.

4. Levendegjøring

Det er nesten som en karusell, og så har pottemakeren så gode hender. Jeg vet at de hendene vil meg vel, men så plutselig så slenger jeg med hodet og så blir det ikke som Mesteren, pottemakeren, har tenkt, og selv om det noen ganger kan være morsomt å slenge med hodet, plutselig slå ut en arm, eller sparke med en fot, ja, rett og slett sprelle litt som jeg vil selv, så blir resultatet av det bare dumt.

A: Nei, det høres jo ikke bra ut. Hva gjør du da?

L: Jeg har i hvert fall funnet ut at det dummeste jeg kan gjøre er å prøve å løpe fra Mesteren eller gjemme meg for ham, for han er glad i meg også når jeg har gjort noe dumt, når jeg har kommet skjevt ut, eller når jeg havner langt unna det han hadde tenkt jeg skulle være.

A: Men hvis du holder deg i nærheten av Mesteren, da tar han deg vel og knar deg sammen og begynner på nytt, og det må vel gjøre veldig vondt?

L: Ja, visst kan det være vondt å bli knadd sammen, men så er det det at Mesteren har så gode hender, så selv i fasene hvor ting gjør vondt, så vet jeg at han gjør det fordi han er glad i meg og vil meg det aller beste. Det kan gjøre vondt å bli formet, men når det gjøres av kjærlighet og av en som jeg vet har en god plan for meg, så kan det faktisk føles litt trygt og godt også, selv i det vonde.

A: Hm. Er det slik det er? Dette var lærerikt. Takk for praten.

Mefibosjet

Av Gry Sæther

Innledning

Dette er et opplegg som både har med fortelling av bibelteksten og anvendelse av den.

Personer og utstyr

Andaktsholderen har opplegget, og det krever litt forberedelse på forhånd. Når barna kommer, er det dekket et fint bord med hvit duk, høye lysestaker, bretta servietter, stettglass og servise osv. Ved hver kuvert er det plassert litt store bordkort. Bordkortene skal være uten tekst og kan for eksempel være laget av et litt stivt, hvitt A4-ark, brettet i to slik at det kan stå på tallerkenen. Det må være like mange bordkort som det er barn på samlingen.

Gjennomføring

Begynn andakten med å samtale med barna: Hva er det som skal skje her, tror dere? Hvorfor er det dekket så fint på bordet? Når er det vi lager slike fine bord? Hva tror dere de skal spise, de som skal sitte her? Kanskje det skal være en bursdag her? Eller kanskje et bryllup? Er det noen av dere som dekker bordet hjemme så fint hver dag? Nei? Men er det noen som spiser middag ved slike bord hver dag, tror dere? Hvem kan det være? Kanskje på slottet, hos kongen?

Fortell bibelhistorien slik den står i 2. Sam 9, 3-13. Legg også merke til 2. Sam 4,4. Her får vi vite årsaken til at Mefibosjet er lam. Hun som hadde i oppgave å passe ham da han var liten, la på flukt med barnet i armene da de måtte rømme fra fienden, men under flukten skjedde en ulykke. Mefibosjet ble skadet i et fall. På samme måte ble også vi skadet i et fall, da Adam og Eva falt for fristelsen i Edens hage.

Samle barna rundt bordet som er fint dekket. Nå har dere fått høre om Mefibosjet som ikke følte seg verdifull i det hele tatt på grunn av skaden sin, men som ble invitert til å sitte ved kongens bord. Hver dag! Her ser dere flere bordkort. Hvem sitt navn skal vi skrive på bordkortene, synes dere? Hør på barna sine forslag. Skriv Mefibosjet og kongen/Kong David. Men kan vi skrive flere navn? Hvem andre er det som er invitert til kongens bord, selv om de har falt og gjort mye som de ikke skulle ha gjort? Vi, ja! Hver og en av oss, og alle mennesker!

La hvert av barna få et bordkort som de kan skrive navnet sitt på. Eventuelt kan man skrive navnet for dem. Et annet alternativ er at man skriver navnene på forhånd og har dem klare. Da kan man lese opp hvert enkelt navn og si: "Nora, du er invitert til kongens bord! Martin, er invitert til kongens bord!"

"Men alle som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn."
Joh 1,2

Da Mefibosjet kom inn på slottet til kong David, spurte ikke kongen hva som hadde skjedd med ham. Han spurte ikke hvorfor han var lam eller hvor lenge han hadde vært det. Det eneste kongen var interessert i, var et navn. Kong David måtte vite at det var Mefibosjet som stod framfor han. Da Mefibosjet kunne bekrefte dette, kom invitasjonen: «Du skal for alltid spise ved mitt bord.» 2. Sam 9,7.

4. Levendegjøring

De tre i ildovnen

Av Hege Dalhaug

Innledning

Det er ikke like enkelt å være kristen. Utfordringene kan være ulike ut i fra hvor i verden du bor. Kristne i lukkede land vet hva det koster å tro. Ikke i penger, men kanskje når det gjelder status, jobb, familieforhold, trygghet og muligheter for barna dine. Et lukket land, er et land der det ikke er lov til å tro på Gud eller fortelle andre om Jesus og hva du selv tror på. Mange av de kristne som lever i lukkede land må droppe høye og godt lønnede stillinger for å tro på Jesus. I disse landene er det ofte ikke lov for politimenn og mennesker som jobber i offentlige jobber å tro på Jesus. Det koster, og noen blir til og med drept fordi de tror på ham. I Norge er det ikke slik. Likevel kan det oppleves vanskelig å tro på Jesus her også. Denne levendegjøringen hjelper oss til å snakke om dette.

Personer og utstyr

Her trenger du penner og post-it lapper, gjerne i ulike farger. I tillegg trenger du et stort ark der du på forhånd har skrevet i midten: "Dette koster det oss i (navnet på gruppen) for å tro på Jesus".

Gjennomføring

Fortell om situasjonen til mennesker som lever i lukkede land. Mange av dem må møtes i små grupper for å lese i bibelen sammen og be sammen. For ikke å bli tatt av politiet bytter de på stedene de møtes. De vet at politiet kan komme og sette dem i fengsel, avhøre dem og ta livet av dem. Det er en anderledes hverdag enn i Norge fordi de er jaget og hele tiden på vakt. Daglig merker de på kroppen at det å tro på Jesus koster, men også at om «de lever eller dør så hører de Herren til» (minneordet), og han er den sanne Gud.

Selv om vi ikke lever i et lukket land, kan det også koste oss noe å tro på Jesus. Jesus sier at han skal være nummer en i livet vårt, være viktigere enn noe annet, viktigere enn venner, familie, riktige væremåter, klær og fotball. Ja, viktigere enn alt. Spør barna om de har tenkt på hva det betyr. Er det noe du ikke ville ha klart å si nei til om du måtte velge mellom det og Gud? Eksempler på dette kan være playstation, fotballtrening og cuper, musikk, venner, data, hest og lignende. Det kan være mye vi ikke vil gi avkall på. De tre mennene fikk et ultimatum: enten så ber dere til en annen enn Gud eller så kastes dere i en brennende ovn. Hva koster det oss?

La barna skrive ned på post-it lappene hva det koster for dem å tro på Jesus.

Kom med noen eksempler fra ditt eget liv som leder, som det koster deg å si. Dette hjelper barna til å være åpne og tørre å si ting som de kanskje ikke har tort å fortelle før.

For eksempel kan dette være: Jeg ble ledd av og mobba av de andre i klassen min, og da jeg var liten fordi jeg ba til Gud. For mange av oss har blitt det. Eller bruk et eksempel fra livet ditt i dag.

Ta frem det store arket og klistre på post-it lappene rundt. Sammen kan dere se på dem og snakke om at dette koster det oss i Norge. Si til barna at nå skal vi fortelle Jesus hva som gjør det vanskelig. Hva det koster oss å tro på ham. Be sammen om at Jesus må hjelpe oss i de vanskelige situasjonene og les opp 2-4 av lappene i bønne som eksempel.

Fortell til barna at Jesus har lovet å være med oss hver dag, også når det koster oss å tro på ham. Det kan vi stole på. Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego stolte på Gud i stedet for seg selv. Tør du å stole på Gud, så vil du se nye sider ved Gud og du vil få vokse/erfare Gud på nye måter.

Stefanus

Av Andreas Myklebust

Innleiing

I den alvorlege forteljinga om Stefanus' martyrdød tek eg fram mitt mest brukte andaktstriks, då det vanlegvis skaper eit visst engasjement, i alle fall for dei litt mindre borna. Å kle ut eit av borna og la han vere hovudpersonen er takknemleg, og medan forteljinga går sin gang, dukkar gjerne fleire personar frå salen opp - og inn i forteljinga. Dei får eigentleg få eller ingen replikkar, men det gjer ingenting. Slik kan vi leike oss litt fram sjølv i dei fælaste forteljingar - som denne.

Personar og utstyr

Har du eit stort kart for handa, så ta det gjerne fram i innleiinga. Vi tek med eit sjal eller to til å kle ut Stefanus, ev. øvstepresten i tillegg. Ein del knyttnevestore steinar er eit flott og talande hjelpemiddel og vekker nesten litt redsel eller avsky, sidan det jo er i bruk den dag i dag som drapsvåpen i fleire land. Ev. ein lapp med ein replikk til Stefanus: ("Eg ser himmelen opna og Jesus stå ved Guds høgre hand!")

Gjennomføring

Du er forteljar som fortel historien om Stefanus. Start gjerne med å fortelje kva tid vi er i: Jesus har fare opp til himmelen, fleire og fleire vert kristne, og kva skjer så? - Det vert krangel om den daglege utdelinga av mat til enkene av forskjellig nasjonalitet. Har du ei tavle, kan du alltid skrive opp nokre stikkord undervegs. Eller fortel berre historia. Nokre bibelvers fortel ekstra interessante ting om Stefanus, t.d. (Apg 6,8): Han gjorde mektige teikn og under; (Apg 6,15): Andletet hans var som andletet på ein engel.

4. Levendegjøring

Stefanus sin lange tale er egentleg ei nokså nøytral og forkorta oppsummering av Israels historie. Abraham, Josef og Moses vert nemnt, samt Salomo. Bibelen brukar nesten eit heilt kapittel på dette, og det er jo nesten rart. Ikkje før på slutten dreg Stefanus linene fram til dagens jødar: Dei er like sine forfedre. Dei drap Jesus og forkasta Guds Messias. Dei er stive i nakken og står Gud i mot.

Her er det på tide med litt teater effekter. No kan alle borna vere den rasande hopen. Alle må skjære tenner, og då er ein ute av seg av sinne. Men før dei tek opp steinane og nærmar seg Stefanus, kjem eit merkeleg intermesso: Stefanus får sjå like inn i Guds himmel, der Jesus STÅR ved Guds høgre hand. Stefanus fortel dette. Han kan gjerne få det som ein replikk på ein lapp. Då vert alle endå sintare. Dei fører Stefanus ut av byen, tek opp steinane og løfter armen.

Sidan det passar best å avrunde her av praktiske årsaker, får vi hugse å fortelje Stefanus sine siste ord før han døde: «Herre, tilrekne dei ikkje denne synda».

Eg samanfattar gjerne historia i to punkt og skriv dei på ein liten plakat/ark som eg dreg fram til slutt og pratar litt om:

- 1) Det kan koste å tru på Jesus.
- 2) Jesus ser den som blir plaga, og Jesus kan hjelpe også då.

Eg trur det er viktig å få fram at Stefanus denne dagen fekk bli med Jesus like inn i himmelen. Dermed er ikkje historia tragisk, men den er alvorleg nok.

Jesus og Lasarus

Av Vidar Førreisdahl-Johansen

Innledning:

Dette er konkret hjelp til å holde en andakt over teksten. Her bruker vi trylling for å understreke himmelhåpet i bibelfortellingen. Det faktum at de fleste tror de har gjennomskuet trikset i starten, kan også gi muligheter til å snakke om at vi ikke kjenner alle Guds tanker.

Personer og utstyr

Vi bruker en tryllekunst som heter «Black and white surprise». Den har vi kjøpt i nettbutikken til "Open Air Campaigners". Trikset er beregnet til å fortelle at vi har et håp om evig liv, fordi Jesus døde på korset og har stått opp av graven igjen. Gå inn på nettbutikken "Open Air Campaigners" for å kjøpe trylletrikset. www.oac.no

Gjennomføring:

Start med å vise hvordan du tryller «brikkene» fra svart til hvitt. Gjør det en gang til. Trolig vil de som ser på ikke bli så begeistret. De tenker at du bare har snudd «brikkene». Derfor sier du: «Dere tror nok at dere vet hva jeg har gjort, men kanskje er ikke alt slik det ser ut».

Fortell barna bibelhistorien om Lasarus ved hjelp av «Fortell tråden».

Ta frem brikkene igjen. Da Lasarus døde, ble søstrene hans lei seg, og de forstod ikke Jesus. De hadde jo bedt ham om hjelp. Det var mange tårer da Lasarus døde. Det er mange som gråter når noen dør og fargen på tårene er blå (Tryll frem den blå brikken). Historien om Lasarus stoppet ikke der, med tårer og død. Jesus sa han ville vise Guds storhet. Han gav oss håpet og en forsmak på hva som skulle komme. Håpets farge er grønn (Tryll frem den grønne brikken). Håpet vårt er at alle som er venner med Jesus skal komme til himmelen når de dør. I himmelen er det ikke noe vondt. Der er ingen syke, og det er ingen som dør. Det er Guds kjærlighet som gir oss håpet om himmelen. Kjærlighetens farge er rød (Tryll frem den røde brikken). Gud sendte Jesus til jorden for at hver den som tror på ham ikke skal gå fortapt, men ha evig liv. Husker dere Jesushistorien fra påske? Påskens farge er gul (Tryll frem den gule brikken.) I påsken hører vi om Jesus som døde, men stod opp igjen. Det er derfor Jesus kaller seg oppstandelsen. Jesus sier at den som tror på ham skal leve om han enn dør. Så sier han at alle som tror på ham skal fortsette å leve i himmelen når vi dør fra livet her på jorden.

Jesus på forklarelsens berg

Av Inger Strangstad

Innledning

Her bruker vi malebrett for å fortelle fortellingen fra Bibelen. Du trenger ikke å ha kunstneriske ferdigheter for å benytte denne metoden, da det er enkle streker som benyttes og malen kun skal kopieres.

Personer og utstyr

Du trenger pensler og maling.

Har du en rull med avispapir tilgjengelig, er det det beste å male på. Men ellers kan papirrull fra Ikea eller lignende benyttes. Fest papiret på en plate så er det enklere å male på. Har du flanellografstativ, er dette fint å bruke for å få det i riktig malehøyde og mer synlig for barna. Ekstra fint blir det hvis du maler en ca 5 cm gul ramme ytterst på bildekanten og deretter en svart strek oppå det gule til å ramme inn bildet.

Ideen kan også gjennomføres med tavle eller overhead.

4. Levendegjøring

Gjennomføring

Mal bilde 1 før samlingen og fortsett på dette bildet. Fortellingen fortelles slik at når du er ferdig har du malt bilde nr.2

Mal Peter, Jakob, Johannes og fortell at de er på fjelltur med Jesus.

Mal Jesus mens du forteller at de var der for å be.

Mal stråler rundt Jesus mens du forteller at disiplene sovnet, og da de våknet, så de at Jesus var blitt forvandlet. Ansiktet skinte som solen, og klærne ble hvite som lyset.

Mal Moses og Elia mens du forteller at de også var der, og at de stod og pratet med Jesus om det som skulle skje i Jerusalem. Fortell også hvem Moses og Elia var, og at de representerer hele GT, og at de på den måten forteller at Jesus er den GT forteller skal komme.

Mal en hytte mens du forteller at Peter ikke helt vet hva han skal si, men at han kommer med et forslag og tilbud om å bygge 3 hytter, en til Jesus, en til Moses og en til Elia.

Mal en sky med stråler mens du forteller at det kom en lysende sky og at de hørte Guds stemme som sa det samme som da Jesus ble døpt: Dette er min sønn, den elskede.

Fortell at stemmen fortsetter med en oppfordring både til disiplene og oss.
Mal HØR HAM.

Fortell at disiplene kastet seg ned med ansiktet mot jorden. Guds nærvær var så sterkt, og de ble grepet av ærefrykt. Da kjente de at noen rørte ved dem, og de hørte Jesu kjente stemme: "Reis dere og frykt ikke". Da de så opp, så de bare Jesus. På vei ned fra fjellet sa Jesus at de ikke skulle fortelle om det før etter at han var stått opp. Noen opplevelser trenger å bearbeides før de fortelles. Men etter Jesu død, lidelse og oppstandelse så skjønnte de, og da kunne de fortelle.

Frem til de fortalte om det til andre, var det nok som en liten skatt de hadde for seg selv. Kanskje pratet de tre om det, hva kunne det bety, husker du hvor flott det var osv. De gode opplevelsene kan vi få ta med oss videre som en skatt.

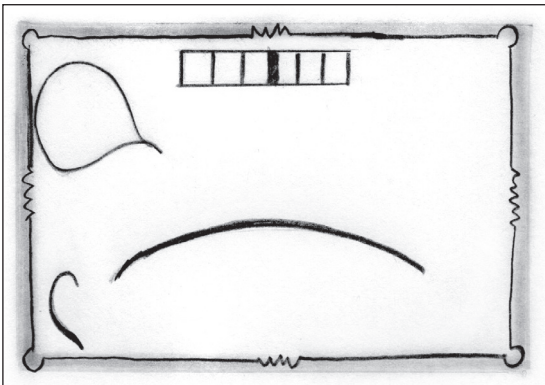
Mal et hjerte mens du forteller om Maria, mor til Jesus, som gjemte det i hjertet og grunnet på det som gjeterne fortalte da de kom til dem julenatta og fortalte om engelen og englekoret. Vi kan få gjøre det samme, ha de gode opplevelsene i hjertet, ta dem frem innimellom når vi trenger det og hverdagen blir vel mye hverdag.

MAL DISIPLENE mens du spør om hvor mange disipler Jesus hadde. Hvor mange tok han med seg opp på fjellet? Hvor mange ble igjen? De som ble igjen fikk ikke den opplevelsen

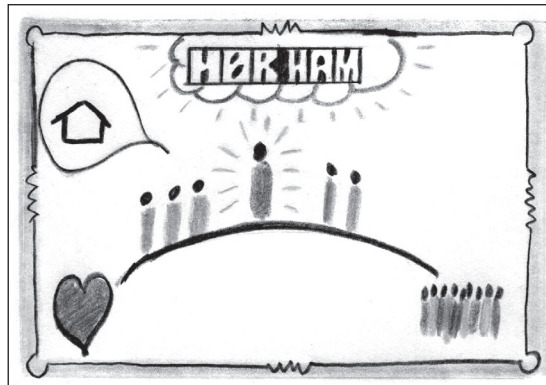

Peter, Jakob og Johannes hadde. De var ikke noen annenrangs eller mindre venner av Jesus for det. Vi mennesker er forskjellige. Det kan virke som om noen går fra den ene store opplevelsen til den andre, mens andre føler de ikke opplever noe særlig. Vi må ikke bygge kristenlivet vårt på store åndelige opplevelser. Opplever noen noe stort, så skal vi være glade og takknemlige for det, men ingen kan leve livet bare med å gå på toppturer. Det som er viktig, er ikke først og fremst de store opplevelsene. De kan være gode å ha å se tilbake på, men det er ikke opplevelser og følelser vi kan leve på. Det som er viktig er å vite at Jesus døde og oppstod for deg, og at han lever i dag og er nær deg i hverdagen.

Oppfordringen "Hør ham", er gitt til oss alle, og det trenger vi ikke være på noe fjell for å gjøre, men vi kan gjøre det gjennom de 4 B-ene: Bønn, Brødsbrytelse, Bibel og Brorskap.

Malebrett før du starter.

Malebrett etter at andakten er avsluttet.

Filip

Av Svanhild Madsen og Øystein Grødem

Innledning

Her er en hjelp til å snakke med barna om kristenlivet. Opplegget passer etter at barna har hørt fortellingen om Filip i møte med den etiopiske hoffmannen, som en hjelp til anvendelse av fortellingen inn i våre liv og vår hverdag.

Personer og utstyr

Tegn et dobbelt klesskap med 4 hyller på ene siden og plass til å henge fra seg ting på andre siden, pluss en topphylle. Hvis du vil, kan du tegne inn noen klær, men det er ikke nødvendig. Klipp gjerne at ark i to og tape dem på hver side av skapet som dører. På den måten

4. Levendegjøring

kan du åpne døra på hyllesiden først, og døra på den siden man henger jakker etterpå. Skriv BIBEL, BØNN, TRO osv. på hver sin hylle etterhvert som dere snakker om det. Eventuelt kan du ta bilde av et skap, og bruke power point.

Gjennomføring

Start med å vise frem klesskapet og fortell at det ikke er et helt vanlig klesskap, men et «kristenskap». Når vi skal ut så går vi innom klesskapet vårt og tar på oss forskjellige klær, men hva trenger vi egentlig som kristne? Det skal vi finne ut mer av i dette skapet.

Bibel:

En ting som er viktig for alle kristne er å vite hvem Jesus er og hva han sier. Den etiopiske hoffmannen leste i bibelen, og det er veldig smart, siden vi kan lære mer om Jesus der. Er det andre steder som vi kan lære om Jesus?

- leir, barneklubber, søndagsskole, kirka osv

Selv om den etiopiske hoffmannen leste i bibelen, var det ikke alt han forsto. Da gjorde han noe veldig smart. Han spurte om hjelp. Det kan vi og, vi kan spørre noen som kan mer enn oss, eller vi kan rett og slett spørre Jesus, og det bringer oss videre til den neste hylla, som er bønn.

Bønn:

Bønn er egentlig å snakke med Jesus. Du kan snakke til han akkurat som du kan snakke med vennene dine, men til Jesus så kan du fortelle absolutt alt! Og du trenger ikke å være redd for at han blir lei av deg. Han elsker at du bruker tid i lag med han og snakker med han. Der kan vi fortelle hvordan vi har det, og vi kan også fortelle om ting vi synes er vanskelig. Han hører alltid! Når vi snakker med Jesus, så hender det at han kan fortelle oss ting, eks. slik som han fikk fortelle Filip at hoffmannen trengte en som kunne forklare hva han leste i Bibelen. Gud har nemlig en plan for oss alle!

Tro:

Etter at Filip hadde forklart hoffmannen hvem Jesus var: At han elsker oss, og at han døde for oss, slik at vi kan komme til himmelen den dagen vi dør, så tok den etiopiske hoffmannen et valg. Han ville være en kristen, en slik venn som Jesus ville han ha! Vi trenger heldigvis ikke å forstå alt for å være kristne, og det handler heller ikke om hva vi får til. Men om hva Jesus har gjort for oss. Alt vi trenger er å fortelle han at ja, jeg vil være vennen din.

Venner/familie:

Det er godt å ha venner og familie rundt oss som kan støtte og hjelpe oss. Det trenger vi også som kristne. Kanskje er du så heldig at du har familie eller kanskje venner som er kristne? Det er veldig godt å være kristen sammen med noen. Da har man noen som man kan snakke med og som kan støtte deg. Hvis du ikke har noen i nærheten, så kanskje du vet om et barnelag, søndagsskole, eller kanskje det er en leir du kan dra på for å treffe andre som er kristne?

«Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør.»

På den øverste hylla ligger det en sykkelhjelm. Den er viktig å ha på hodet når du skal ut og sykle. Her står det også en kjempe viktig setning. Det er noe som Jesus sa om seg selv. (Joh 11, 25) Dette er viktig å huske! Jesus er sterkere enn alt, til og med døden. Når vi er kristne, er vi venn med den sterkeste av alle!

Gå og fortell:

Her henger det gjerne jakker og kåper. Ting vi tar på oss når vi går. Jesus har gitt oss et oppdrag (Misjonsbefalingen Matt 28, 18-20) der han ber oss om å fortelle om han til de andre rundt oss. Kanskje noen i familien vår, eller noen av vennene våre trenger å høre noe om Jesus? Da kan vi få lov til å gjøre som Filip, og fortelle dem det. Vi kan også ta dem med på steder der de får hørt om Jesus. Hoffmannen, som vi hørte om i dag, ble siden regna som den første misjonæren i Etiopia. Da han kom hjem, begynte han nemlig å fortelle videre det han hadde hørt, og på den måten fikk mange mennesker lyst til å tro på Jesus. Noen er misjonærer som drar langt avsted til ukjente steder, slik som Filip, men vi kan alle fortelle om Jesus til dem rundt oss der vi er, slik som hoffmannen gjorde.

Når det stormer

Kapittel 5

Maxfortellinger

Av Gunhild Førreisdahl-Johansen

Til alle bibeltekstene er det skrevet en historie om Max. Dette gjør jeg ofte når jeg holder andakt. Jeg prøver å lage historier som barna kan identifisere seg med og som jeg håper skal hjelpe barna til å koble bibelhistorien til sitt eget liv. Historiene bygger ofte på reelle hendelser, men det er da Max og hans omgivelse som opplever dem. Snakker jeg til førskolebarn har jeg ofte med en hånddukke som jeg kaller Max. Til større barn forteller jeg bare historien.

Bruk gjerne disse små historiene som et utgangspunkt for å lage egne fortellinger. Kanskje har du andre som kan knyttes til bibelhistoriene og som barna vil kjenne seg igjen i.

Historie 1

Max bråvåknet av at mamma dro vekk dyna hans. «Nå må du stå opp, syvsover! Du skal på skolen i dag!» sa hun mens hun la dyna hans over stolen. Max hadde mest lyst til å grynte, men han visste at han måtte stå opp. I dag skulle de i hallen. Max og noen av de andre i klassen hadde fått lov til å ta med cross-syklene sine. De skulle sykle på banen ved hallen, og han gledet seg. Det tok ikke lang tid før han stupte ut døra med sekken hengende halvveis over skuldra og matboksen i hånden. På vei inn i skjulet for å hente sykkel kom sekken på, og han vurderte hvilken vei han skulle sykle. Ut porten ser han plutselig Ingrid komme springende. Hun løper kjempefort, og det ser ut som hun gråter. Max ser på klokka og skjønner at hun ikke rekker bussen til skolen. Han stopper Ingrid og spør hva det er, men Ingrid får ikke sagt et ord, hun bare gråter. Max går inn og henter mamma. Da forteller Ingrid at det er hunden i det gule huset. Den er alltid ute når hun skal gå til skolen og den løper løs. Ingrid er kjempe redd og noen ganger har den nappet i buksebeinet hennes. I dag hadde den jagd henne inn i skogen, og hun hadde ikke turt å gå tilbake, men løpt en lang omvei i stedet. Ingrid fortalte at hun ønsket bikkja var død. Flere ganger hadde hun bedt til Jesus om at bikkja skulle bli borte, derfor hadde hun blitt ekstra lei seg da den var der i dag også. Mamma, som hadde hørt på alt Ingrid fortalte, sa at dama som eier hunden nok ville blitt kjempe lei seg hvis hunden forsvant, og det visste Ingrid også, men hun var så redd når hun gikk forbi. Det forstod både Max og mamma. Max kjente dama som eide hunden. Han hadde hjulpet henne med plenklipping. Nå kom han på at de kanskje kunne gå til henne etter skolen og snakke med henne. Så ville de spørre henne om hun kunne vente med å ta ut hunden til Ingrid hadde gått på skolen. Det syntes de var en god ide. Ingrid smilte igjen da mamma slengte sykkel til Max i bilen og kjørte dem til skolen.

Historie 2

Max ville ikke være kristen mer. Han kunne ikke være det lenger. Det hadde skjedd igjen. Han greide ikke holde seg vekk, selv om han visste at han ikke skulle ha gjort det. Max ville bare kaste Nintendoen i veggen og kjente hvordan magen vrei seg og de sure tankene ikke forsvant. Han greide ikke konsentrere seg. Tankene i hodet surret bare rundt om det samme. Aldri greide han å la være. Nå var det to år siden Max hadde sagt på leir at han ville være kristen. Ja, han ville være venn med Jesus. Å være på klubben var månedens høydepunkt, og leir var helt fantastisk. Selv om han glemte å lese i Bibelen, var han flink til å be, syntes han selv. Men nå var alt kaos, han visste han ikke skulle ha gjort det. Hadde det vært Helene som hadde stått overfor den utfordringen, hadde hun sikkert latt være, men Max greide ikke det. Hadde det bare vært første gang... Max var ikke sikker på om Gud ville ha slike som han.

Historie 3

Det kunne ikke være sant! Max var sikker på at han var verdens gladeste gutt. Tenk at alt hadde endret seg slik. Da han stod opp i dag tidlig, var han sikker på at dette kom til å bli verdens verste sommerferie. I går hadde det skjedd noe dumt. Han hadde fått til det perfekte sparket på ballen, men han hadde glemt hvor han var. Ballen hadde sust rett inn i vinduet til tante Anne. Ruta var heldigvis åpen, men eskene under var fulle av ting som ikke skulle knuses. Han hadde vært med mamma for å hjelpe tante Anne å flytte. Og eskene han traff var tydelig merket med en gul lapp hvor det stod »FORSIKTIG». Nå var det meste knust, og Max måtte jobbe for å betale skaden. Nå hadde han klippet plen hos 8 naboer, men pengene han hadde tjent var langt fra det han skyldte tante. Han hadde sett for seg en sommer med lange arbeidsdager da plutselig bestefar kom. Han hadde satt seg ned sammen med Max. Bestefar hadde sagt ganske tydelig at det ikke var noe lurt det Max hadde gjort. Man kan ikke spille fotball i et glasshus, sa bestefar. Max hadde kjent hvordan han krympet ved siden av bestefar. Max var enig. Han hadde gjort noe som var dumt. Bestefar sa også at tante var lei seg. I den esken hadde det vært et dyrt servise tante hadde spart lenge for å kunne kjøpe seg. Etter det syntes ikke Max så synd på seg selv lenger. Det gjorde ikke noe at han måtte klippe plener hele sommeren. Plutselig tok bestefar opp lommeboken sin, og tok frem en konvolutt og gav den til Max. Så sa bestefar: «Etter denne dagen tror jeg du vet hva ordet nåde betyr, gutten min». Max åpnet konvolutten og der lå like mange penger som han skyldte tante Anne.

Historie 4

Denne uka hadde det skjedd så mye. Max var sliten, men gledet seg til i morgen. Da skulle han treffe bestefar igjen. Tenk at det hadde gått så bra. Max hadde ikke trodd det om mandagen. Da hadde han og bestefar lagd bue i hagen. Så hadde bestefar plutselig falt og sagt han hadde så vondt i brystet. Bestemor ringte etter sykebil med en gang, og den kom fort. Den måtte ha kjørt kjempefort gjennom byen, og hadde på blålysene da de kom. Bestefar hadde smilt forsiktig da han ble lagt på båren, men Max hadde sett at han hadde det vondt. Det hadde vært rart å stå igjen og se hvordan sykebilen kjørte bort med bestefar. Max hadde sett at bestemor var lei seg og kanskje litt redd. Det hadde egentlig han også vært. Max hadde kommet hjem da bestemor ringte og fortalte at hun var på sykehuset. Bestefar hadde hatt et hjerteinfarkt, og i morgen skulle de operere inn en pacemaker.

Nå er bestefar kommet hjem igjen, og Max skal få besøke ham en liten tur i morgen. Han skal vise ham den nye pila han har lagd helt selv. Det er så rart at en maskin inne i bestefar hjelper hjertet hans hvis det glemmer å slå som det skal. Max kan ikke se maskinen, men han skjønner at den er der.

Historie 5

Max satt på plenen foran huset. Han kjente hvordan tårene kom. Han håpet ingen så ham nå, men han var lei seg. I dag hadde det vært begravelse til Olga. Han husket første gang Olga hadde kommet med sveler. De hadde nettopp flyttet inn i nabohuset hennes. Han kunne ikke telle hvor mange ganger han hadde sittet på kjøkkenet til Olga og spist sveler med smør og brunost. De var kjempe gode! Hun var på alle møtene på menighetshuset også. Der satt hun ved bordet nærmest vinduet og hadde med seg sangbok, Bibel, og sukkertøy som hun gav til oss ungene. En gang hadde hun gitt Max fruktkurven hun hadde vunnet, og i den hadde det vært mye godter også. Og nå var Olga død.

I begravelsen hadde alle sagt at det var godt å vite at Olga var hos Jesus, at hun nå endelig var hjemme, og at hun var på verdens beste sted. Max syntes ikke det hjalp så mye. Han var kjempe lei seg. Max så opp på huset til Olga og kjente hvordan tårene rant ned på kinnet.

Historie 6

Max tar skateboardet sitt under armen og løper ned til rampa. Der er de andre guttene, og han gleder seg. I flere dager har Max øvd på det nye trikset sitt. Ingen andre hadde prøvd det før i hans gjeng, og nå skal endelig Max vise det frem. Han må vente litt og se på de andre

5. Fortellinger

før det blir hans tur. Tore er kjempe flink. Han får til alt han prøver, men nå skal Max også vise at han kan. Max fester hjelmen godt og stiger opp på rampa. Han får stor fart på brettet, gjør noen små triks før han tar sats til tidenes triks. Akkurat i det Max satser, skjønner han at dette ikke går bra. Han trækker litt skjevt på høyrefoten, brettet forsvinner under beina hans i det han stuper ut av rampa og lander på gresset ved siden av. Det gjør vondt i hele kroppen. Hva vil de andre si nå? Max kjenner at han blir sint, sint på Gud. Han har bedt så mye om at dette skulle gå bra, og hver eneste dag ber han om at Gud må bevare han fra alt vondt. Og nå ligger han her. Burde ikke Gud passe bedre på ham, han som er kristen?

Historie 7

Max hadde klatret 18 kasser, men da hadde han satt benet feil, og alle hadde ramlet. Det var egentlig litt spennende å henge i selen og bli heiset ned igjen. Han hadde den følelsen hver gang kassene ramlet og han ble hengende og dingle. Han elsket det. Helene kom løpende mot ham da de pakket bruskassene inn i skjulet. Hun snakket fortsatt om bibeltimen de hadde vært på før middag. Hun fortalte ham igjen hvordan hun bare visste at Gud hadde vært der midt i mellom dem, slik det står i Bibelen. Max kan ikke forstå det. Det var jo en helt grei bibelhistorie de hadde hørt, men han lurte på om de egentlig har vært på samme møte.

Historie 8

Max bråvåkner om natta og roper høyt. Mamma kommer løpende inn. Max får plutselig ikke frem en lyd. Han har så vondt i magen. Max peker på hvor han har vondt, og mamma blir litt redd og ringer legevakten. De sier at Max må komme så fort han kan til sykehuset. Mamma stresser for å finne bilnøkklene og vesken sin. Max vet egentlig ikke om hun fant dem før sykebilen kom, og de bar ham ut. Han husker ikke så mye av kjøreturen, og når han kommer frem, blir han sendt rett på operasjonsbordet. Det var blindtarmen hans som plutselig hadde blitt skikkelig vond. Heldigvis er mamma der når han våkner.

Nå er Max kommet hjem og har fått brev i postkassen. Det er fra mannen i nabosenga på sykehuset. Så rart, Max hadde bare snakket helt vanlig med ham og fortalt at han ba til Gud. Max gjorde jo det både morgen og kveld. Mannen skrev at samtalen med Max hadde gjort ham godt. Nå var han ikke redd lenger, og han hadde også begynt å be om kvelden. Det trodde han ikke han hadde gjort siden han var liten.

Kapittel 6

Barn og sorg

Når det vonde rammer

Av Grete Yksnøy Martinsen

Innledning

Når det vonde rammer barn og unge som vi er i kontakt med i vårt arbeid, er det godt å være forberedt for å kunne møte situasjonen på en god måte. Vi håper dette avsnittet kan hjelpe med det. I tillegg til det som står her, finnes det mye god hjelp i temaene som er tatt opp i dette heftet. Du finner hjelp til å snakke om kriser og vanskeligheter i livet på en måte som regner med Gud, og som gir trøst hos Jesus. Bruk tekstene og den hjelpen om noe vanskelig oppstår i klubben din.

Vi ønsker at samlingene våre skal være preget av trygge og nærværende voksne som tåler og orker smertene som barna kommer med. Det betyr ikke at man skal gi plass til at alt skal snakkes om i plenum, at krisene skal ta over hele samlingen, men at man tar seg litt ekstra tid til et barn som sliter er alltid bra.

Vi vet at når barn opplever at det de bærer på tåles, så gir det god livshjelp til å klare seg videre. Gode ord, varme blikk og et åpent hjem har mye å si for barn og unge i dag. La barnelaget være et sted der de kan få være seg selv.

Smerten for oss voksne er at noen ganger vet vi ikke at barna har det vondt. Men barn som oppfører seg veldig utagerende for eksempel, eller som endrer adferd drastisk i løpet av kort tid, kan gi grunn til bekymring. Ikke vær redd for å spørre om alt er bra. Er alt bra hjemme? Hvordan har du det egentlig?

Vi må huske å ha respekt for at barnet ikke alltid er klar for å fortelle. Da er det vår plikt å vente.

Sykdom og dødsfall i omgivelsene

Hva gjør vi dersom noen i nær familie til barnet vi har på barnelaget/ barnekoret rammes av alvorlig sykdom eller dødsfall?

6. Barn og sorg

Dersom et barn kommer og forteller at far, mor, søsken eller andre i nær relasjon til barnet er blitt alvorlig syk så er det viktig å vise omsorg og ta tid med barnet. Lytt til det barnet forteller, spør noen enkle spørsmål så du er sikker på at du skjønner hva som blir fortalt.

Dersom barnet er av det yngre slaget, bør du kanskje snakke med noen som kjenner familien, eller ta kontakt med foreldre /foresatte for og faktisk å finne ut av om det er slik barnet forteller. Da har du også mulighet til å spørre foreldre/foresatte om dette er offentlig, eller om de ønsker at det ikke skal snakkes om.

Dersom dette er offentlig, og noe de fleste vet, så kan det være en fin ting at man i avklaring med barnet forteller om dette til de andre barna. Er barnet gammelt nok og har lyst, kan han eller hun få fortelle selv, med støtte fra deg.

Ta med familien fast i bønn i tiden som kommer. Lag en bønnelapp slik at dere husker det hver gang dere er sammen.

Husk å følge opp med spørsmål innimellom om hvordan det går.

Når det skjer dødsfall i den helt nære kjernefamilien, at et barn mister foreldre/foresatte eller søsken, kan det være godt å markere det. På barnelaget kan man lage en liten markering: Det kan for eksempel tennes et lys, og så forteller en av dere ledere forsiktig hva som har skjedd. Be for familien og gi barna tid til å snakke om dette om de trenger det. Har de spørsmål? Er de redde?

Barnet som er rammet vil trenge omsorg i lang tid fremover, samtidig som livet i barnelaget skal få gå sin vante gang videre. Forsøk å være oppmerksom på barnet, og ivareta det uten at det alltid involverer de andre barna.

Er det noen som mister en bestemor eller en tante for eksempel, kan det være fint å be for familien på barnelaget, og på den måten gi barnet oppmerksomhet og forståelse av at man vet at noe vondt har skjedd.

Når barn i laget blir alvorlig syke og/eller dør

Når et barn i laget blir sykt, gjelder mye det samme som blir beskrevet over. Husk å snakke med nær familie av barnet om hva som eventuelt skal fortelles i barnelaget og ikke. Det er vondt å oppleve at sensitiv informasjon «misbrukes».

Be for barnet.

Det er også fint om man fra barnelaget sender en oppmerksomhet. Tegner tegninger, lager kort o.l.

Hvis et av barna som har gått i barnelaget dør, ved sykdom, eller mer dramatisk, brå død. Da tror vi det igjen er viktig med en markering. Inviter med foreldre og foresatte til de andre barna. Sett frem et bilde av barnet, pynt pent og tenn lys. Det går an å oppfordre barna til å si noe de husker om barnet som er død. Syng noen sanger og snakk litt sammen. Be for familien og for hverandre.

Ikke la det vare for lenge om barna ikke er så gamle. La dem leke mens dere voksne kan drikke kaffe og snakke videre.

Er det naturlig for dere, kan bildet av barnet stå fremme videre også. Slik kan man minnes vedkommende på en fin måte uten å la det bli sånn at hver samling er preget av at vedkommende er død. Det er de som lever igjen som er de viktigste.

Det kan også være fint å sende en oppmerksomhet til familien som er rammet. Kanskje barna vil tegne trøste-tegninger til dem?

NB! Vi sørger alle ulikt, og vi går ut og inn av sorgen og de ulike fargene som sorgen har. Det er viktig at vi voksne arbeider med våre forventninger om hvordan vi tenker andres sorg ser ut, eller skal se ut. Barn er også vare for andres forventninger, samtidig som de har en flott evne til å glede seg i øyeblikket til tross for at sorgen også kan prege hverdagen. Kanskje kan barnelaget eller barnekoret få være et fristed der de bare kan være seg selv.

Ressurser i din kommune

Noen ganger blir dette vanskelig, kanskje er du nær dødsfallet selv. Da råder vi til å ta kontakt med eksterne ressurser som kan hjelpe. Prest, diakon eller andre i den kirkelige staben kan kontaktes for å bistå dere i arbeidet. De fleste kommuner har et kriseteam. Det er mennesker som arbeider i kommunen og har et spesielt ansvar for psykososial oppfølging av mennesker som rammes av kriser og katastrofer. Ta kontakt, for det er ikke sikkert de vet om at barnet var knyttet opp mot deres lag.

Melde til barnevernstjenesten

Det er svært sannsynlig at noen av barna og de unge i våre sammenhenger opplever omsorgssvikt og/eller overgrep. Dette må vi ta på alvor. Våg å tenke tanken ut. Våg å kjenne på smerten som rammer oss når vi tenker på det. Våg å sette ord på dette sammen med de andre lederne. Når vi har gjort det, står vi bedre forberedt om dagen kommer da noen forteller at det «utenkelige» skjer hjemme hos barnet.

Om et barn forteller at han eller hun har blitt utsatt for overgrep eller omsorgssvikt, har vi meldeplikt til barnevernet. Vi plikter da å være voksne og ta videre det barnet har sagt til oss i tillit. Da bærer barnevernstjenesten ansvar for saken videre.

Vanskeligere er det når vi bare kjenner/antar at det er noe som ikke er greit. Hvis du ikke

greier å legge fra deg bekymringene, så ring en anonym bekymringsmelding til barnevernstjenesten. Da ringer du et barnevernskontor og ber om å få legge frem en bekymringssak. Du trenger ikke si hvem du er eller hvilket barn du snakker om. Det du gjør er å fortelle hvorfor du er bekymret. Så vil de veilede deg videre om hva du bør gjøre. Bor du på en liten plass, så ring gjerne nabokommunen.

Forslag til litteratur

Her er forslag på bøker du kan bruke til barna om temaet:

Kaldhol, Marit og Øyen, Wenche; Farvel, Rune. Det Norske Samlaget, 1986

Skeie, Eyvind. Sommerlandet; En fortelling om håp. Luther, 1985

Vinje, Kari og Zahl Olsen, Vivian; Pelle og de to hanskene. Luther, 1999

Her er forslag til bøker du kan lese selv for å fordype deg i tema:

Dyregrov, Atle og Raundalen, Magne; Sorg og omsorg i skolen. Magnat, 1994

Solstad, Asgeir, Follesø, Reidun og Mevik, Kate; Kort om barnevern. Universitetsforlaget, 2014

Wirgenes, Paul Erik; Vil du trøste meg, Gud? Barn og sorg. IKO forlaget, 2000

Kapittel 7

Sanger

Det fins èn

Tekst og melodi: Fride Gustavsson
Norsk tekst: Frøydis Stubhaug

F F/E $\flat$ B $\flat$ /D F/C A/C $\sharp$ D m7 G7 B $\flat$ /C C

Fins det trøst for al-le barn som grå - ter? Fins det lys når mør-ke er som størst? Fins det

G m C7/E F D m7 G m7 B $\flat$ /C C7 F

5
èn som von-de ord for - la - ter? Fins det kraft for den som har blitt trøtt?

2. Det fins èn som trøster når jeg gråter.
Det fins èn som seiret over død.
Det fins èn som tilgir ord som sårer.
Det fins èn som selv er livets brød.

3. Han som alltid vet hvordan jeg har det,
som vet vei der ingen vei jeg ser.
Det er Jesus beste venn av alle.
Han forstår og hører når jeg ber.

7. Sanger

Får jeg gråte med deg?

Tekst og melodi: Per Harling
Norsk tekst: Ruth Elisabeth Engøy Solberg

D A H m D/A G A D A/C#

Får jeg grå - te med deg når du gråt - er? Får jeg hol - de deg når du er redd? Får jeg

H m G A F#m G A7 D

5

væ - re en venn som for - står deg, og som ser deg når du vil bli sett? _____

2. Du får gråte med meg når jeg gråter
Du får holde meg når jeg er redd
Du får være en venn som forstår meg,
og som ser meg når jeg vil bli sett.

Kapittel 8

Kopieringsoriginaler

Minneord

Jesus stiller stormen

«Når dere kaller på meg og kommer for å be til meg, vil jeg høre på dere.» Jeremia 29,12

Minneord

I pottemakerens hånd

«Fordi du er dyrebar i mine øyne, høyt aktet og
jeg elsker deg,» Jesaja 43,4a

8. Kopieringsoriginaler

Tegnet av Yvonne Jørgensen

Minneord

Mefibosjet

«Men alle som tok imot ham, dem ga han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn.» Johannes 1, 12

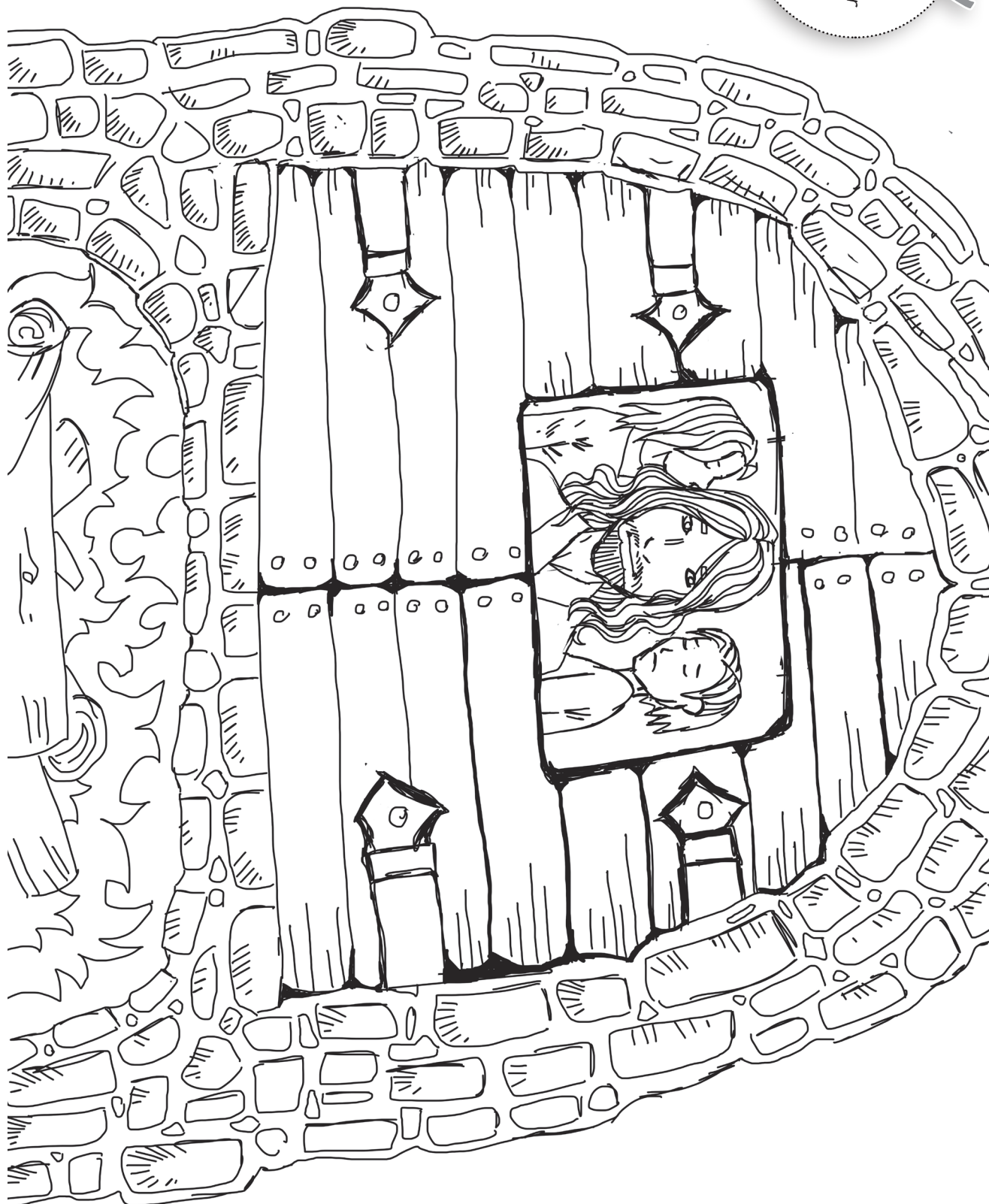
8. Kopieringsoriginaler

Tegnet av Yvonne Jørgensen

Minneord

De tre i ildovnen

«Enten vi da lever eller dør, hører vi Herren til.» Romerne 14, 8b

Minneord

Stefanus

«Som dine dager er, skal din styrke
være.» 5. Mosebok 33, 25b

Lasarus

«Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør.»

Johannes 11, 25

Minneord

Jesus på forklarelsens berg

«Du er Messias, den levende Guds sønn»

Matteus 16, 16

8. Kopieringsoriginaler

Tegnet av Yvonne Jørgensen

Filip

«han som vil at alle
mennesker skal
bli frelst og lære
sannheten å kjenne.»
1. Timoteus 2,4

Minneord

Dramastykke til storforsamlingsmøte

Innledning

Dette er en dialog mellom fire mennesker som prøver og overgå hverandre på hvem som har/ eller har hatt det verst. Stykket er inspirert av et dramastykke vi selv så i vår ungdom.

Personer og utstyr:

Det krever en tekstleser og fire personer som tar hver sin rolle. Alle står på en rekke, med ryggen til menneskene på møtet. Hver enkelt snur seg mot salen da de begynner å snakke. Personen snakker til forsamlingen og er overbevisende hvor vondt de har hatt det. Stykket avsluttes ved at alle «fryser» i den stillingen de står. Det vil si at de står helt rolig. Slik står de til sangen «Se, denne mann» begynner. Da snur de seg og går vekk en etter en. Når du øver inn dialogen er det viktig å gjøre replikkene til dine egne.

Gjennomføring:

- Person 1: Jeg kan huske det med hele kroppen. Bombene som smalt, røken, ulingen og spesielt lukten, men kanskje mest av alt mamma. Redselen i øynene hennes når hun samlet oss alle sammen og vi løp vekk. Vi løp over hele jorden. Hun viste nok at vi aldri kom til å komme tilbake.
- Person 2: Egentlig husker jeg ikke så mye av det de sa, men jeg følte meg så utrolig liten og alene. Aldri fikk jeg være med. Aldri ble jeg bedt i bursdag.
- Person 3: Hun var så liten. Vi hadde planlagt så mye, men alle drømmene våre, endte i en hvit kiste med roser.
- Person 2: En gang kan jeg huske de satt på meg et helt friminutt.
- Person 4: Livet har ingen mening lengre. Jeg har oppført meg dumt og mista så mye. Nå har jeg gitt opp.
- Person 2: De skrev så mye stygt om meg på nettet.
- Person 1: Nå har vi vært her i fire år. Her er det ikke krig, men usikkerheten gnager, får vi bli i landet?
- Person 2: Jeg sa aldri noe til mamma om hvorfor klærne mine ble så fort ødelagt.
- Person 3: Det gjør så vondt, som om sorgen vil rive meg i stykker. Hvor er Gud når slikt skjer?
- Person 1: tenk om jeg en gang kan få sove en hel natt uten mareritt.
- Person 2: Jeg grudde meg til hver eneste dag.
- Person 4: Skulle ønske det fantes håp for slike som meg også.

Tekstleser: Men han ble såret for våre lovbrudd, knust for våre synder. Straffen lå på ham, vi fikk fred, ved hans sår ble vi helbredet. Jes 53,5

Spill av: Sangen «Se denne mann».

Når det stormer

Takk til alle som har hjulpet til

- Yvonne Jørgensen som har tegnet de fine tegningene.
- Monica Volle, Gry Sæther, Hege Dalhaug, Andreas Myklebust, Vidar Førreisdahl-Johansen, Svanhild Madsen og Øystein Grødem som har hjulpet oss med å finne ulike måter til levendegjøringer av tekstene.
- Gunnar Melbø for notesats.
- Berit Harstad, Hans Arne Sanne og Else Randi Vittersø som har lest gjennom manus.
- Ruth Mjanger som har skrevet gode tips til hvordan vi kan bli gode fortellere.
- Grete Martinsen som har skrevet om barn og sorg.
- Takk til Divisi som lar oss bruke deres versjon av sangen «Se denne mann».
- Ni Zeng som har hatt ansvar for layout.
- Alle som har kommet med store og små innspill og ideer gjennom hele prosessen.
- Gunhild Førreisdahl-Johansen og Inger Melbø Strangstad som har gjort alt annet.

Takk til henne som levde nær Jesus midt i stormen og på den måten viste oss dette heftet i praksis.

MAKS HJELP

Når det stormer

Noe av det største vi kan være med på, er å formidle evangeliet til barna. Samtidig er det krevende og utfordrende.

Vi ønsker med dette opplegget å gi en hjelp til alle dere som forteller barna om Jesus i barnelag, kor, søndagsskole eller lignende.

Maks Hjelp – Når det stormer er det sjuende heftet med andakts- og aktivitetshjelp i serien Maks Hjelp. I dette heftet ønsker vi at barna skal bli kjent med bibelhistorier som på ulike måter forteller at livet ikke alltid er enkelt, men at Gud alltid er nær. Vi ønsker å la bibelhistoriene stå i sentrum og la barna oppleve selve fortellingen. Guds ord er levende, derfor skiller Bibelen seg fra alle andre bøker.

Heftet har opplegg for ni samlinger. I åtte av samlingene blir vi kjent med en Bibelfortelling, enten i fra GT eller NT. Dette skjer gjennom fortellingen, aktivitetene, sangen og bønner. Den niende samlingen er et forslag til en storfamiliesamling der unge og eldre sammen kan grunne litt på det vanskelige i livet, men samtidig glede seg over at Jesus ønsker å være nær oss og gå med oss alle dager inntil verdens ende.

Maks Hjelp gir idéer til mange ulike måter å fortelle, visualisere, leke, lage og synge bibelhistorien på. Heftene er som et "koldtbord" der dere plukker det dere har lyst til og som passer i deres sammenheng. Opplegget egner seg godt for barn på mellomtrinnet. Det store utvalget av aktivitets- og visualiseringsforslag, gjør det mulig for ledere å tilrettelegge opplegget for både yngre og eldre barn.

Vårt mål med å lage dette opplegget, er å medvirke til å gi barna et helt Gudsilde og lære dem å holde seg nær til Gud gjennom livet, både i de gode dagene og når utfordringene kommer.